



СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ СБУ

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ
ТА ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ**

**РОЗДІЛ «ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА»
(ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
ДОКУМЕНТУ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ)**



ГІРСЬКА СІЛЬСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА БОРИСПІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

**КОМПЛЕКСНИЙ ПЛАН ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ
ГІРСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
БОРИСПІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ



СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ СБУ

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ
ТА ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ**

Замовник: Управління житлово-комунального господарства та капітального будівництва Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області

Договір: № 140 від 12.06.2023 р.



ГІРСЬКА СІЛЬСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА БОРИСПІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

**КОМПЛЕКСНИЙ ПЛАН ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ
ГІРСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
БОРИСПІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Начальник інституту

Микола СІУР

Заступник начальника,
головний архітектор

Тетяна ВАСИЛЬЦОВА

Київ-2024

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК ПРИЙНЯТИХ СКОРОЧЕНЬ.....	4
ВСТУПНА ЧАСТИНА	5
НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ПРОВЕДЕННЯ СЕО.	7
РОЗДІЛ 1. Зміст та основні цілі документу державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.....	9
Розділ 2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення та прогнольні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено..	15
Розділ 3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу.	54
Розділ 4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом.....	60
Розділ 5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи втручання таких зобов'язань під час підготовки документу державного планування.	66
Розділ 6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.	72
Розділ 7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документу державного планування.	84
Розділ 8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення.	97
Розділ 9. Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	101
Розділ 10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	114
Розділ 11. Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію.....	114
ДОДАТКИ	116

Перелік прийнятих скорочень

ВМ - Важкі метали
ГДК - Граничнодопустима концентрація
ГДР - Граничнодопустимий рівень
ГДС - Граничнодопустимий скид
ГДВ - Граничнодопустимий викид
ДДП - Документ державного планування
ДПТ - Детальний план території
ДБН - Державні будівельні норми
ДСТУ - Державний стандарт України
ДСМД - Державна система моніторингу довкілля
ДУ - Державна установа
ЄС - Європейський Союз
ЗУ - Закон України
ЗМІ - Засоби масової інформації
КОС - Каналізаційні очисні споруди
МВВ - Місце видалення відходів
НПС - Навколишнє природне середовище
ОВД - Оцінка впливу на довкілля
ОС - Очисні споруди
ОСГ - Особисте селянське господарство
ОТГ - Об'єднана територіальна громада
ПГ - Парникові гази
ПЗФ - Природо-заповідний фонд
РПВ - Рідкі побутові відходи
ТПВ - Тверді побутові відходи
СЗЗ - Санітарно-захисна зона
СЕО - Стратегічна екологічна оцінка
ЧКУ - Червона Книга України

ВСТУПНА ЧАСТИНА

Стратегічна екологічна оцінка - процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби транскордонних консультацій), врахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування та здійснюється у порядку, визначеному Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Суб'єктами стратегічної екологічної оцінки є:

- замовник;
- центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації (відповідні підрозділи з питань охорони навколишнього природного середовища та охорони здоров'я), орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища та орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони здоров'я;

- органи виконавчої влади;
- органи місцевого самоврядування;
- громадськість;
- держава походження;
- зачеплена держава.

Стратегічна екологічна оцінка застосовується для всебічного оцінювання об'єкта на етапі планування проєкту документу державного планування, вона передбачає вивчення можливих альтернатив, заходів з пом'якшення негативних наслідків та їх інтеграцію до запропонованої містобудівної документації.

Проведення стратегічної екологічної оцінки (далі – СЕО) застосовується як системний процес для всебічного оцінювання на етапі планування проєкту державного планування, що передбачає розгляд можливих альтернатив, заходів з пом'якшення негативних наслідків та їх інтеграцію до запропонованої містобудівної документації.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту містобудівної документації «Комплексний план просторового розвитку території Гірської сільської територіальної громади Бориспільського району Київської області», виконаний Проектом інститутом Служби безпеки України відповідно відповідно до заяви про визначення обсягу СЕО проекту документу державного планування (далі – ДДП).

Звіт розроблений авторським колективом у складі:

Заступник начальника,
головний архітектор

Тетяна ВАСИЛЬЦОВА

Начальник АПВ №1, ГАП

Лідія МАГАЛЯС

Начальник АПВ №3, ГП

Наталія ВАЦЬКІВСЬКА

Керівник групи

Наталія ВИГУЛЯРНА

Головний фахівець з охорони
навколишнього середовища

Світлана ВДОВИЧЕНКО

Головний фахівець-інженер

Андрій ФІЛІПОВ

Методологія СЕО

Нормативно-правова база проведення СЕО.

На сучасному етапі розвитку суспільства все більш вагомою у міжнародній, національній та регіональній політиці стає концепція сталого розвитку, яка спрямована на інтеграцію соціальної, економічної та екологічної складових розвитку. Розвиток цієї концепції пов'язаний з необхідністю вирішення екологічних проблем та врахування екологічних питань в процесі планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країни.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562ЛЛШ від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року» (ухвалено Верховною Радою України 21 грудня 2010 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним з показників цілі Стратегії «Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління» є показник «Частка державних, галузевих, регіональних та місцевих програм розвитку, які пройшли стратегічну екологічну оцінку - відсотків».

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно- правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року. ЗУ «Про СЕО» був розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля. Закон був розроблений з метою врегулювання відносин у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування. Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля. 10 серпня 2018 року наказом Міністерства екології та природних ресурсів №296 на виконання пунктів 6 та 7 частини першої статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» затверджено Методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, що рекомендуються для використання центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, спеціалістами і науковцями, залученими до консультації, а також представниками громадськості, які будуть брати участь у стратегічній екологічній оцінці.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку документа державного планування – Комплексного плану просторового розвитку території Гірської сільської територіальної громади Бориспільського району Київської області виконано у відповідності до діючої нормативно-правової бази. Методологія виконання СЕО базується на статті 9 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та затверджених Методичних рекомендацій і здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування. Вимоги до структури та змісту звіту про СЕО, визначені частиною 2 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», є обов'язковими.

Етапи здійснення СЕО та основні вимоги до неї

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється у процесі розроблення документа державного планування до його подання для затвердження. Здійснення стратегічної екологічної оцінки забезпечує Замовник. У відповідності до ст. 9 ЗУ «Про СЕО», етапами стратегічної екологічної оцінки є:

- 1) Визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки;
- 2) Складання звіту про стратегічну екологічну оцінку;
- 3) Проведення громадського обговорення та консультацій у порядку, передбаченому статтями 12 та 13 ЗУ «Про СЕО», транскордонних консультацій у порядку, передбаченому статтею 14 ЗУ «Про СЕО»;
- 4) Врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій;
- 5) Інформування про затвердження документа державного планування;
- 6) Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку, результати громадського обговорення та консультацій, проведених згідно із статтями 12 та 13 ЗУ «Про СЕО», а також результати транскордонних консультацій, проведених відповідно до статті 14 цього Закону, враховуються в документі державного планування.

РОЗДІЛ 1. Зміст та основні цілі документу державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку було розроблено для документу державного планування – Комплексний план просторового розвитку території Гірської сільської територіальної громади Бориспільського району Київської області.

Комплексний план є одночасно документацією із землеустрою та містобудівною документацією на місцевому рівні, яка призначена для обґрунтування довгострокової стратегії планування, забудови та іншого використання території, на якій реалізуються повноваження Гірської сільської ради.

Комплексний план розробляється з метою забезпечення сталого розвитку територіальної громади з додержанням принципу збалансованості державних, громадських та приватних інтересів та з урахуванням концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади. Комплексний план просторового розвитку території Гірської сільської територіальної громади Бориспільського району Київської області визначає планувальну організацію, функціональне призначення території, основні принципи і напрями формування єдиної системи громадського обслуговування населення, дорожньої мережі, інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту, охорони земель та інших компонентів навколишнього природного середовища, охорони і збереження культурної спадщини та традиційного характеру середовища населених пунктів, а також послідовність реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території. Комплексний план передбачає узгоджене прийняття рішень щодо цілісного просторового розвитку населених пунктів громади як єдиної системи розселення і території за їх межами.

Основні цілі комплексного плану території:

- оцінити наявні ресурси громади та тенденції їх змін, виявити проблеми;
- проаналізувати структуру економіки, визначити взаємозв'язки між галузями виробництва, потенціалом та перспективами розвитку території;
- виявити конкурентні позиції громади, місцеву та регіональну специфіку;
- визначити унікальні риси території, які можуть стати відносними перевагами чи загрозами;
- адаптувати планувальні рішення комплексного плану, у тому числі планувальних рішень генеральних планів у його складі, до нових демографічних і соціально-економічних умов та відповідних стратегій і програм.

Під час розробки проекту містобудівної документації була проведена комплексна оцінка території – ґрунтовний аналіз ситуації, який охоплює всі важливі аспекти життєдіяльності, дозволяє оцінити сучасний стан та тенденції перспективного використання наявних ресурсів, створює основу для своєчасного виявлення бажаних і небажаних змін у громаді, а також для прийняття обґрунтованих рішень щодо розвитку її території. Комплексна оцінка визначає ключові проблеми та дозволяє зробити висновки щодо майбутнього розвитку території, які необхідні для подальших кроків просторового планування.

З метою проведення більш комплексної оцінки сильних та слабких сторін проекту проведено SWOT – аналіз.

SWOT-аналіз – це метод стратегічного планування, який ґрунтується на аналізі зовнішнього та внутрішнього середовища.

SWOT-аналіз широко застосовується у процесі стратегічного планування, що полягає в розділенні чинників і явищ на категорії, основні з яких – виділення сильних та слабких сторін документів стратегічного планування.

Strengths - сильні сторони - це властивості та особливості території проектування, які дозволяють розвиватися;

Weaknesse - слабкі сторони - це властивості та особливості території проектування, які заважають розвиватися;

Opportunities - можливості - це ситуації, події, фактори, які можуть виникнути у майбутньому та сприяти розвитку території проєктування;

Threats - загрози - це ситуації, події, фактори, які можуть виникнути у майбутньому та потенційно здатні погіршувати положення, несприятливі для розвитку.

Сильні та слабкі сторони – це внутрішні характеристики стану території, що розглядається, які мають найбільший вплив на місцевий розвиток і які можливо контролювати. Можливості та загрози – це фактори зовнішнього оточення, які не можливо контролювати, але варто враховувати. SWOT-аналіз території проведено з урахуванням стану та тенденцій місцевого розвитку, актуальних проблемних питань охорони навколишнього природного середовища, промисловості, комунальної та соціальної сфери, стану здоров'я населення.

В табличному вигляді представлений SWOT-аналіз Гірської сільської територіальної громади. При аналізі враховувалися, як екологічні показники реалізації проєкту комплексного плану, так і соціально-економічні, оскільки тріада «*Екологія – Економіка – Соціум*» є невід'ємними та базисними маркерами сталого розвитку території.

SWOT-АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ ГІРСЬКОЇ СТГ

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Вигідне географічне розташування • Відносно сприятлива екологічна ситуація • Наявність лісових масивів в межах громади • Розвинута транспортна інфраструктура • Досить розвинута інженерна інфраструктура • Високий рівень стурбованості громадськості щодо стану довкілля • Розташування природоохоронних територій на значній відстані від планованої ділянки • Збільшення чисельності населення за рахунок механічного приросту • Безпечний радіоекологічний стан території • Відсутність поблизу природоохоронних територій • Розробка та втілення у життя програм по сортуванню твердих побутових відходів 	<ul style="list-style-type: none"> • Проходження поруч з територією проєктування автомобільного шляху міжнародного значення М-03 • Наявність об'єктів регіонального та державного значення (у т.ч. на прилеглих територіях), що створюють негативний вплив на сельбищні території • Забруднення повітряного басейну • Неналежна очистка стічних вод • Недостатній рівень розвитку електротранспорту • Слабко розвинена система зелених насаджень загального користування • Неповне забезпечення жителів об'єктами соціальної інфраструктури та місцями відпочинку • Зростання алергічних захворювань населення внаслідок цвітіння амброзії полинолистої
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> • Адаптація будівельних норм до майбутніх кліматичних умов та екстремальних погодних явищ • Розвиток альтернативної енергетики • Формування на регіональному рівні комплексної системи управління відходами • Впровадження енергоощадних технологій внаслідок підвищення конкурентоспроможності підприємств • Подальша інтеграція в ЄС 	<ul style="list-style-type: none"> • Тенденції зміни клімату • Зростання рівня захворюваності населення внаслідок забруднення довкілля • Знищення біорізноманіття через надмірний антропогенний вплив на природні комплекси та об'єкти • Можливі зміни інвестиційних намірів через політичну і економічну нестабільність і війну в Україні • Значна залежність регіону від зовнішнього постачання енергоресурсів

Таким чином, проєкт документа державного планування має більше суттєвих переваг та можливостей, ніж слабких сторін і загроз, що мотивує до його затвердження.

Головна мета комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади - обґрунтувати майбутні потреби та визначити переважні напрямки використання її території з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів, визначити території, що мають особливу цінність, встановити передбачені законодавством обмеження на їх планування, забудову та інше використання

Проект розроблено на підставі таких даних:

- Завдання на розроблення комплексного плану просторового розвитку території;
- Топографічного знімання (картографічної основи) масштабу 1:10000 та 1:2000 у державній геодезичній референційній системі координат УСК-2000;
- Рішення Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області від «01» липня 2022 року № 1202-34-VIII «Про розроблення комплексного плану просторового розвитку території Гірської територіальної громади Бориспільського району Київської області».
- даних земельного кадастру;
- натурних обстежень та ін.;
- вихідних даних, тощо.

Проектні рішення прийняті з урахуванням чинного законодавства України та державних будівельних нормативів:

- Земельний кодекс України;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя»;
- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Закон України «Про охорону земель»;
- Закон України «Про енергозбереження»;
- Закон України «Про охорону навколишнього середовища»;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;
- ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні»;
- ДБН В.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій»;
- ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів»;
- ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці та дороги населених пунктів»;
- ДБН В.2.3-15:2007 «Споруди транспорту. Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів»;
- ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва»;
- ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування»;
- ДСТУ Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія».
- ДБН В.2.5-20-2018 «Газопостачання. Інженерне обладнання будинків і споруд»;
- ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди»;
- ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди»;
- ДБН В.2.3-15:2007 «Автостоянки й гаражі для легкових автомобілів»;
- ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій територій» та ін.

Склад та зміст комплексного плану визначається ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні». Рішення комплексного плану території відповідають вимогам ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», а також широкого кола інших державних будівельних норм та державних стандартів України.

Перелік графічних матеріалів комплексного плану території представлений:

1. Схемою розташування територіальної громади в системі розселення;
2. Планом сучасного використання території та схемою існуючих обмежень у використанні земель;
3. Проектним планом та схемою проектних обмежень у використанні земель;
4. Планом функціонального зонування території;
5. Ландшафтним планом;
6. Схемою транспортної мобільності та інфраструктури;

7. Схемою інженерного забезпечення території;
8. Схемою інженерної підготовки та благоустрою території;
9. Схемою Інженерно-технічних заходів цивільного захисту на мирний час;
10. Схемою інженерно-технічних заходів цивільного захисту на особливий період;
11. Схемою формування рекреаційного середовища та організації туристичних маршрутів;
12. Збірним планом земельних ділянок, наданих та не наданих у власність чи користування;
13. Планом розподілу земель за категоріями, власниками і користувачами;
14. План розподілу земель за угіддями з відображенням наявних обмежень (обтяжень).

Перелік проектних рішень містобудівної документації (основних територій пріоритетного розвитку):

При формуванні Завдання на розроблення Комплексного плану просторового розвитку території Гірської сільської територіальної громади Бориспільського району Київської області, за участю громадськості було визначений перелік проектних рішень, які необхідно передбачити під час розроблення містобудівної документації:

1. Передбачити розвиток житлового будівництва багатоквартирного та садибного типу, відповідних закладів громадського обслуговування з урахуванням потреб громади орієнтовної чисельності населення на довгострокову перспективу – 30 000 осіб.

2. Розвиток виробничого комплексу громади, у т.ч.:

- інноваційних комплексів
- логістичних комплексів, складів та баз
- автомобільного транспорту та об'єктів придорожного сервісу до нього.
- забезпеченість населення громади громадським транспортом для зв'язку з центром громади та між населеними пунктами;

- передбачити 100 % забезпеченість населених пунктів інженерними комунікаціями;

3. Передбачити розвиток природоохоронних та ландшафтно-рекреаційних територій, у т.ч.:

- за межами населених пунктів – приміських та позаміських;
- в межах населених пунктів – зелених насаджень загального користування та спеціального призначення.

- передбачити заходи щодо збереження та охорони лісових ресурсів.

- надати пропозиції щодо очистки русел водойм та організацію рекреаційних зон навколо них;

- розвиток туристичної інфраструктури, а саме: створення туристичних маршрутів, розвиток пішохідного та велосипедного туризму.

4. Провести аналіз стану навколишнього природного середовища та надати пропозиції щодо скорочення санітарно-захисних зон, зон акустичного впливу, що розповсюджуються на селищні території.

5. Забезпечити нормативно необхідну кількість пожежних автомобілів.

6. Врахувати положення діючих стратегій, програм та планів, що поширюються на територію проектування.

Відповідно до даного переліку в Комплексному плані просторового розвитку території Гірської сільської територіальної громади визначені території пріоритетного розвитку:

Житлової садибної забудови - 10100.0

Громадської забудови - 10200.0

Промислових підприємств - 20100.0

Інженерно-комунальної забудови - 20500.0

Транспортно-складської забудови - 20600.0

Озеленені території - 40300.0

Планувальний каркас Гірської сільської громади на перспективу складається з лінійних та вузлових елементів. Лінійні вісі формуються вздовж транспортних коридорів, доріг державного та місцевого значення, а також вздовж магістрального газопроводу, вузловими елементами

планувального каркасу виступають центри систем розселення – населені пункти громади та Міжнародний Аеропорт Бориспіль.

Система розселення - територіально цілісна і функціонально взаємопов'язана сукупність поселень - формується з розвитком виробництва і системи обслуговування в межах мереж поселень. Інтенсивність зв'язків є основним критерієм визначення її меж і розвиненості.

Планувальний розвиток структури містобудівного освоєння (сельбищної, громадської, рекреаційної, виробничої та транспортно-складської території) передбачається за рахунок внутрішніх територіальних ресурсів громади та шляхом освоєння сільськогосподарських земель з розвитком територій населених пунктів, що передбачено затвердженими генеральними планами сіл громади.

У зв'язку з цим в основу територіального упорядкування покладена ідея формування планувальних зон населених місць на основі – реорганізації, нового будівництва і реконструкції вуличної мережі відповідно до сучасних вимог і перспективного розвитку населених пунктів громади.

Те, якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля:

Розроблення комплексного плану Гірської СТГ передбачає формування проектних рішень на всю територію громади. Проектні рішення комплексного плану охоплюють усі види діяльності, які провадяться або провадження яких заплановане в перспективі на території громади. Окремі види діяльності відносяться до таких, що можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають здійсненню процедури оцінки впливу на довкілля, а саме:

Перша категорія:

- будівництво аеропортів з основною злітно-посадковою смугою довжиною 2100 метрів і більше;
- будівництво автомобільних доріг загального користування державного та місцевого значення, що мають чотири чи більше смуги руху, або реконструкція та/або розширення наявних смуг руху до чотирьох і більше, за умови їхньої безперервної протяжності 10 кілометрів і більше;
- будівництво автомобільних доріг першої категорії;

Друга категорія:

- будівництво перевантажувальних терміналів та обладнання для перевантаження різних видів транспорту, а також терміналів для різних видів транспорту;

Комплексний план визначає існуюче та перспективне функціональне призначення території. Комплексний план обґрунтовує необхідність зміни функціонального призначення території, в разі встановленої потреби, що виникає на підставі аналізу техніко-економічних показників існуючого використання території, демографічного прогнозу та потреб територіального розвитку територіальної громади. Проектні рішення архітектурно-планувальної організації та потреби територіального розвитку територіальної громади обумовлюються в тому числі завданням на розроблення комплексного плану, державними інтересами. Одночасно комплексний план не змінює існуюче функціональне використання окремих земельних ділянок та їх категорій, а лише створює умови для наступної такої зміни на підставі «Плану зонування території». Таким чином комплексний план визначає територіальні (просторові) умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, в частині дотримання планувальних обмежень (санітарно-захисних зон, охоронних зон), а також в частині дотримання режимів господарської діяльності в їх межах, які визначені законодавством України та низкою нормативно-правових актів та у сфері забезпечення норм санітарної гігієни та охорони навколишнього природного середовища на території сільської громади.

Комплексний план розробляється у розвиток містобудівної документації вищого рівня, враховуючи положення документів національного, регіонального та місцевого рівнів. Під час розробки проекту враховані:

Документи національного рівня:

- Закон України № 2697-VIII «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Закон України № 3059-III «Про Генеральну схему планування території України»;
- Указ Президента України № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;
- Постанова Кабінету Міністрів України № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки»;
- Постанова Кабінету Міністрів України № 179 «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року»;
- Розпорядження КМУ № 820-р від 08.11.2017р. «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року»;
- Наказ Міністерства аграрної політики України від 29.11.2006 № 716 «Про затвердження Переліку регульованих шкідливих організмів».

Документи регіонального рівня та місцевого рівня:

- Схема планування території Київської області (розроблена ДП «УКРНДПЦИВІЛЬБУД»);
- Оновлена регіональна схема екологічної мережі в Київській області, затверджена рішенням Київської обласної ради восьмого скликання 21.03.2023 року №524-16-VIII;
- Стратегія розвитку Київської області на 2021-2027 роки;

1) Екологічні програми (вибіркові):

- Програма охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2023 –2026 роки
- Програма державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря зони "Київська" на 2021-2025 роки;
- Програма діагностичного моніторингу масивів поверхневих вод Київської області;
- Програма «Питна вода Київщини на 2022-2026 роки»;
- Програма державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря агломерації міста Києва;
- Обласна цільова програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на 2022-2029 роки;
- Програма розвитку та збереження зелених насаджень на території Гірської сільської ради на 2021-2025 роки;
- Програма поточного ремонту та утримання зелених насаджень на території Гірської сільської ради на 2022-2025 роки;
- Програма охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Гірської об'єднаної територіальної громади Бориспільського району, Київської області на 2023-2026 роки;
- Програма захисту населення і території від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на 2022 – 2025 роки;
- Програма боротьби з карантинними рослинами на території Гірської сільської територіальної громади Бориспільського району Київської області на 2021-2025 роки в новій редакції;
- Програма врегулювання чисельності безпритульних тварин на території Гірської сільської ради на 2021–2025 роки;
- Програма поводження з побутовими відходами на території Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області на 2021- 2025 роки;

2) Економічні програми (вибіркові):

- Концепція розвитку міжнародного аеропорту «Бориспіль» на період до 2045 року;

- Програма житлово-комунального господарства та капітального будівництва на території Гірської сільської територіальної громади Бориспільського району Київської області на 2021-2025 роки;
 - Програма благоустрою населених пунктів Гірської сільської територіальної громади Бориспільського району Київської області на 2021-2025 роки;
 - Комплексна програма розвитку сільського господарства та сільських територій Київської області на 2021-2023 роки «Дієвий аграрій – успішна громада»;
 - Програма будівництва, реконструкції та ремонту об'єктів інфраструктури Київської області на 2021-2023 роки;
 - Програма розвитку туризму Київської області на 2021-2023 роки;
 - Стратегія розвитку Київської області на 2021-2027 роки.
- 3) *Соціальні програми (вибіркові):*
- Програма профілактики і запобігання поширенню алкоголізму, наркоманії, токсикоманії та СНІДу серед населення Гірської сільської територіальної громади на 2023 – 2025 роки;
 - Програма «ТУРБОТА» на 2021 – 2025 роки;
 - Програма «ДОБРОБУТ» на 2021 – 2025 роки;
 - Програма розвитку фізичної культури, спорту та військово-патріотичного виховання на території Гірської сільської ради на 2021-2025 роки;
 - Програма оздоровлення та відпочинку дітей Гірської сільської територіальної громади на 2022 – 2025 роки;
 - Програма забезпечення соціальних послуг громадян, які не здатні до самообслуговування на території Гірської сільської територіальної громади Бориспільського району Київської області на 2021-2025 роки;
 - Програма зайнятості населення Київської області на 2021-2023 роки;
 - Київська обласна програма індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» до 2023 року;
 - Київська обласна програма «Здоров'я Київщини» на 2021-2023 роки;
 - Київська обласна цільова Програма «Турбота» на 2021-2025 роки;

РОЗДІЛ 2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.

2.1. Характеристика поточного стану довкілля

Клімат та стан повітряного басейну

Згідно ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія» Гірська СТГ розташована в зоні лісостепу в межах першого Північно-Західного кліматичного району. Клімат району помірно континентальний з теплим і вологим літом та м'якою і хмарною зимою. Тривалість опалювального періоду складає 176 діб.

Клімат регіону помірно-континентальний, що характерний для зони лісостепу.

Початок зими прийнято відраховувати від часу, коли середньодобові температури опускаються нижче 0°C. На території Гірської СТГ період настає в кінці листопада. Переважає хмарна погода зі снігопадами, які приносять західні вітри. Часті відлиги з денними температурами 0°+6°C. Східні вітри бувають досить сильними і приносять великі морози. Найхолодніший місяць – січень з середньою температурою повітря -5,0°C.

Весна починається в першій декаді березня. Середньодобові температури піднімаються вище 0°C, тане сніговий покрив. Погода дуже мінлива, з частими заморозками, які приносять північні або східні вітри. В третій декаді починається вегетаційний період, коли середньодобові температури переходять через +10°C. Для травня характерна велика ймовірність сухих днів.

Літній період настає в кінці травня, коли середньодобові температури перевищують $+15^{\circ}\text{C}$. Велика тривалість дня і висота сонця зумовлюють високі температури і малі контрасти їх протягом сезону. Найтепліший місяць липень, для якого ймовірні дні з середньодобовими температурами понад $+25^{\circ}\text{C}$. Для літніх місяців характерна значна кількість опадів, які приносять вітри з Атлантичного океану. В червні часті зливові дощі. В другій половині літа спостерігаються посушливі періоди.

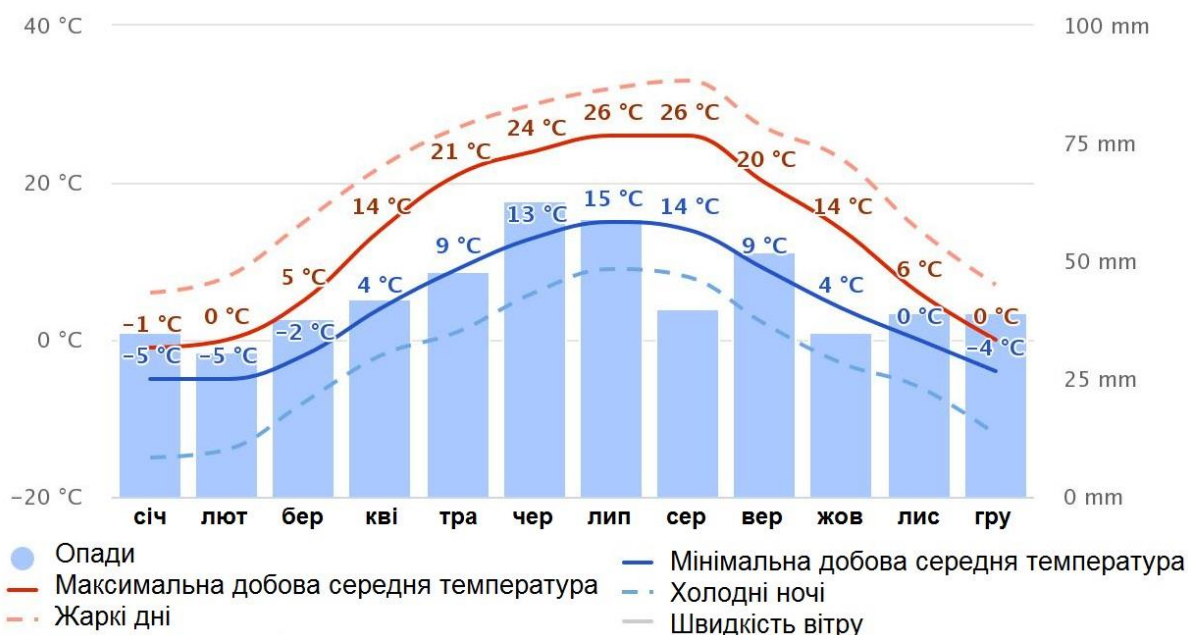
Осінь починається після 11-14 вересня, коли середні температури опускають нижче $+15^{\circ}\text{C}$. Поступово знижується температура, одна к у 20-х числах вересня часто спостерігається так зване "бабине літо", зумовлене південними вітрами, тобто діяльністю Азорського максимуму. У жовтні настають перші приморозки. Поступово починає переважати хмарна, з незначними дощами і туманами, погода. Інколи випадає мокрий сніг, а в листопаді вже бувають морози, що свідчить про кінець осені.

Середня температура повітря складає $+9,9^{\circ}\text{C}$, абсолютний максимум склав $+35,2^{\circ}\text{C}$, мінімум – $-16,6^{\circ}\text{C}$, середнє число днів без відлиги становить 28 днів, число днів з морозом – 92 дня.

Річні показники температури повітря (м/с «Бориспіль»)

Показники	Роки			Середній багаторічний показник
	2019	2020	2021	
Середня температура повітря, $^{\circ}\text{C}$	10,3	10,3	9,0	9,9
Максимальна середня температура повітря, $^{\circ}\text{C}$	15,0	15,3	13,5	14,6
Мінімальна середня температура повітря, $^{\circ}\text{C}$	6,0	6,6	4,8	5,8
Абсолютний максимум, $^{\circ}\text{C}$	35,2	34,8	35,5	35,2
Абсолютний мінімум, $^{\circ}\text{C}$	-17,5	-9,7	-22,5	-16,6
Число днів без відлиги	28	14	41	28
Число днів з морозом	80	86	111	92

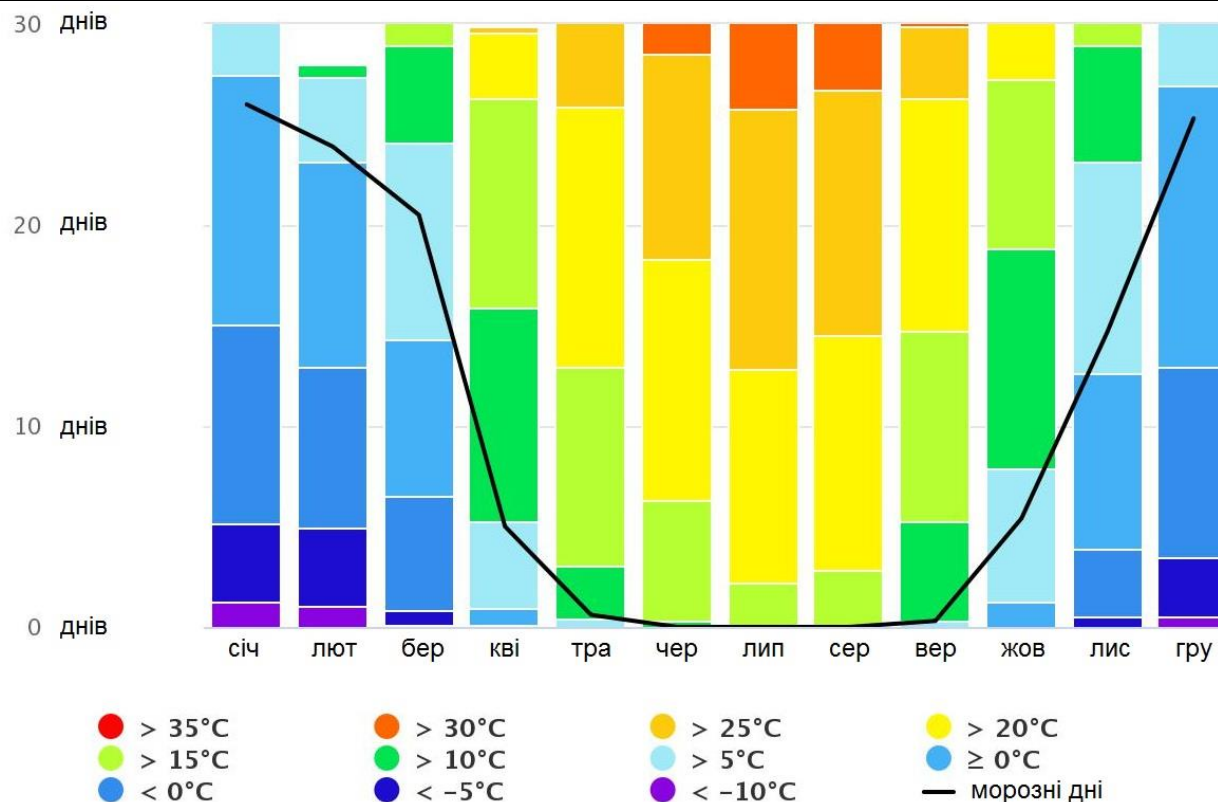
Середня багаторічна температура поверхні ґрунту складає $+12,0^{\circ}\text{C}$, багаторічний максимум склав $+60,3^{\circ}\text{C}$, мінімум – $-20,0^{\circ}\text{C}$. Число днів з морозом на поверхні ґрунту в середньому складає 130 днів.



Середня температура та опади, м/с «Бориспіль»

Річні показники температури поверхні ґрунту (м/с «Бориспіль»)

Показники	Роки	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Середня температура поверхні ґрунту, °С		12,0	13,0	11,0	12,0
Максимальна середня температура поверхні ґрунту, °С		24,0	27,0	25,0	25,3
Мінімальна середня температура поверхні ґрунту, °С		5,0	6,0	4,0	5,0
Абсолютний максимум, °С		59,0	60,0	62,0	60,3
Абсолютний мінімум, °С		-22,0	-10,0	-28,0	-20,0
Число днів з морозом		134	114	141	130



Максимальні температури повітря, м/с «Бориспіль».

Глибина промерзання для глин та суглинків: 0.8 м. Глибина промерзання для супісків та дрібних та пілуватих пісків: 0.97 м. Глибина промерзання для пісків середньої крупності, великих та гравійних: 1.05 м. Глибина промерзання для великоуламкових ґрунтів: 1.20 м.

Температура ґрунту на глибинах під природним покривом (м/с «Бориспіль»)

Показники	Роки	2019	2020	2021	Багаторічний показник
0,20					
середня		11,3	11,5	10,6	11,1
максимальна		26,6	26,6	27,0	26,7
мінімальна		-0,6	0,1	0,2	-0,1
0,40					
середня		11,3	11,5	10,6	11,1
максимальна		24,0	54,0	24,7	34,2
мінімальна		0,8	1,2	0,8	0,9
0,80					
середня		11,3	11,5	10,7	11,2
максимальна		21,1	20,8	21,6	21,2

Показники \ Роки	2019	2020	2021	Багаторічний показник
мінімальна	2,1	3,0	1,9	2.3
1,20				
середня	10,9	10,8	9,8	10.5
максимальна	19,4	18,8	19,7	19.3
мінімальна	2,6	3,5	1,9	2.7
1,60				
середня	10,9	11,2	10,4	10.8
максимальна	17,7	17,9	18,4	18
мінімальна	3,6	5,0	3,6	4.1
2,40				
середня	-	-	-	-
максимальна	-	-	-	-
мінімальна	-	-	-	-
3,20				
середня	10,3	10,5	10,1	10.3
максимальна	14,7	14,7	14,8	14.7
мінімальна	5,7	6,7	5,7	6.0

Середній багаторічний показник відносної вологості повітря складає 71 %. Середня багаторічна кількість днів з відотною вологістю не більше 30 % дорівнює 45 днів, не менше 80% – 77 днів. Багаторічна температура точки роси складає +4,1 °С.

Річні показники відносної вологості повітря (м/с «Бориспіль»)

Показник \ Роки	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Середня відносна вологість, %	71,0	70,0	72,0	71
Абсолютна мінімальна вологість, %	16,0	10	21	15,7
Число днів з відотною вологістю не більше 30 %	46	71	18	45
Число днів з відотною вологістю не менше 80 %	77	84	71	77
Середній дефіцит насичення, ГПа	5,5	5,9	5,0	5,5
Абсолютний максимальний дефіцит насичення, ГПа	37,5	45,6	34,7	39,2
Температура точки роси, °С	4,4	4,4	3,6	4,1

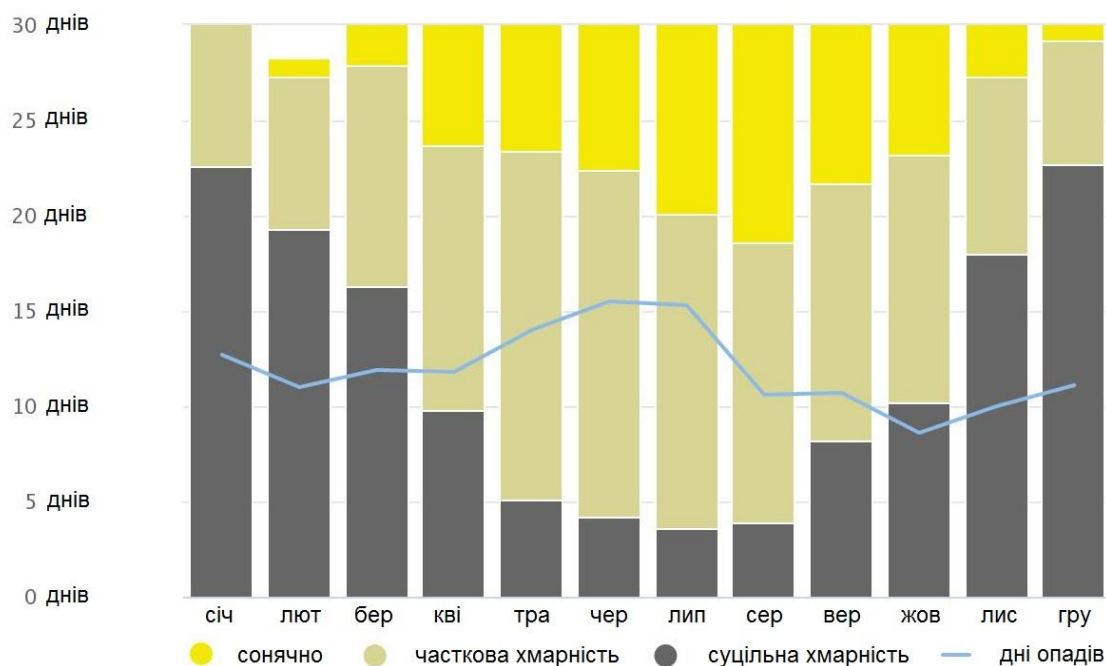
Середня багаторічна кількість балів за хмарність складає 3,9 бали. Середня багаторічна кількість абсолютно ясних днів – 117, абсолютно похмурих – 105 днів. Серед морфологічних типів хмар переважають шарувато-купчасті (Stratocumulus, Sc), перисті хмари, (Cirrus (Ci) висококупчасті (Ac). Середня багаторічна кількість днів з видимістю менше 1 км – 74 випадки, більше 10 км – 2033 випадки.

Річні показники хмарності та видимості (м/с «Бориспіль»)

Показники \ Роки	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Кількість балів (О/Н)*	6,4/3,7	6,5/3,9	6,4/4,1	6,4/3,9
Кількість абсолютно ясних днів (О/Н)*	23/117	25/96	31/93	26/102
Кількість абсолютно похмурих днів (О/Н)*	105/44	132/44	127/61	121/50
Повторюваність форм хмар в процентах				
Ci	20	16	16	17
Cc	1	1	0	1
Cs	2	1	1	1
Ac	19	23	20	21

Показники	Роки			Середній багаторічний показник
	2019	2020	2021	
As	2	2	2	2
Cu	7	7	8	7
Cb	4	4	7	5
St	6	6	4	5
Sc	19	20	22	20
Ns	1	1	1	1
Fb	5	4	6	5
Видимість, кількість випадків				
менше 1 км	108	66	47	74
1-6 км	294	253	309	285
6-10 км	480	452	661	531
>10 км	2038	2157	1903	2033

* О – небо безхмарне, Н – враховано за неповним рядком

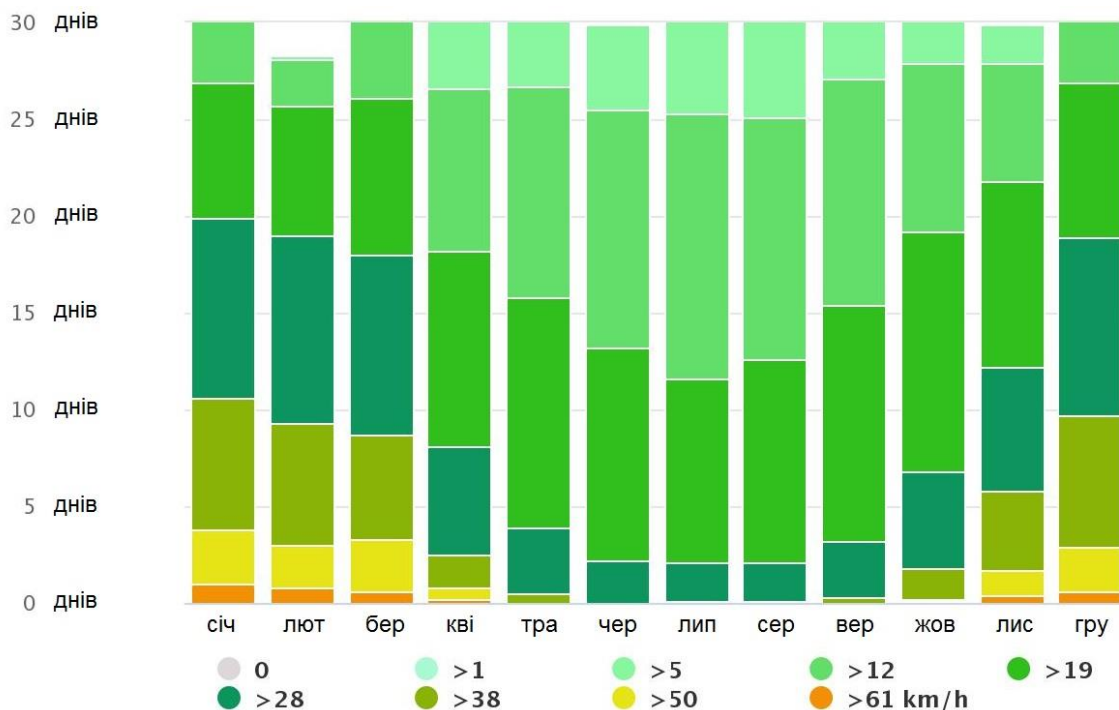


Хмарність та дні опадів, м/с «Бориспіль»

Середня багаторічна швидкість вітру складає 2,0 м/с, середня багаторічна максимальна швидкість вітру складає 18 м/с.

Річні показники швидкості вітру (м/с «Бориспіль»)

Показники	Роки			Середній багаторічний показник
	2019	2020	2021	
Середня швидкість вітру, м/с	2,0	2,1	1,9	2,0
Максимальна швидкість вітру, м/с	20,0	18	16	18
Число випадків за градієнтами швидкості				
0-1	1141	1121	1238	1167
2-3	1278	1236	1231	1248
4-5	456	512	396	455
6-7	44	56	53	51
8-9	1	3	2	2
10-11	-	-	-	-
12-13	-	-	-	-
14-15	-	-	-	-

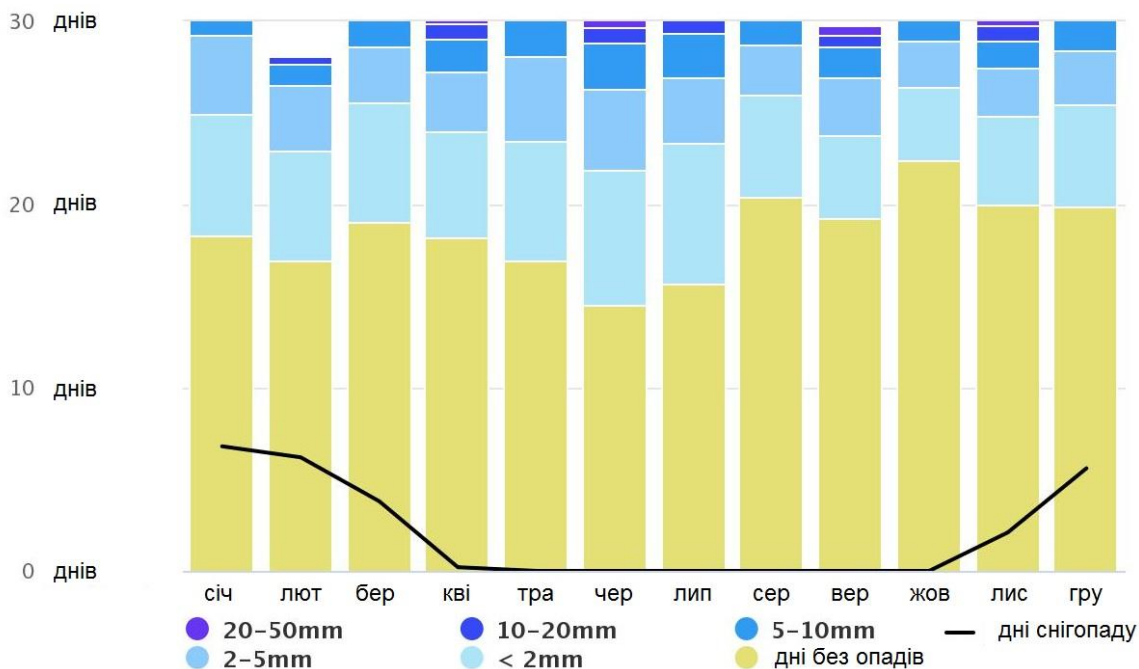


Швидкість вітру, м/с «Бориспіль»

Середній багаторічний показник атмосферного тиску складає 1001,5 ГПа. Переважають вітри північного, південно-східного, південного, західного, північно-західного напрямків.

*Річні показники повторюваності вітру за 8 румбам, атмосферного тиску
(м/с «Бориспіль»)*

Показники \ Роки	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Повторюваність напрямку (П), % та середня швидкість (Ш), м/с за 8 румбами:				
Пн (П/Ш)	13/2,6	12/2,6	15/2,5	13/2,6
ПнСх (П/Ш)	7/1,9	7/2,2	8/2,1	7/2,1
Сх (П/Ш)	8/2,3	8/2,4	7/2,2	8/2,3
ПдСх (П/Ш)	16/2,7	13/2,9	11/2,7	13/2,8
Пд (П/Ш)	14/2,8	15/2,8	15/2,6	15/2,7
ПдЗх (П/Ш)	12/2,3	12/2,5	10/2,4	11/2,4
Зх (П/Ш)	15/2,3	16/2,6	16/2,4	16/2,4
ПнЗХ(П/Ш)	15/2,7	17/2,7	18/2,4	17/2,6
Середній атмосферний тиск, ГПа	1001,2	1002,2	1001,2	1001,5
Максимальний атмосферний тиск, ГПа	1024,3	1023,5	1024,2	1024
Мінімальний атмосферний тиск, ГПа	973,2	974,1	970,4	972,6



Кількість опадів, м/с «Бориспіль»

Опадів близько 434,1 мм на рік. Максимальна кількість опадів за добу за даними багаторічних спостережень складає близько 31,6 мм. Число днів з опадами за градаціями, не менше 0 мм складає 179 діб, не менше 10 мм – 9 діб.

Річні показники опадів (м/с «Бориспіль»)

Показники \ Роки	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Кількість опадів вночі, мм	208,3	231,6	207,6	215,8
Кількість опадів вдень, мм	191,7	228,7	234,3	218,2
Сумарна кількість опадів, мм	400,0	460,3	441,9	434,1
Максимум за добу, мм	23,8	48,9	22,0	31,6
Число днів з опадами за градаціями, не менше мм				
0,0	184	166	187	179
0,1	125	116	136	126
0,5	100	96	117	104
1	80	76	91	82
5	27	29	31	29
10	9	12	6	9
20	1	2	1	1
30	-	1	-	0

Серед метеорологічних явищ на території Гірської СТГ, які погіршують агрокліматичні властивості та комфортність клімату для населення, зустрічаються зливи (середня багаторічна кількість днів зі зливами складає 104 днів, снігу зливого мокрого – 13 днів), ожеледь (в середньому 8 днів на рік), ожеледиця (45 днів на рік) туман (в середньому 25 днів на рік). Серед особливо небезпечних метеорологічних явищ зустрічаються особливо інтенсивні зливові опади, під час яких на добу утворюється більше 50 мм опадів та тумани з видимістю до 75 м.

Річні показники атмосферних явищ, кількість днів (м/с «Бориспіль»)

Показники \ Роки	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Дощ зливовий	96	103	113	104
Дощ	68	70	58	65

Показники \ Роки	2019	2020	2021	Середній багаторічний показник
Морось	34	30	30	31
Льодяний дощ	-	-	1	1
Рідкі опади	150	146	142	146
Сніг	27	15	39	27
Сніг зливовий	11	9	18	13
Зерна снігові	2	6	2	3
Крупа снігова	2	3	7	4
Крупа льодяна	2	1	3	2
Тверді опади	34	26	48	36
Сніг мокрий	12	16	14	14
Сніг зливовий мокрий	10	15	11	12
Тверді опади мокрі	17	25	20	21
Град	-	-	1	1
Ігли льодяні	-	-	-	-
Роса	166	148	147	154
Іній	72	52	87	70
Ожеледь	1	13	9	8
Паморозь	7	2	7	5
Ожеледиця	54	17	64	45
Димка	204	210	169	194
Туман	31	25	19	25

Особливо небезпечні явища (м/с «Бориспіль»)

Станція	Вид особливо небезпечного явища	Число випадків/днів	Тривалість, години	Характеристика
2019				
Бориспіль	Туман	1	15	Видимість 75 м
2020				
Бориспіль	Дощ	1	9	Опадів 60,2 мм
2021				
Бориспіль	Туман	1	13	Видимість 95 м

Число днів зі сніговим покривом – 39 днів, максимальна висота снігового покриву – 19 см. Середній багаторічний максимум висоти снігу склав 52 см. Максимальний запас води в снігу складає 49 мм.

Річні показники снігового покриву, дані за перше півріччя (м/с «Бориспіль»)

Показники \ Роки	2019	2020	2021	Багаторічний показник
Тип ділянки	відкр	відкр	відкр	Відер
Руйнування стійкого снігового покриву, дата	24.02	-	-	-
Останній сніг, дата	27.03	14.04	26.04	-
Число днів зі сніговим покривом	55	13	49	39
Маршрут	поле	поле	поле	поле
Число снігозіймок	10	3	9	7
Максимальна висота снігу з середніх показників, см	30	1	27	19
Абсолютний максимум висоти снігу, см	45	-	38	42
Максимальний запас води в снігу, мм	73	-	65	69
Максимальний запас води загальний снігу, мм	73	-	25	49

Річні показники снігового покриву, дані за друге півріччя (м/с «Бориспіль»)

Показники \ Роки	2019	2020	2021	Багаторічний показник
Тип ділянки	відкр	відкр	відкр	відкр
Встановлення стійкого снігового покриву, дата	-	-	-	-
Перший сніг, дата	31.10	17.11	23.11	-
Число днів зі сніговим покривом	6	18	19	14
Маршрут	поле	поле	поле	поле
Число снігозйомок	1	4	3	3
Максимальна висота снігу з середніх показників, см	1	5	2	3
Абсолютний максимум висоти снігу, см	4	9	3	5
Максимальний запас води в снігу, мм	-	7	6	7
Максимальний запас води загальний снігу, мм	-	7	7	7

Середня багаторічна кількість часу з сумарною тривалістю сонячного сяйва складає 2210,1 годин на рік, тривалість – 4473,7 годин (49%). Середня багаторічна кількість днів без сонця дорівнює 82 дням.

Річні показники тривалості сонячного сяйва, години (м/с «Бориспіль»)

Показники \ Роки	2019	2020	2021	Багаторічний показник
Сума	2249,2	2183,7	2197,5	2210,1
Середня за день з сонцем	7,8	7,9	7,6	7,8
Тривалість, часи	4470	4481	4470	4473,7
Тривалість, %	50	49	49	49
Число днів без сонця	77	91	77	82

Середньомісячні значення потужності еквівалентної дози радіаційного опромінення за даними автоматизованих постів спостереження за станом забруднення атмосферного повітря у 2021 році знаходились в межах 0,11-0,13 мкЗв/год.

За даними спостережень Центральної геофізичної обсерваторії імені Срезневського, ПЕД гамма-випромінення на більшій частині території області знаходилися в межах рівнів, обумовлених випромінюванням природних радіонуклідів та космічним випромінюванням природних радіонуклідів та космічним випромінюванням і складала 6-20 мкР/год., в середньому 11 мкР/год.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення у Бориспільському районі

Район	Обсяги викидів, т	2021, % до 2020	У тому числі			
			діоксиду сірки		діоксиду азоту	
			т	2021 % до 2020	т	2021 % до 2020
Бориспільський	3872,2	66,2	23,1	38,5	133,4	125,4

Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі

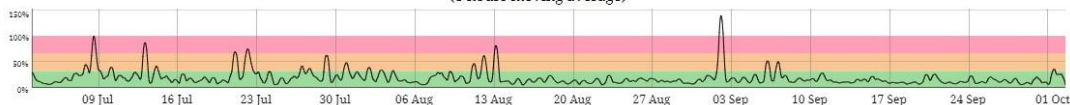
Назва забруднюючої речовини	Місто	Середньорічний вміст мг/м ³	Середньодобові ГДК, мг/м ³	Максимальні разові ГДК, мг/м ³	Максимальний вміст мг/м ³
Діоксид сірки	м. Бориспіль	0,01	0,05	0,500	0,34
Оксид вуглецю	м. Бориспіль	0,31	3,0	5,0	2,07
Діоксид азоту	м. Бориспіль	0,01	0,04	0,20	0,09

Sensor: [Робітнича вулиця, Boryspil, Ukraine](#) [id 252844]
 also known as station LUN City Air (ЛУН Micro Air)/116

Species: R.H. Press Temp PM₁ PM₁₀ PM_{2.5}



Concentration: Signal to Noise Ratio
 (8 hours moving average)



The data readings in the zone highlighted in green are considered accurate.

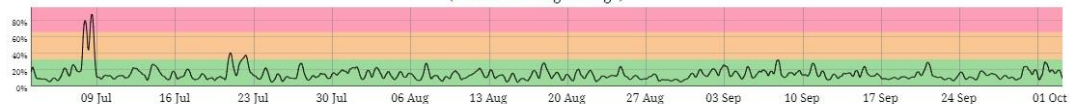
Забруднення повітря часточками пилу PM_1

Sensor: [Робітнича вулиця, Boryspil, Ukraine](#) [id 252844]
 also known as station LUN City Air (ЛУН Micro Air)/116

Species: R.H. Press Temp PM₁ PM₁₀ PM_{2.5}



Concentration: Signal to Noise Ratio
 (8 hours moving average)

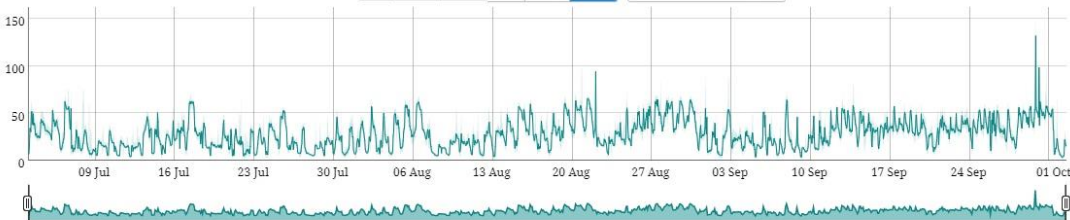


The data readings in the zone highlighted in green are considered accurate.

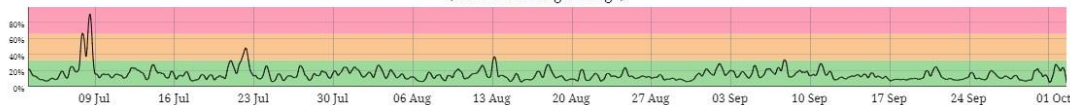
Забруднення повітря часточками пилу PM_{10}

Sensor: [Робітнича вулиця, Boryspil, Ukraine](#) [id 252844]
 also known as station LUN City Air (ЛУН Micro Air)/116

Species: R.H. Press Temp PM₁ PM₁₀ PM_{2.5}

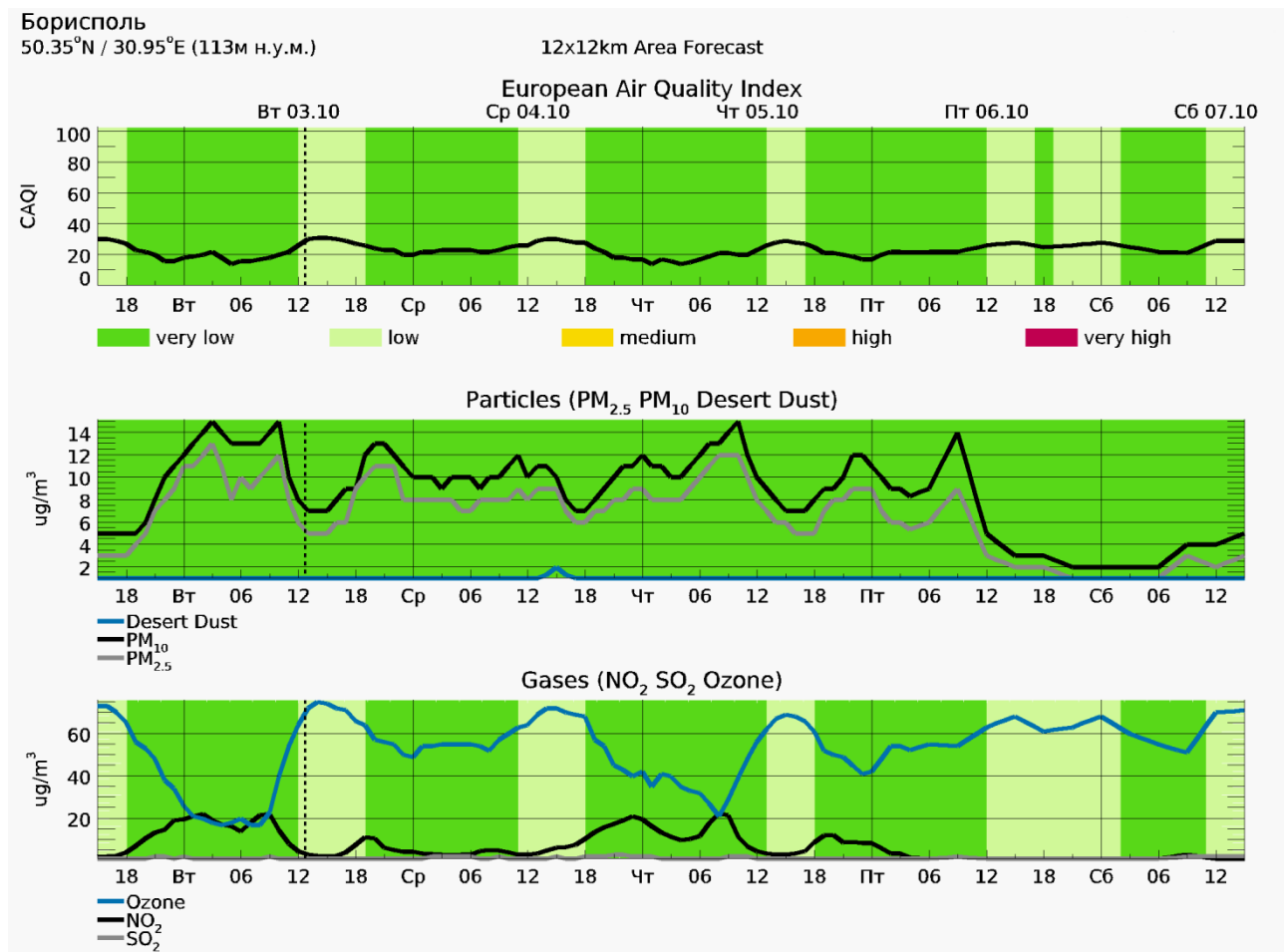


Concentration: Signal to Noise Ratio
 (8 hours moving average)



The data readings in the zone highlighted in green are considered accurate.

Забруднення повітря часточками пилу $PM_{2.5}$



Прогноз забруднення повітря та концентрації пилу в атмосферному повітрі

Регулювання впливу на атмосферне повітря стаціонарних джерел викидів здійснюється шляхом виділення санітарно-захисних зон (далі СЗЗ) існуючих підприємств та виділення СЗЗ для перспективних промислово-комунальних зон та об'єктів та їх озеленення, впровадження інженерно-планувальних заходів на підприємствах або надання рекомендації з їх перепрофілювання.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення (в розрізі адміністративних одиниць)

Район	Обсяги викидів, т	у % до 2021 р.	У тому числі			
			діоксиду сірки		діоксину азоту	
			т	у % до 2021 р	т	у % до 2021 р
Бориспільський	5474,762	138,3	57,652	82,6	478,216	344,8

Пересувні джерела забруднення Гірської СТГ представлено транзитним автотранспортом, що рухається вулицями та дорогами в межах територіальної громади. Особливо забруднення повітря в Гірській СТГ відбувається вздовж автодороги територіального значення Т-1016 «Київ – Рогозів», для якої зона акустичного дискомфорту буде складати 50 м обабіч.

Також інтенсивний рух транспорту з підвищеними показниками забруднення повітря відбуваються по головним вулицям: вул. Центральна, Дружби, Українська. Проектне рішення враховує проблему забруднення повітря та передбачає організацію озелених територій вздовж вулиць населених пунктів. Система організації дорожнього руху спрямована на її вирішення. При цьому фактор забруднення повітря знаходиться в постійно динамічному стані і залежить від багатьох складових.

Основними напрямками розвитку вулично-дорожньої мережі є:

- відведення транзитних транспортних потоків в обхід центральної частини населених пунктів;
- реконструкція існуючих головних та житлових вулиць з приведенням їх технічних параметрів до нормативних;
- будівництво нових транспортних зв'язків;
- реконструкція дорожнього покриття.

В межах Гірської сільської ради знаходяться земельні ділянки на яких розташована залізнична гілка колійний пост 19 км – Бориспіль-аеропорт». Вказана колія на період військового стану не експлуатується. Копії витягів на право постійного користування земельними ділянками додаються. Залізничні переїзди в межах зазначених земельних ділянок відсутні.

Одним з головних завдань в питанні охорони атмосферного повітря в межах населених пунктів є розподілення транспортних потоків шляхом формування раціональної магістральної мережі вулиць, створення об'їзних доріг для виведення транспортних потоків поза межі сельбищної зони, організація шумозахисних екранів для зменшення зони акустичного дискомфорту та виконання інших рішень, прийнятих у проекті комплексного плану в розділі "Транспорт".

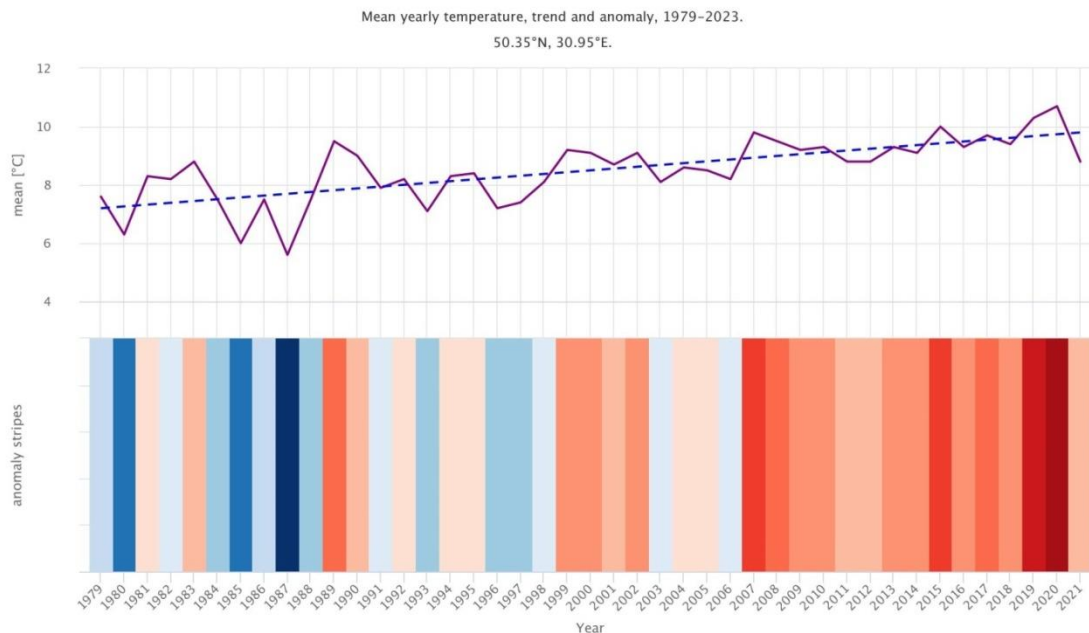
Окрім цього, в межах громади функціонує аеропорт міжнародного значення «Бориспіль». Територія Гірської СТГ попадає в акустичну зону «В» для якої допустимі рівні шуму вночі складають 76 до 80 дБа згідно додатку 18 ДСП 173-96 та схеми шумового обмеження міжнародного аеропорту «Бориспіль».

Іншими видами негативного впливу авіаційного та автотранспорту будуть шумове забруднення і викиди хімічних речовин, зокрема вуглекислого газу, оксидів нітрогену та бенз(а)пиренів, важких металів. Ймовірне вторинне забруднення ґрунтів.

Паризька угода 2015 року встановлює глобальні рамки для обмеження глобального потепління до рівня, значно нижчого за 2°C, переважно до 1,5°C (градусів Цельсія), порівняно з доіндустріальним рівнем. Для досягнення цієї глобальної температурної мети країни прагнуть якомога швидше скоротити зростання викидів парникових газів, а потім швидко скорочувати їх, ґрунтуючись на найкращих наявних наукових даних, економічній та соціальній доцільності.

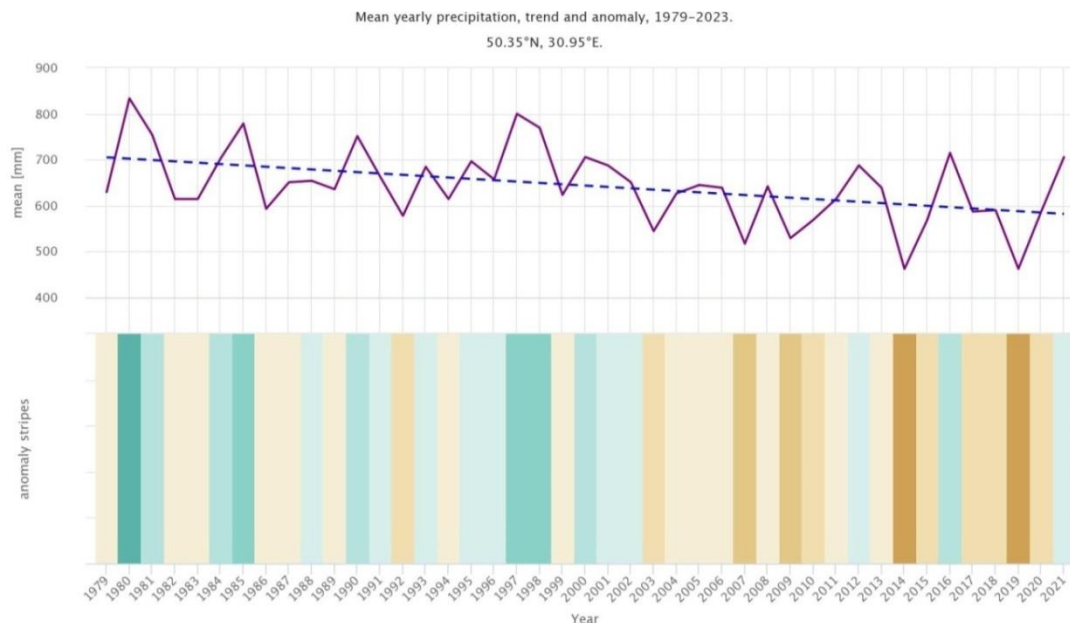
Наслідки зміни клімату вже добре помітні по підвищенню температури повітря, таненню льодовиків і зменшенню полярних крижаних шапок, підвищенню рівня моря, посиленню опустелювання, а також по частішанню екстремальних погодних явищ, таких як хвилі спеки, посухи, повені та шторми. Зміна клімату не є глобально рівномірною і впливає на деякі регіони більше, ніж на інші. На наступних діаграмах ви можете побачити, як зміна клімату вплинула на Гірську ОТГ за останні 40 років. Як джерело даних використовується ERA5, атмосферний реаналіз глобального клімату п'ятого покоління ECMWF, що охоплює часовий діапазон із 1979 до 2021 року з просторовою роздільною здатністю 30 км.

На графіку нижче показана оцінка середньодобової температури. Пунктирна синя лінія – це лінійна тенденція зміни клімату. З графіку стає очевидно, що вказана температура змінилася у бік потепління: від +7,6°C у 1979 році до +8,8°C у 2021 році. У нижній частині графіка показано так звані смуги потепління. Кожна кольорова смуга являє собою середню температуру за рік: синя – холодніші роки, червона – тепліші.



Річна зміна температури

На графіку нижче показано оцінку середньої загальної кількості опадів. Пунктирна синя лінія – це лінійна тенденція зміни клімату. Лінія тренду йде вниз, отже умови в Кодимі з часом стають сушішими – від 629,6 мм у 1979 році до 587,0 мм у 2020 році. У нижній частині графіка показано так звані смуги опадів. Кожна кольорова смуга являє собою загальну кількість опадів за рік: зелена – більш вологі роки, коричнева - більш сухі.

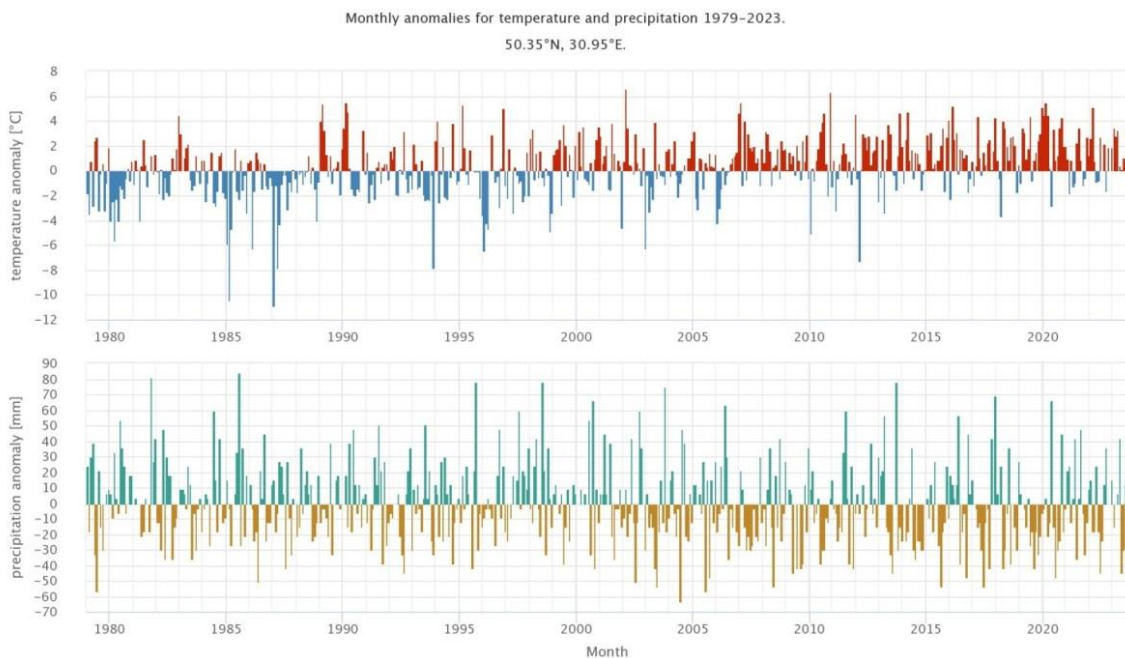


Зміна кількості опадів за рік

На першому графіку нижче показано аномалію температури для кожного місяця з 1979 року до теперішнього часу. Аномалія показує, на скільки місяць був теплішим або холоднішим за середній кліматичний показник за 30 років (1980-2010 рр.). Таким чином, червоні місяці були теплішими, а сині – холоднішими за норму. У більшості місць з роками спостерігається збільшення кількості теплих місяців, що відображає глобальне потепління, пов'язане зі зміною клімату.

На другому графіку показано аномалію опадів для кожного місяця з 1979 року до теперішнього часу. Аномалія показує, в якому місяці випало більше або менше опадів, ніж у

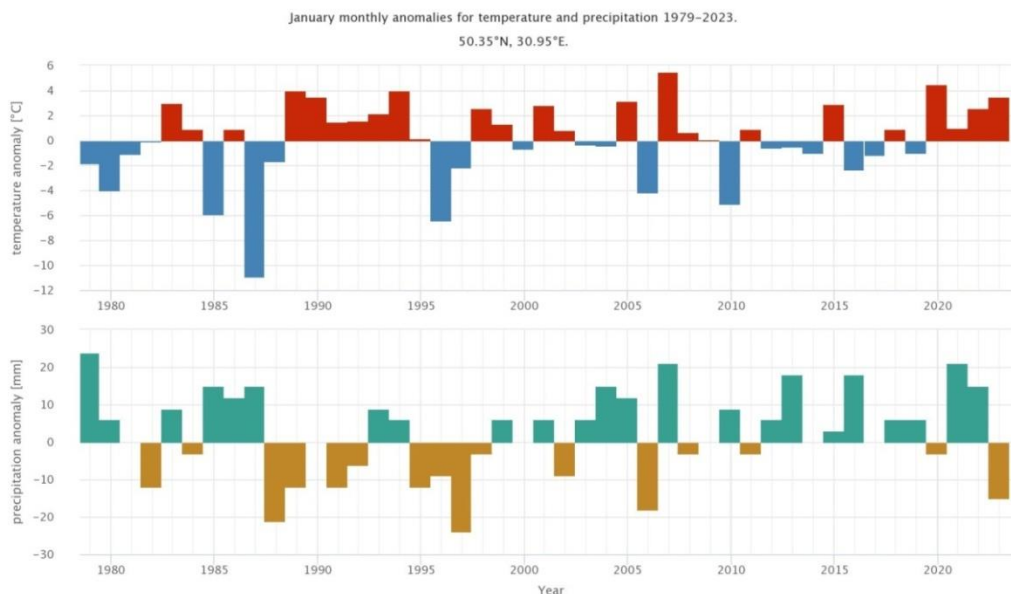
середньому за 30 років 1980-2010 рр. Таким чином, зелені місяці були більш дощовими, а коричневі – більш сухими, ніж зазвичай.



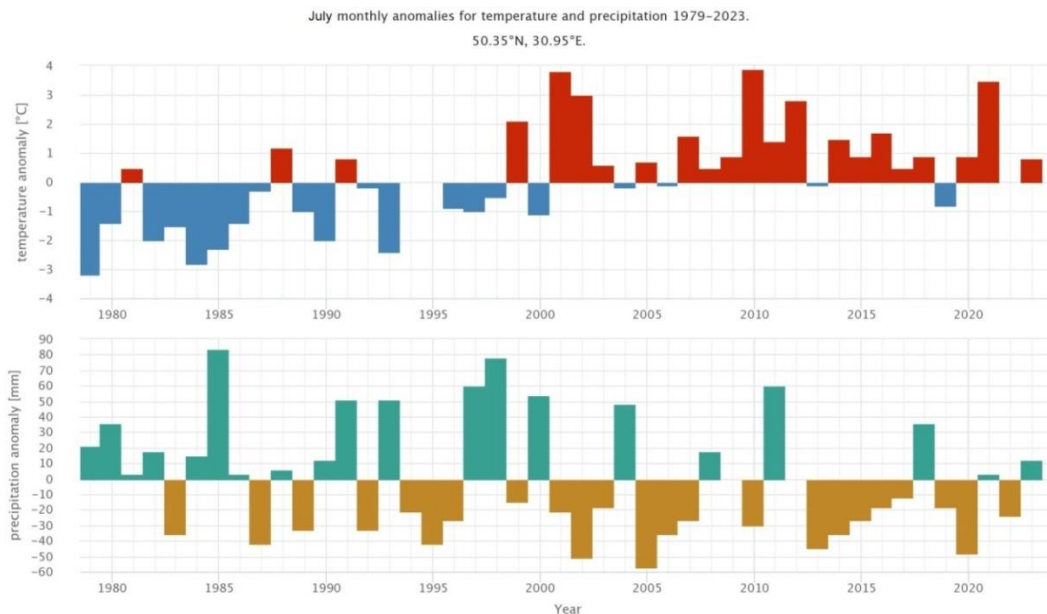
Місячні аномалії температури та опадів

На першому графіку показано аномалію температури для найхолоднішого місяця (січня) і найтеплішого місяця (липня) з 1979 року до теперішнього часу. Аномалія показує, на скільки місяць був теплішим або холоднішим за середній кліматичний показник за 30 років (1980-2010 рр.). Таким чином, червоні місяці були теплішими, а сині – холоднішими за норму. У більшості місць з роками спостерігається збільшення кількості теплих місяців, що відображає глобальне потепління, пов'язане зі зміною клімату.

На другому графіку показана аномалія опадів для найхолоднішого місяця (січня) і найтеплішого місяця (липня) з 1979 року до теперішнього часу. Аномалія показує, в якому місяці випало більше або менше опадів, ніж у середньому за 30 років 1980-2010 рр. Таким чином, зелені місяці були більш дощовими, а коричневі – більш сухими, ніж зазвичай.



Аномалія температури і опадів на прикладі найхолоднішого місяця січня



Аномалія температури і опадів на прикладі найтеплішого місяця липня

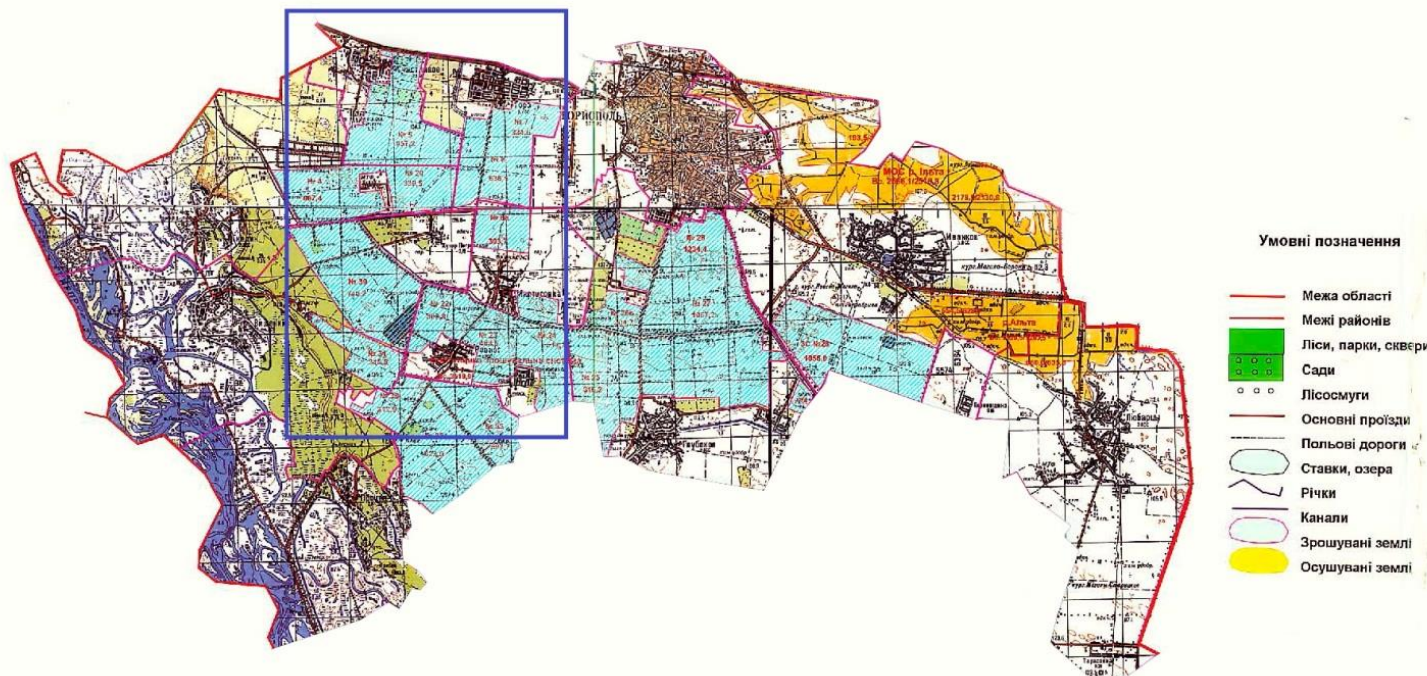
Поверхневі, підземні води та їх екологічний стан.

Поверхневі води. В межах Гірської СТГ присутні два наливних ставки. Один з них знаходиться у с. Гора з площею водного дзеркала 0,04 га, об’єм при НІП складає 0,3 тис. м³. Користувачем ставку є Гірська сільська територіальна громада.

Другий наливний ставок знаходиться у с. Мартусівка з площею водного дзеркала 0,03 га, об’єм при НІП складає 0,2 тис. м³. Користувачем ставку є ДУ "Бориспільська виправна колонія (№119)".

В межах Гірської СТГ знаходиться масив зрошувальних меліоративних земель.

Схема зрошуваних та осушувальних систем Бортницького експлуатаційного управління меліоративних систем та водного господарства в районі Гірської ОТГ



Зрошення. Міжгосподарські гідротехнічні споруди, які знаходяться на балансі БУВР середнього Дніпра

Назва (номер) ГТС (регулююча, затвор, шандор, шлюз, дюкер, інше)	Назва зрошувальної системи	Район розташування, ТГ, населений пункт	Назва каналу на якому розташована ГТС або природного водного об'єкту	Діюча або не діюча	Координати (WGS84)	
Гірська ТГ						
Басейн 140*40 186*87	Бортницька зрошувальна система	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Ревне	"Південна гілка"	діюча	50.302548	30.819601
Дюкер на знач. проп. води ПК54	Бортницька зрошувальна система	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Мартусівка	"Східна гілка"	діюча	50.304016	30.849527
Затвор диск. з ручним приводом	Бортницька зрошувальна система	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Ревне	"Південна гілка"	діюча	50.303148	30.819239
Затвор диск. з ручним приводом	Бортницька зрошувальна система	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Ревне	"Південна гілка"	діюча	50.301701	30.818962
Затвор диск. з ручним приводом	Бортницька зрошувальна система	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Ревне	"Південна гілка"	діюча	50.30159	30.819592
Затвор диск. з ручним приводом	Бортницька зрошувальна система	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Ревне	"Південна гілка"	діюча	50.310118	30.821574
Затвор диск. з ручним приводом	Бортницька зрошувальна система	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Ревне	"Південна гілка"	діюча	50.28064	30.817612
Затвор диск. з ручним приводом	Бортницька зрошувальна система	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Ревне	"Південна гілка"	діюча	50.263488	30.822061
Перегороджуюча споруда н/ст №24	Бортницька зрошувальна система	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Мартусівка	"Східна гілка"	діюча	50.297558	30.881957
Регулюючий басейн "Північна гілка"	Бортницька зрошувальна система	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Гора	«Північна гілка»	Не діюча	50.363298	30.842854
Перегороджуюча споруда н/ст №25	Бортницька зрошувальна система	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Мартусівка	"Східна гілка"	діюча	50.294814	30.959261

Зрошення. Міжгосподарські канали, які знаходяться на балансі БУВР середнього Дніпра

Назва каналу	Назва зрошувальної системи	Район розташування, ТГ, населений пункт	Пропускна спроможність в голові каналу, м ³ /с	Проектна площа обслуговування, га	Охоронна зона по обидві сторони каналу, м	Діючий або не діючий	Широта	Довгота
Гірська ТГ								
канал "Північна гілка"	Бортницька зрошувальна система	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Гора	3,4	1330,4	6	діючий	50.307518 50.303883	30.843727 30.849395

канал "Східна гілка"	Бортницька зрошувальна система	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Мартусівка	1,1	319	6	діючий	50.299607 50.293575	30.869608 30.932693
----------------------	--------------------------------	--	-----	-----	---	--------	------------------------	------------------------

Зона зрошення. Міжгосподарські насосні станції, які знаходяться на балансі БУВР середнього Дніпра

Назва зрошувальної системи	Тип насосної станції (ГНС, підкачуюча, перекачуюча)	Проектна площа обслуговування, га	Район розташування, ТГ, населений пункт	Загальна виробнича продуктивність, м3/с	Потужність електричного обладнання, кВт	Назва каналу на якому розташована НС або природного водного об'єкту	Діюча або недіюча	Широта	Довгота
Гірська ТГ									
Бортницька зрошувальна система	перекачуюча	514,2	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Мартусівка	0,22	150	Східна гілка	діюча	50.297251	30.881678
Бортницька зрошувальна система	перекачуюча	816,2	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Мартусівка	0,24	264	Східна гілка	діюча	50.2955	30.916108
Бортницька зрошувальна система	перекачуюча	319	Бориспільський р-н, Гірська ТГ, с.Ревне	0,1	110	Південна гілка	діюча	50.280128	30.817562

Підземні води. В межах Гірської СТГ виділяють наступні водоносні горизонти:

- 1) Алювіальний водоносний горизонт;
- 2) Водоносний горизонт у лесових породах;
- 3) Водоносний горизонт полтавської світи;
- 4) Харківський водоносний горизонт;
- 5) Київський водоносний горизонт;
- 6) Бучацький водоносний горизонт;
- 7) Водоносний горизонт у породах кори вивітрювання;
- 8) Водоносний горизонт кристалічних тріщинуватих порід.

Алювіальний водоносний горизонт поширений у долинах балок. Водовмісні породи неоднорідні за літологічним складом. Представлені вони нерівномірнозернистими пісками, що часто перешаровуються з глинами та суглинками, з включеннями гальки, гравію та великоуламкового матеріалу. Глибина залягання в балках змінюється від 0,1 до 2 м. Потужність водоносного алювію в долинах дрібних балок зазвичай не перевищує 2-3 м. Зазвичай це ґрунтові води з вільною поверхнею. Невеликий напір (1-7 м) зафіксовано лише у пониженнях, де у покрівлі водоносного горизонту залягають водотривкі суглинки. Водоносність алювіальних відкладів вкрай непостійна. Дебіти свердловин у долинах малих балок не перевищують 1,0 л/сек. Великою водорясністю відрізняється древній алювій, представлений добре відсортованими крупнозернистими гравійними пісками значної потужності. Води, як правило, гідрокарбонатно-кальцієві з мінералізацією до 1 г/л. У зв'язку з неглибоким заляганням і відсутністю витриманого водоупору води часто схильні до забруднення.

На водороздільних ділянках виділяється *водоносний горизонт у лесових породах* (переважно в суглинках). Водоносність їх пов'язана в основному з вертикальною макропористістю та наявністю піщаних прошарків, розвинених головним чином у нижній частині товщі. Глибина залягання горизонту коливається від 2-3 до 13-15 м. Дебіти колодязів та свердловин складають у середньому 0,1 л/сек. У зв'язку з невтриманістю поширення, слабкою водовіддачею, а місцями поганою якістю горизонт придатний лише для водопостачання дрібних споживачів. Живлення водоносного горизонту здійснюється за рахунок інфільтрації атмосферних опадів та притоку вод з більш давніх відкладів. За хімічним складом води прісні з мінералізацією до 1,0 г/л, гідрокарбонатно-кальцієво-магнієво типу.

Водоносний горизонт полтавської світи широко розповсюджений в Гірській ОТГ. Водовмісні породи полтавської світи представлені дрібно-і середньозернистими, місцями каоліністими пісками потужністю до 35 м. Продуктивність свердловин становить у середньому 1-2 л/сек. Незважаючи на значну іноді мінералізацію (до 4 г/л) цей горизонт іноді використовують у господарсько-побутових потребах.

Харківський водоносний горизонт приурочений до тонко- та дрібнозернистих кварц-глауконітових глинистих пісків, що переходять у нижній частині товщі у середньо- та крупнозернисті піски з гравієм, галькою та прошарками пісковіку. Глибина залягання змінюється від 2,6 до 86 м. Потужність зазвичай становить 3-10 м. У місцях глибокого залягання та наявності в покрівлі водотривких порід водоносний горизонт набуває напірного характеру. Зазвичай води слабонапірні (1-15 м). Дренується харківський водоносний горизонт глибоко врізаними балками та річковими долинами, для яких спостерігається поступове зниження п'єзометрів. Водність харківських пісків переважно невисока. Дебіти їх коливаються від 0,001 до 4,4 л/сек. Самостійного значення для централізованого водопостачання горизонт не має, але з успіхом використовується спільно з водоносними горизонтами, що лежать вище. Якість вод переважно задовільна, води гідрокарбонатно-кальцієві і натрієві з мінералізацією від 0,1 до 0,8 г/л, і лише окремих ділянках до 1,4 г/л. Розмір загальної жорсткості становить 0,9-15 мг-екв.

Київський водоносний горизонт. Відклади київського ярусу представлені в основному щільними водотривкими мергелями і глинами, і лише на окремих невеликих вододільних ділянках збереглися від розмиву дрібнозернисті кварцові піски з домішкою зерен глауконіту, тріщинуваті пісковіки і мергелі, до яких приурочений слабкий водоносний горизонт. Залягання горизонту

частіше не перевищує 20-50 м. Висота напору за наявності в покрівлі водоупорів становить місцями 42-48 м. Дебіти свердловин перевищують 4 л/сек. Води прісні, гідрокарбонатно-кальцієві з мінералізацією до 1 г/л, рідше – сульфатно-гідрокарбонатно-кальцієво-натрієві із сухим залишком до 3 г/л. Водоносний горизонт використовується для сільськогосподарського водопостачання.

Бучацький водоносний горизонт. Товща водоносних бучакських відкладів представлена у верхній частині тонко-і дрібнозернистими глинистими пісками з прошарками глин і бурого вугілля, в середній і нижній частині – різнозернистими, переважно середньо-і крупнозернистими гравелістими пісками, що іноді перешаровуються з глинами. Потужність зазвичай не перевищує 20 м. Глибина залягання в середньому дорівнює 50-60 м. Бучацькі водоносні піски залягають на кристалічних породах або продуктах їх вивітрювання і покриваються київськими, харківськими, неогеновими або четвертинними піщано-глинистими відкладами. Водоносний горизонт має напір, величина якого не перевищує 40 м. Водність горизонту вкрай нерівномірна, що пов'язане з неоднорідністю літологічного складу та різною потужністю вміщуючи порід. Дебіти свердловин змінюються від 0,01 до 15 л/сек, складаючи частіше 1-2 л/сек. Води бучакських відкладів переважно прісні, помірно жорсткі, сухий залишок їх змінюється від 0,2 до 0,9 г/л, а загальна жорсткість зазвичай становить 3-10 мг-екв. За хімічним складом води відносяться переважно до гідрокарбонатно-кальцієвих та гідрокарбонатно-сульфатно-натрієво-кальцієвих. Завдяки відносно неглибокому залягання, досить високій водності та гарній якості води бучацького горизонту використовуються для централізованого водопостачання Гірської СТГ.

Водоносний горизонт у породах кори вивітрювання в більшості випадків безнапірний або слабонапірний, величина напору в середньому 20-22 м. Найчастіше він гідравлічно пов'язаний з водами тріщин кристалічних порід, і тоді величина напору збільшується в деяких випадках до 30-32 м. Глибина залягання водоносного частіше не перевищує 20-30 м. Води горизонту широко використовуються в межах Гірської СТГ. Продуктивність свердловин і колодязів змінюється у межах, найчастіше вбирається у 3 л/сек. Питомі дебіти свердловин загалом становлять 0,03-0,1 л/сек, досягаючи іноді 3-5 л/сек і більше. Помітне збільшення продуктивності свердловин і колодязів спостерігається в тому випадку, коли підземні води кори вивітрювання та відкладів вище кайнозойського віку утворюють єдиний водоносний комплекс. За якістю води зони кори вивітрювання здебільшого цілком придатні для питного та господарського водопостачання. Найбільш доцільно їх використовувати в долинах річок та спільно з водами четвертинних, палеогенових відкладів та тріщин кристалічних порід.

Водоносність кристалічних порід обумовлена наявністю в їх верхній частині тріщинуватої зони, яка, в основному, поширена на глибину 60-70 м нижче поверхні кристалічних порід. Крім того, найбільша тріщинуватість порід розвинута в зонах розломів і в долинах річок, в межах плато - кристалічних порід найменша.

Глибина залягання тріщинуватих вод обумовлена місцеположенням в рельєфі і гіпсометрією поверхні кристалічних порід. В долині річок водоносний горизонт залягає на глибині 5-20 м. На водорозділах, в депресіях кристалічних порід і особливо в районах їх різкого занурення в північно-східному напрямку, глибина залягання тріщинуватих вод коливається від 50 до 100 м, в середньому складає 30-80 м. Дебіти свердловин змінюються від 0,2 до 9,1 л/с, при знижених рівнях від 15,0 до 52,0 м. Потужність водоносного горизонту (тріщинувата зона) становить в середньому 40-60 м. Водоносний горизонт напірний, за винятком річкової долини. Висота напору коливається в межах від 0,0 - 81,0 м, складаючи 10-25 м.

Водність кристалічних порід безпосередньо пов'язана з їх тріщинуватістю і носить спорадичний характер. Найбільшою водністю вирізняються зони тектонічних порушень. Більше водозабезпечений горизонт в долині річок, менше – на вододілах.

Води прісні, гідрокарбонатно-кальцієво-магнієві. Мінералізація їх 0,2-0,7 г/л. Загальна жорсткість тріщинуватих вод міняється в межах 2,5-28 мг-екв., і становить в середньому 6 мг-екв. Живлення водоносного горизонту відбувається за рахунок інфільтрації атмосферних опадів та перетоку з вище розташованих водоносних горизонтів. Тріщинуваті води широко використовуються

для водопостачання. Практичне значення їх для централізованого водопостачання порівняно обмежене у зв'язку з невеликою їх водністю.

Забруднення підземних вод та ґрунтів можливе через інфільтрацію з опадами залишків паливо-мастильних матеріалів з вулиць в межах у четвертинний водоносний алювіальний горизонт («верховодка») та в алювіальні та лесові четвертинні відклади. Однак, на проектний період забруднення ґрунтів та підземних вод не буде відбуватися, оскільки буде зроблена процедура вертикального планування території з відведенням поверхневих дощових та талих вод на локальні очисні споруди дощової каналізації та випуском очищених вод у існуючі гідрологічні об'єкти Гірської СТГ.

Водопостачання. Централізоване водопостачання населення с. Гора, с. Ревне, с. Мартусівка Гірської СТГ здійснюється із мережі сільських водогонів даних сіл. За період 2021-2023 років результати моніторингових лабораторних досліджень якості питної води з визначених моніторингових точок цих мереж водопостачання за мікробіологічними показниками відповідають вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною». За санітарно-хімічними показниками якість питної води не відповідає нормативним вимогам з сільських водогонів.

Село Гора за показниками каламутність 4,1-6,1 НОК при нормі 1,0-2,6 НОК, амоній 0,66-1,2 мг/л при нормі 0,5 мг/л, залізо загальне 0,57-2,3 мг/л при нормі 0,2 мг/л;

Село Ревне за показниками забарвленість 80,2 градусів при нормі 20 градусів, каламутність 4,6-12,4 НОК при нормі 1,0-2,6 НОК, амоній 0,72-1,08 мг/л при нормі 0,5 мг/л, залізо загальне 1,4-2,04 мг/л при нормі 0,2 мг/л.

Село Мартусівка за показниками каламутність 7,2-17,6 НОК при нормі 1,0-2,6 НОК, залізо загальне 0,62-1,7 мг/л при нормі 0,2 мг/л.

Якість питної води із джерела нецентралізованого водопостачання в моніторинговій контрольній точці с. Ревне відповідає нормативним вимогам.

Геологічне середовище та його екологічний стан.

Геологічна будова. В геоструктурному відношенні район дослідження розташований в межах північної частини Українського кристалічного масиву, для якого характерний розвиток докембрійських кристалічних порід різного петрографічного складу та генезису, неглибоко залягаючи від денної поверхні, що оголюються в долинах річок.

В геологічній будові приймають участь докембрійські кристалічні породи та мезо-кайнозойські відклади.

Докембрійські породи (PR) у більшості (до 95 %) представлені гранітами та їх мігматитами. На загальному фоні розвитку гранітів та їх мігматитів зустрічаються невеликі тіла більш давніх порід (гнейси, амфіболіти, кварцити, джеспіліти, сланці, конгломерати, роговики силікатні). Докембрійські породи мають високу міцність і є надійною природною основою для закладання фундаментів споруд.

Основні показники фізико-механічних властивостей інтрузивних порід *

Породи	Число визначень	Об'ємна маса, г/см ³	Пористість, %	Часовий опір стисканню, 10 ⁶ Па
Граніти	53	<u>2,20-2,70</u>	<u>0,76-14,06</u>	<u>36-1262</u>
		2,51	6,37	566
Амфіболіти	120	<u>2,00-3,03</u>	<u>0,99-23,87</u>	<u>34-1634</u>
		2,77	5,15	631

*в чисельнику граничні значення, в знаменнику – середні;

Основні показники фізико-механічних властивостей метаморфічних порід *

Породи	Число визначень	Об'ємна маса, г/см ³	Пористість, %	Часовий опір стисканню, 10 ⁶ Па
Мігматити	136	<u>2,34-2,88</u>	<u>0,37-7,10</u>	<u>560-1759</u>
		2,61	1,79	1481

Гнейси	137	<u>2,33-2,90</u> 2,66	<u>0,34-13,72</u> 4,70	<u>32-1398</u> 586
Кварцити	40	<u>2,40-2,75</u> 2,56	<u>1,14-15,94</u> 5,77	<u>159-1652</u> 1049
Джеспіліти магнетитові	8	<u>3,00-3,60</u> 3,2	<u>2,20-14,20</u> 5,82	<u>375-1011</u> 579
Роговики силікатні	52	<u>2,50-3,71</u> 2,92	<u>0,69-17,37</u> 11,2	<u>151-1767</u> 724
Конгломерати	16	<u>2,60-2,75</u> 2,67	<u>0,36-4,35</u> 1,85	<u>427-1398</u> 851

*в чисельнику граничні значення, в знаменнику – середні;

На докембрійських породах, майже повсюдно розвинута *кора вивітрювання*, (Pz-Kz) що складається з первинних каолінів, гранітоїдів, основних порід, сланців. Середнє значення модуля деформації 670×10^5 . Кут внутрішнього тертя для порід кори вивітрювання складає $23-25^\circ$, питома зчеплення $0,10 \times 10^5 - 0,40 \times 10^5$ Па, модуль осадки при навантаженні 3×10^5 Па $46-44$ мм/м. Породи кори вивітрювання в різному ступені водонасичені. Породи кори вивітрювання є міцною основою для закладання будівель та споруд.

*Основні показники фізико-механічних властивостей кори вивітрювання**

Породи	Число визначень	Об'ємна маса, г/см ³	Пористість
Гранітоїди	31	<u>2,40-2,70</u> 2,57	<u>1,10-11,00</u> 3,96
Основні породи	43	<u>2,50-3,35</u> 2,87	<u>0,90-12,90</u> 5,90
Сланці	22	<u>2,40-3,53</u> 2,73	<u>1,20-12,20</u> 5,82

*в чисельнику граничні значення, в знаменнику – середні;

Мезо-кайнозойські відклади представлені крейдовими, палеогеновими, неогеновими та четвертинними утвореннями.

У відкладах *крейдового віку* (К) умовно віднесені породи, представлені сіро-жовтими роговиками та сірими кременистими пісковиками сеноманського ярусу (K_{2cm}). Потужність їх не перевищує $0,3-3,0$ м. Крейдові породи характеризуються густиною від $2,62$ до $2,74$ г/см³; об'ємною масою $1,22-2,20$ г/см³; пористістю $33,7-54,5\%$, водопоглинанням $20-35\%$ (переважаючі величини). Тимчасовий опір стисканню в середньому $17 \times 10^5 - 28 \times 10^5$ Па, в окремих зразках досягає $60 \times 10^5 - 100 \times 10^5$ Па; кут внутрішнього тертя $20-32^\circ$, зчеплення $4,4 \times 10^5 - 5,6 \times 10^5$ Па. Крейдоподібні вапняки мають більш високу міцність. Вони характеризуються щільністю $2,69-2,71$ (середнє $2,70$) г/см³; об'ємною масою $1,90-2,34$ (середнє $2,11$) г/см³; водопоглинанням $4,24-11,40\%$ (середнє $7,66\%$), тимчасовим опором стисканню $235 \times 10^5 - 574 \times 10^5$ Па (середнє 347×10^5 Па).

У склад палеогену (Р) входять відклади бучакської та київської світ.

Відклади бучакської світи (P_{2bc}) приурочені до знижень на поверхні кристалічних порід докембрію та їх кори вивітрювання. Представлені вони перешаруванням бурого вугілля, пісків, каоліністих глин, вторинних каолінів, що залягають у нижніх горизонтах товщі та рідше пісковиків, приурочених до верхніх горизонтів. Потужність світи досягає $39,0$ м.

Відклади київської світи (P_{2kv}) трансгресивно залягають на породах бучакської світи, а в місцях її відсутності безпосередньо на корі вивітрювання кристалічних порід. Представлені мергелями, пісками та пісковиками від $2,0$ до $22,0$ м. У мінералогічному складі глин переважає монтморилоніт, у меншій кількості міститься гідролюда. Об'ємна маса глин $1,72-1,96$ г/см³; об'ємна маса скелета $1,44-1,50$ г/см³; пористість $42-46\%$; число пластичності $21-30$; коефіцієнт стискання $0,002 \times 10^5 - 0,02 \times 10^5$ Па⁻¹; кут внутрішнього тертя $19-23^\circ$; зчеплення $0,45 \times 10^5 - 1,0 \times 10^5$ Па.

*Деякі показники фізичних властивостей пісків теригенної формації, м. Бориспіль**

Ярус	Об'ємна маса, г/см ³		Пористість, %
	вологої породи	скелету	
Київський	<u>1,62-1,80</u> 1,70	<u>1,58-1,71</u> 1,65	<u>35,5-40,4</u> 38,1

Бучакський	$\frac{1,72-2,00}{1,86}$	$\frac{1,39-1,80}{1,60}$	$\frac{31,4-44,3}{38,0}$
------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

*в чисельнику граничні значення, в знаменнику – середні;

Відклади неогенової системи (N) розповсюджені в основному на вододільному плато та представлені породами широкинського горизонту. Залягають вони на розмитій поверхні палеогену або на корі вивітрювання кристалічних порід.

Відклади широкинського горизонту (N_{2hs}) представлені червоно-бурими та бурими глинами, часто піщаними. В долинах річок та крупних балок ці відклади розмиті. Потужність глин досягає 22,0-25,0 м. Основні фізичні властивості червоно-бурих глин м. Бориспіль характеризуються наступними середніми значеннями показників (за 79-273 визначеннями): число пластичності 24; об'ємна маса 1,95 г/см³; об'ємна маса скелета 1,57 г/см³; пористість 41,5%; коефіцієнт пористості 0,709; природна вологість 24,2%. Породи комплексу практично водотривкі, обводнені лише піщані лінзи.

Відклади четвертинної системи (Q) користуються найбільшим розповсюдженням на досліджуваній території. Представлені вони нижнім, середнім, верхнім та сучасним відділами.

До *нижнього відділу четвертинної системи (Q_I)* відносяться лесовидні суглинки потужністю до 15,0 м.

Відклади середнього відділу (Q_{II}) відрізняються різноманітністю генетичних типів. В їхньому складі виділені алювіальні, озерно-алювіальні, еолові та делювіальні глинисті та піщані відклади. Потужність досягає 20,0-21,0 м.

Питома вага елювіально-делювіальних і делювіальних порід змінюється відповідно від 2,49 до 2,76 г/см³, і від 1,37 до 2,21 г/см³; δ – 1,12-1,68 г/см³, в середньому 1,48 г/см³. Показники пластичних властивостей характеризуються наступними величинами W_f 28-68% (в середньому 37 %) W_p 18-50%, (в середньому 25%) M_p 6-26% (в середньому 12%). Переважають величини W 17-20 %. Коефіцієнт стискання 0,087-0,012 кГ/см². Показники опору консолідованих природно вологих ґрунтів здвигу: ϕ –20-30°, частіше 27-28°; C –0,2-0,75 кГ/см², частіше 0,5-0,6 кГ/см².

К *відкладам верхнього відділу (Q_{III})* відносять буровато- та палево-жовті лесовидні макропористі суглинки еолового та делювіального походження. На окремих ділянках вони заміщуються блакитно-сірими тонкошаруватими вапняковими суглинками озерного походження. Потужність лесовидних та озерних суглинків досягає 16,0 м.

Основні показники фізико-механічних властивостей лесових порід*

Показники	м. Бориспіль	
	Верхній ярус	Нижній ярус
Нижня межа пластичності	$\frac{33,0}{320}$	$\frac{42,0}{185}$
Число пластичності	$\frac{16,0}{320}$	$\frac{23,0}{185}$
Об'ємна маса, г/см ³	$\frac{1,67}{431}$	$\frac{1,91}{236}$
Об'ємна маса скелету, г/см ³	$\frac{1,46}{431}$	$\frac{1,62}{239}$
Коефіцієнт пористості	$\frac{0,83}{331}$	$\frac{0,66}{171}$
Природна вологість, %	$\frac{14,5}{373}$	$\frac{18,3}{268}$
Коефіцієнт відносного просідання	$\frac{0,03}{88}$	-

*в чисельнику середні значення, в знаменнику – число визначень;

До *сучасного відділу (Q_{IV})* четвертинної системи відносяться алювіальні відклади заплав та перших надзаплавних терас річок та балок та піщаний покрив.

Алювіальні відклади заплав річок представлені сірими різнозернистими пісками та сизо-сірими мулистими суглинками потужністю від 2,0 до 13,0 м.

Фізико-механічні властивості алювіальних порід заплави та I надзаплавної тераси характеризується такими середніми величинами основних показників:

1) Піски: $\gamma - 2,65$; $\delta - 1,68-1,74$ г/см³; $\varepsilon - 0,530-0,586$; кут природного відкосу – 30-31°; модуль осадки $e_1 - 12-16$ мм/м; $e_2 - 15-22$ мм/м; $e_3 - 16-25$ мм/м;

2) Супіски, суглинки: $\gamma - 2,63-2,66$; $\Delta - 1,77-1,99$ г/см³, $\delta - 1,49-1,72$ г/см³; $\varepsilon - 0,530-0,795$; $W_j - 22.3-33\%$; $W_p - 18.5-22\%$; $M_p - 4-12\%$; $\varphi - 20-22^\circ$; $C - 0,18-0,7$ кГ/см²; $e_1 - 6-10$ мм/м; $e_2 - 9-18$ мм/м; $e_3 - 25-40$ мм/м;

3) Торф'яники: $\gamma - 1,66$; $\Delta - 0,89$ г/см³, $\delta - 0,25$ г/см³; $\varepsilon - 6,39$; $W_j - 187\%$; $W_p - 164\%$; $M_p - 23\%$; $e_1 - 332$ мм/м; $e_2 - 426$ мм/м; $e_3 - 484$ мм/м;

Відклади заплав балок представлені погано сортованими сірими глинистими пісками та темно-сірими гумусованими суглинками потужністю 1,0-3,0 м.

Відповідно до схеми сейсмічного районування території України ЗСР-2004 року по Гірській ОТГ маємо наступні дані:

Середні періоди повторюваності землетрусів	Інтенсивність землетрусу, бали (за шкалою MSK-64)	Імовірність перевищення сейсмічної інтенсивності протягом найближчих 50 років	Період повторюваності землетрусів
Карта А	5	10%	500 років
Карта В	5	5%	1000 років
Карта С	6	1%	5000 років

Небезпечні геологічні процеси. Лесові породи Гірської СТГ є слабкопросідними – іт₃ до 15 см. Грунтові води приурочені до водоносного горизонту у лесових породах залягають на глибинах 5-10 м, за складом гідрокарбонатно-кальцієві з мінералізацією до 0,9 г/л, більшою частиною неагресивні. Просідання і локальна ерозія в межах яружно-балкової мережі є основними незначними труднощами при освоєнні території в інженерному відношенні.

Надра

На території Гірської СТГ та в безпосередній близькості до неї відсутні промислові родовища корисних копалин, відповідні планувальні обмеження відсутні. У той же час відповідно до ВКУ підземні води належать до державного водного фонду України, а згідно з Кодексом України про надра вони є частиною надр (є корисними копалинами загальнодержавного значення відповідно до Переліку корисних копалин загальнодержавного значення, затвердженого постановою КМУ від 12.12.94 р. № 827).

Ґрунти та земельні ресурси, їх екологічний стан.

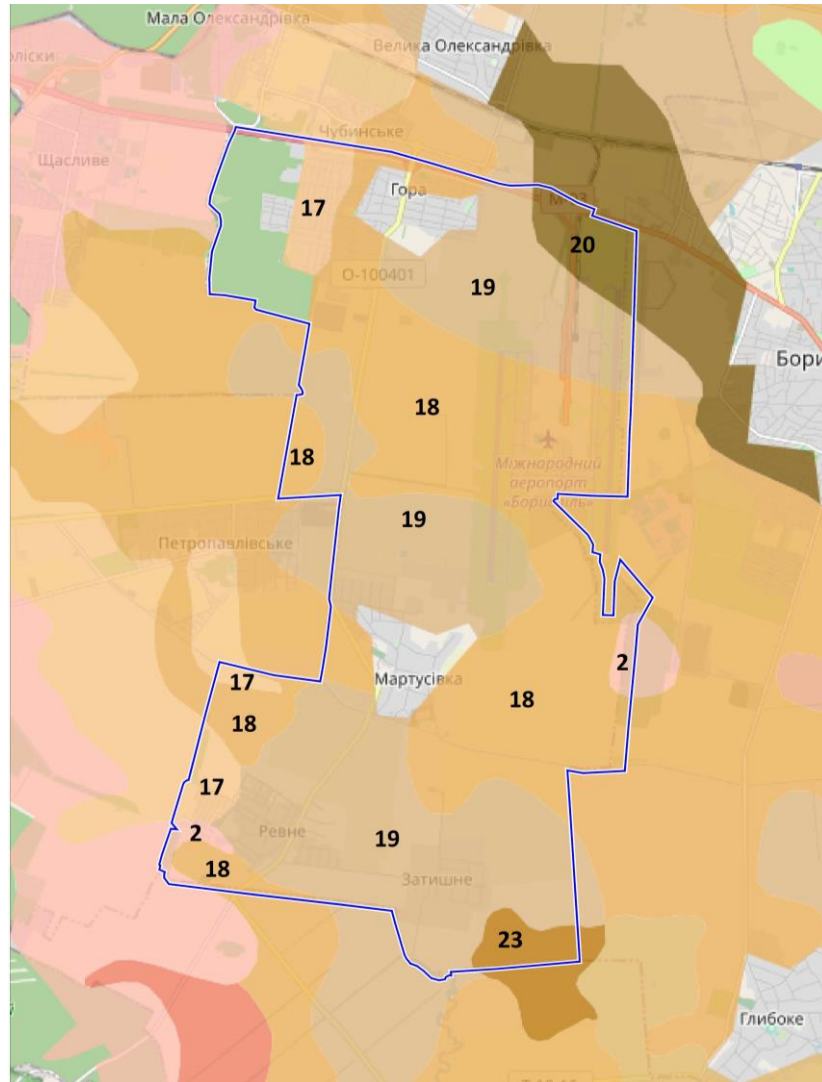
Спеціальних робіт по геохімічній зйомці ґрунтів в межах Гірської СТГ не виконувалось.

Природна родючість ґрунтів на території громади невисока. Механічний склад ґрунтів сприятливий для усіх видів капітального будівництва.

За даними карт, які є у вільному доступі (джерело інформації - <http://gisfile.com/map/>) на території громади поширені:

- 2 - Дерново-слабо- та середньопідзолисті піщані та глинисто-піщані ґрунти;
- 17 - Світло-сірі опідзолені ґрунти;
- 18 - Сірі опідзолені ґрунти;
- 19 - Темно-сірі опідзолені ґрунти;
- 20 - Чорноземи опідзолені;
- 23 - Темно-сірі опідзолені оглеєні ґрунти;

Відповідно до переліку особливо цінних груп ґрунтів (Наказ Держкомзему України від 06.10.2003 № 245) в межах території проектування до таких агропромислових груп ґрунтів відносяться чорноземи опідзолені.



Сірі опідзолені ґрунти — ґрунти, що формуються в умовах достатнього зволоження і непромивного типу водного режиму низхідного характеру під широколистяними лісами з трав'яним покривом, переважно на лесових породах. Для них характерна чітка диференціація ґрунтового профілю. Сірі опідзолені ґрунти поширені в основному у правобережній частині лісостепової зони, на лівобережжі Дніпра вони трапляються невеликими ареалами на правих берегах річок на добре дренованих територіях. Залежно від інтенсивності прояву підзолистого процесу підзолисті сірі лісові ґрунти поділяють на сірі (89 % від загальної їхньої площі) та ясно-сірі (11 %) лісові ґрунти. У профілі сірих опідзолистих ґрунтів виділяють гумусово-елювіальний (потужність 25 — 35 см) та ілювіальний (70— 150 см) горизонти, в ясно-сірих — ще й елювіальний, власне підзолистий (потужність 2 — 10 см) горизонти. Сірі підзолисті ґрунти бувають автоморфні, поверхнево (15,4 %) і ґрунтово-оглеєні (1,6 %), а також змиті види (32 %). Сірі опідзолені ґрунти містять 1,2—2,8 % гумусу, а в еродованих видах вміст його зменшується на 15—50 %; рН соляний ґрунтового розчину коливається від 4,7 до 6,5. Насиченість основами досягає 50— 80 %. За механічним складом переважають легкосуглинкові (43 %) і середньосуглинкові (34 %) різновиди ґрунтів. Бонітет їх становить 37—71 бал. Використовують головним чином для вирощування зернових і технічних культур. З метою підвищення родючості сірих опідзолистих ґрунтів здійснюють ряд агротехнічних і протиерозійних заходів, проводять дренаж, вапнування ґрунтів, вносять азотні, фосфорні та калійні добрива у комплексі з органічними добривами.

Чорноземи опідзолені – підтип чорноземів, в якому поєднуються ознаки чорноземних та сірих опідзолених ґрунтів. Сформувалися в глибоких балках, де ростуть або раніше росли байрачні ліси. Чорноземні ознаки проявляються у значній і глибокій гумусованості профілю, складі гумусу, насиченості основами; ознаки сірих опідзолених ґрунтів – у перерозподілі глинистих речовин по профілю, підвищеній рухомості оксидів заліза та алюмінію. Ґрунти сформувалися під широколистяними байрачними лісами з добре розвинутим трав'яним покривом. У їхньому профілі виділяють такі горизонти: 1) гумусово-елювіальний (потужність 35-40 см), з грудкувато-зернистою і плитчастою структурою; 2) три перехідні горизонти, гумусовані до глибини 80-90 см, збагачені глиною, з горіхувато-призматичною структурою; 3) карбонатний горизонт, починається з глибини 100-125 см, палево-бурий, з призматичною структурою, містить численні прожилки і тверді карбонатні конкреції – журавчики. Механічний (гранулометричний) склад чорноземів опідзолених змінюється від крупнопилувато-легкосуглинкового до пилувато-легкоглинистого. Ці ґрунти мають слабокислу та нейтральну реакцію ґрунтового розчину, багаті на поживні речовини, особливо фосфор та калій. Вміст гумусу коливається від 2,5 до 5,5%. Насиченість основами досягає 85-95%, у складі яких домінує кальцій. Родючість чорноземів опідзолених залежить від їхнього гранулометричного складу та умов зволоження. Бонітет цих ґрунтів становить 59-65 балів.

Результати лабораторних досліджень проб ґрунту на вміст солей важких металів (нікель, свинець, мідь, цинк) на відповідність вимогам «Гігієнічних регламентів допустимого вмісту хімічних речовин у ґрунті», затверджених наказом МОЗ України від 14.07.2020 № 1595, з визначеної моніторингової точки с. Ревне (межа СЗЗ мулових полів Бортницької станції аерації) відповідають санітарним вимогам, окрім результатів дослідження від 27.09.2021 року, де в 1 пробі з 5 відібраних проб ґрунту виявлено перевищення по вмісту нікелю (5,14 мг/кг при нормі 4,0 мг/кг) та цинку (24,54 мг/кг при нормі 23 мг/кг).

Забруднення ґрунтів можливе за рахунок інфільтрації нечистот з вигрібних ям, тому необхідна їх ліквідація та 100% охоплення території Гірської СТГ централізованою побутовою каналізацією. Також спостерігається забруднення ґрунтів сміттям, нераціональним внесенням добрив. Забруднення ґрунтів відбувається вздовж вулиць через залишки паливно-мастильних матеріалів на дорожньому полотні.

Біорізноманіття та природоохоронні території.

Наразі рослинність Київської області сильно трансформована багатотисячолітньою діяльністю людини. Зважаючи на це домінуючим рослинним комплексом на Київщині наразі є агророслинність. Широко представленою є також сегетальна та рудеральна рослинність, що займає закинуті поля та сильно-порушені ділянки.

Природна рослинність території громади змінена містобудівельним освоєнням. Гірська СТГ знаходиться в межах антропогенно-трансформованих територій, де відсутні ареали проживання тварин, занесених до Червоної книги України, іпереважають типові тварини антропогенно-порушених територій.

Згідно даних фізико-географічного районування України Гірська СТГ відноситься до лісостепової зони, Північнопридніпровської терасової низовинної області, Бориспільсько-Баришівського ландшафтного району.

Згідно з картою геоботанічного районування території України Гірська СТГ відноситься до Євразійської степової області, лісостепової зони, східноєвропейської лісостепової провінції дубових лісів, остепнених луків та лучних степів, південноподільського округу дубових лісів та лучних степів, Лівобережнодніпровського округу липово-дубових, грабово-дубових, соснових лісів, луків, галофітної та болотної рослинності.

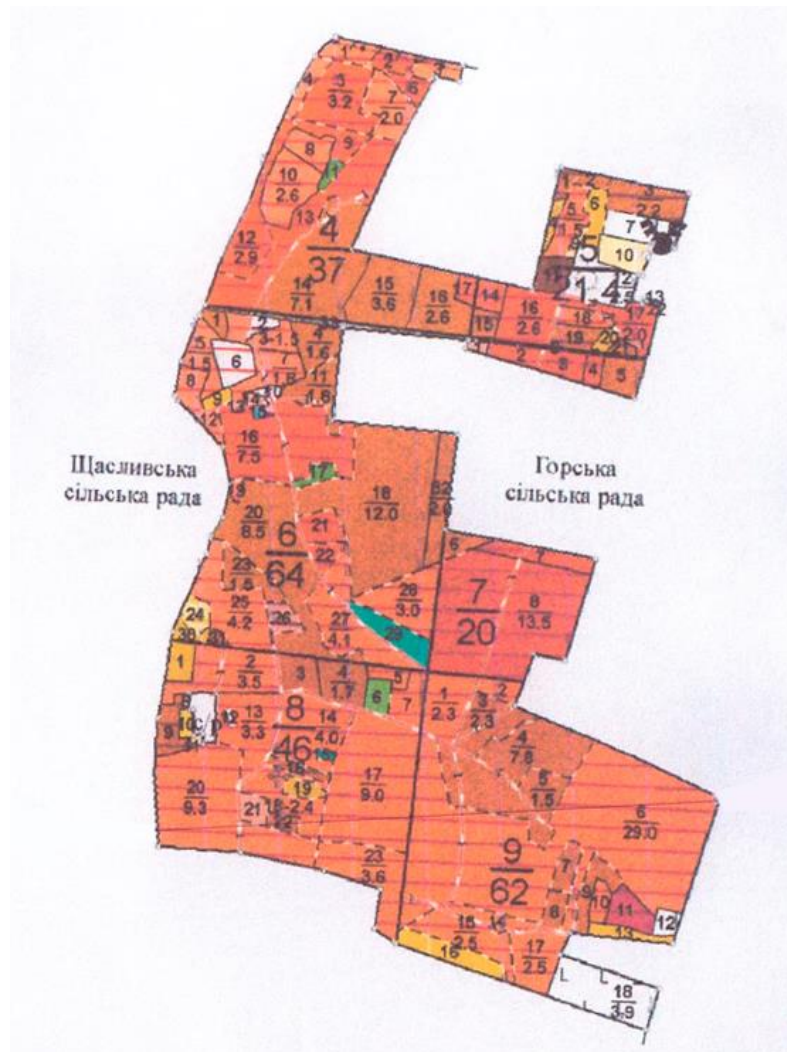
Варто зазначити, що природна рослинність на території Гірської збереглася лише в зелених зонах, лісових масивах, на решті території природна рослинність зведена нанівець через антропогенний фактор. Рослинність представлена агрофітоценозами на місці світлих дубових лісів, дубових, грабово-дубових лісів волосистоосокових, конвалієвих, зеленчукових, маренових

та яглицевих, лучними степами та остепненими луками та агрофітоценозами на їх місці та луками заплавл у комплексі з солончаками та солонцями. Основні природні представники: дуб, граб звичайний, костриця валіська, тонконіг вузьколистий, осока низька, куцоніжка пірчаста, сеслерія Хефнера, костриця лучна, китник лучний, щучник дернистий, пирій повзучий, мітлиця виноградникові, осика гостра, бульбо комиш приморський.

Для області найбільш поширеними інвазійними видами на сьогодні є 3 види. Це амброзія полинолиста, що спричиняє алергійні прояви (*Ambrosia artemisiifolia* L.), повитиця польова, що є бур'яном-парвазитом (*Cuscuta campestris* Junk.) та борщівник Сосновського, що спричиняє опіки шкіри та чинить мутагенну дію. (*Heracleum sosnovskyi* Manden). Експансія інвазійних видів гальмує процеси відновлення корінного рослинного покриву, створюючи можливості їх блокування та спричиняє умови до утворення угруповань з їх домінуванням.

Серед ссавців на території Гірської СТГ зустрічаються миша хатня, миша польова, миша лісова звичайна, миша курганцева, полівка звичайна, полівка східноєвропейська, хом'як звичайний, ховрах храпчастий, кріт звичайний. Серед птахів поширені шуліка чорний, куріпка сіра, дрохва, журавель степовий, припутень, жайворонк польовий, посмітюха, просянка, горлиця садова, ластівки, горобець хатній, шпак, сорока, ворона, лелека білий, голуб сизий. Серед земноводних – часничниця звичайна, ропуха зелена, жаба гостроморда, серед плазунів є ящірка прудка та вуж звичайний.

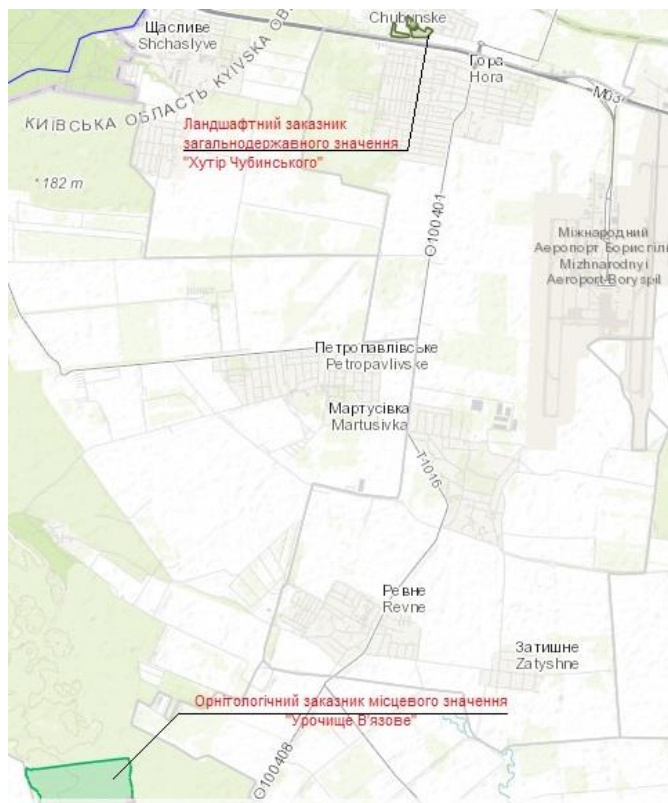
На території Гірської сільської територіальної громади розміщені лісові квартали 4,5,6,7,8,9 Вишеньківського лісництва філії «Бориспільське лісове господарство» ДП «Ліси України» площею 250,54 га.



Розподіл площі земель лісогосподарського призначення в Гірській СТГ

Площа земель лісогосподарського призначення – 250,4 га;
 Вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки разом – 237,9 га;
 В тому числі лісові культури – 165,0 га;
 Незімкнуті лісові культури – 2,3 га;
 Лісові розсадники-плантації – 1,0 га;
 Біогалявини – 0,3 га;
 Лісові шляхи, просіки, протипожежні розриви, лісові осушувальні канали – 2,9 га;
 Разом неvkритих лісовою рослинністю ділянок – 6,5 га;
 Разом лісових земель – 244,4 га;
 Рілля – 1,5 га;
 Разом сільськогосподарських угідь – 1,5 га;
 Садиби, споруди – 3,1 га;
 Траси – 1,4 га;
 Разом нелісових земель – 6,0 га.

Схема розміщення лісових урочищ за категоріями в межах Гірської СТГ

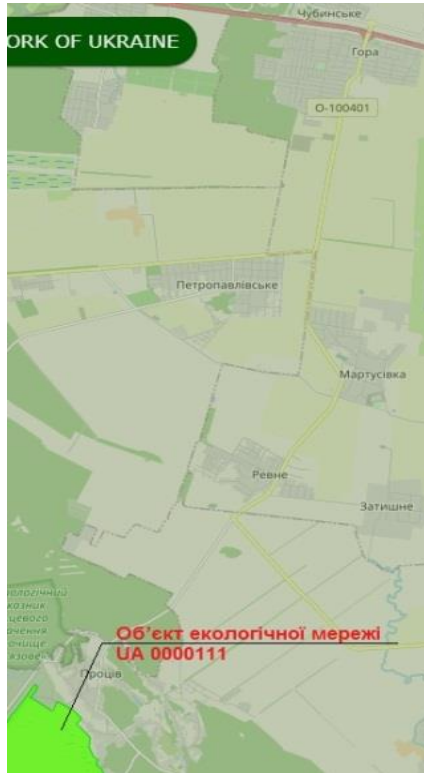


В межах Гірської СТГ відсутні об'єкти природно-заповідного фонду, однак на дотичних територіях знаходяться ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Хутір Чубинського» та орнітологічний заказник місцевого значення «Урочище В'язове».

«Хутір Чубинського» – ландшафтний заказник загальнодержавного значення. Розташований за 5 км на північний схід від міста Бориспіль (Київська область), в селі Чубинське. Об'єкт займає площу 10 га. Заказник створений Указом Президента України від 10.02. 1994 р. № 750/94. Землекористувачем є Великоолександрівська сільська рада. Мета: збереження ландшафту, рослинного покриву, мальовничої ділянки дубового лісу (вік 180–220 років). Заказник цікавий як природоохоронним, так і історико-культурним значення. Тут зростають дерева віком до 200–300 років, це залишки пралісів, які росли колись по Лівобережжю Дніпра. Вони становлять значний інтерес для дендрологічних досліджень. Окрім

того, тут була садиба Чубинських, де мешкав Павло Чубинський, автор тексту гімну України. Садиба не збереглася. Проте, у положенні про заказник передбачена можливість відбудови садиби.

Урочище «В'язове» — орнітологічний заказник місцевого значення в Україні. Розташований у заплавах лісах на лівому березі Канівського водосховища біля села Проців Бориспільського району Київської області, у межах Кийлівського лісництва ДП «Бориспільське лісове господарство», — кв. 13, 14, 17, 18, 21, 22 (входять всі виділи); Процівська сільська рада. Площа — 336 га. Статус присвоєно у 1988 році. Перебуває у віданні ДП «Бориспільське лісове господарство». На території заказника на момент його створення була найбільша в Київській області колонія чаплі сірої: кількість гнізд якої оцінювалась у межах 250–350. Крім чаплі сірої тут гніздиться нічна чапля квак, є кілька гнізд лелеки білого. В окремі роки знаходили гнізда рідкісних на Київщині чепури великої та малої, баклана великого. Також тут гніздяться канюк звичайний,



шуліка чорний, яструб великий, підсоколик великий. У заказнику відмічалось гніздування пари лелек чорних, які покинули гніздо. Утім, окремі чорні лелеки постійно тримаються у В'язовому, тому, можливо, вони знову загніздилися в межах заказника. Поруч із заказником, на межі великої вирубки, є гніздо орлана-білохвоста, у зв'язку з чим були подані пропозиції щодо розширення заказника. У 1995 році тут бачили пару орлів-карликів. Окрім орнітологічної цінності урочище В'язове важливе також як добре збережена частина природного комплексу заплавної лісової середньої течії Дніпра, які в інших місцях дуже змінені або взагалі вирубані. На дотичній до Гірської СТГ знаходиться об'єкт екологічної мережі UA 0000111 «Канівське водосховище» площею 48410 га.

Види рослин та тварин з Бернської конвенції № 6, що підлягають особливій охороні:

Птахи – чернь білоока, крех малий.

Риби – жерех звичайний, щипавка звичайна, білоперий пічкур дніпровський, в'юн звичайний, золотиста щипавка, гірчак європейський.

Рослини – альдрованда пухирчата;

Ссавці – широко вух європейський, бобр європейський, вовк, видра річкова;

Земноводні та плазуни – тритон гребенястий, кумка

червоночерева, черепаха болотяна, гадюка степова;

Безхребетні – білоноська болотяна, плавунець дволінійний, плавунець широкий, жук-олень;

Види оселищ біотопів з резолюції №4 Бернської конвенції, що підлягають особливій охороні:

- Євро-сибірські низькорослі однорічні земноводні угруповання (за винятком угруповань ситнику жаб'ячого);
- Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*;
- Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides*;
- Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*;
- Вільноплаваючі угруповання *Aldrovanda vesiculosa*;
- Угруповання водних жовтеців на мілководдях;
- Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки;
- Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки;
- Рівнинні та низькогірні сінокосні луки;
- Сарматські ліси степової зони з *Pinus sylvestris*;
- Прирічкові чагарники;
- Прибережні вербові ліси;
- Континентальні піщані дюни.

Природоохоронні території в основному представлені системою прибережних захисних смуг водойм – 25 метрів та смугами відведення каналів – 10 метрів.

Щодо визначення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів варто зауважити, що протягом останніх років дане питання набуло особливої актуальності. Господарське використання земель в межах прибережних захисних смуг регламентується дією Земельного та Водного кодексів України. Згідно Закону України «Про внесення змін до Водного та Земельного кодексів України щодо прибережних захисних смуг» прибережні захисні смуги встановлюються за окремими проектами землеустрою.

Комплексний проект землеустрою водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів (водойм і водотоків) в межах Гірської СТГ не розроблявся. На даному етапі з

урахуванням сучасних вимог землекористування необхідне розроблення такого проекту спеціалізованими організаціями.

Екологічний каркас представлений системою зелених насаджень, водними акваторіями та їх прибережними захисними смугами. Проектом передбачений інженерно-екологічний благоустрій та озеленення цих територій, що сприятиме оздоровленню середовища та забезпечить його оптимізацію.

Території та об'єкти екологічної мережі

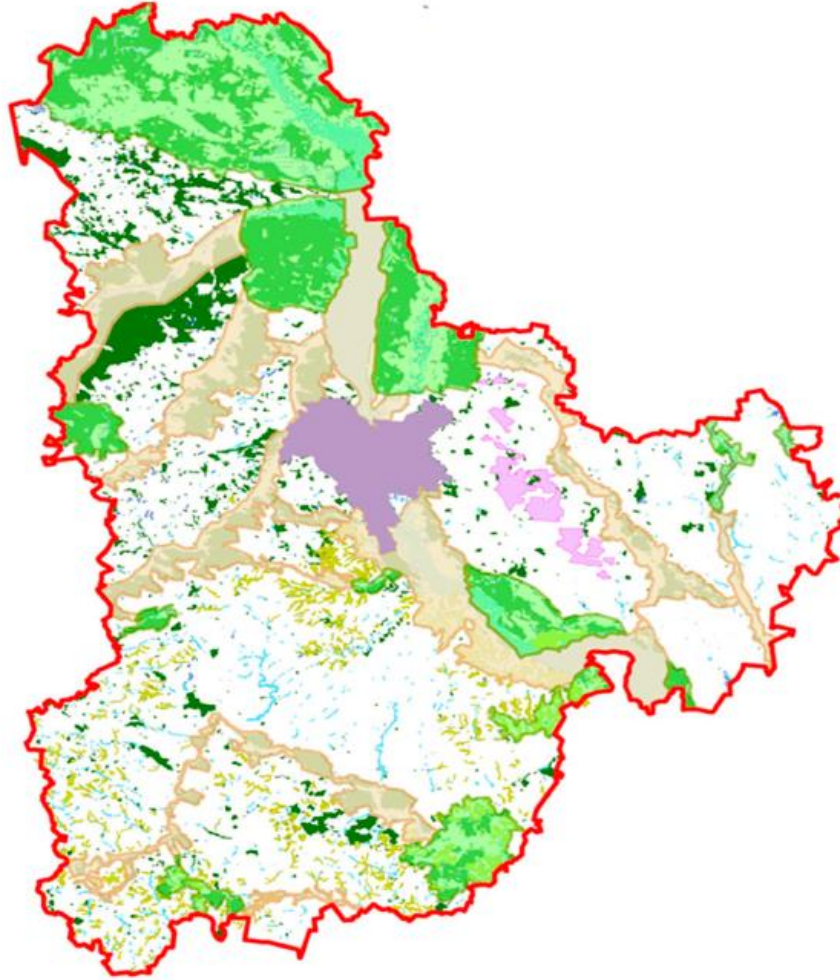
Збереження біотичного і ландшафтного різноманіття шляхом створення нових та вдосконалення існуючих заповідних територій, формування регіональної екологічної мережі є одним з пріоритетних напрямків розвитку заповідної справи.

Біологічне різноманіття України охороняється як національне надбання. Збереження та стале використання біорізноманіття є невід'ємною умовою сталого розвитку держави та визначено однією з пріоритетних складових екологічної політики.

Прийнятий у 2000 році Закон України «Про загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки» та Закон України «Про екологічну мережу України» є законодавчою основою для організації заходів щодо формування екологічної мережі.

Ця програма є основою оптимізації системи природоохоронних територій та об'єктів природно-заповідного фонду області та об'єднання їх у вигляді складових структурних елементів екомережі з розрізненими ділянками природних та антропогенно трансформованих ландшафтів у єдиний екологічний каркас регіону.

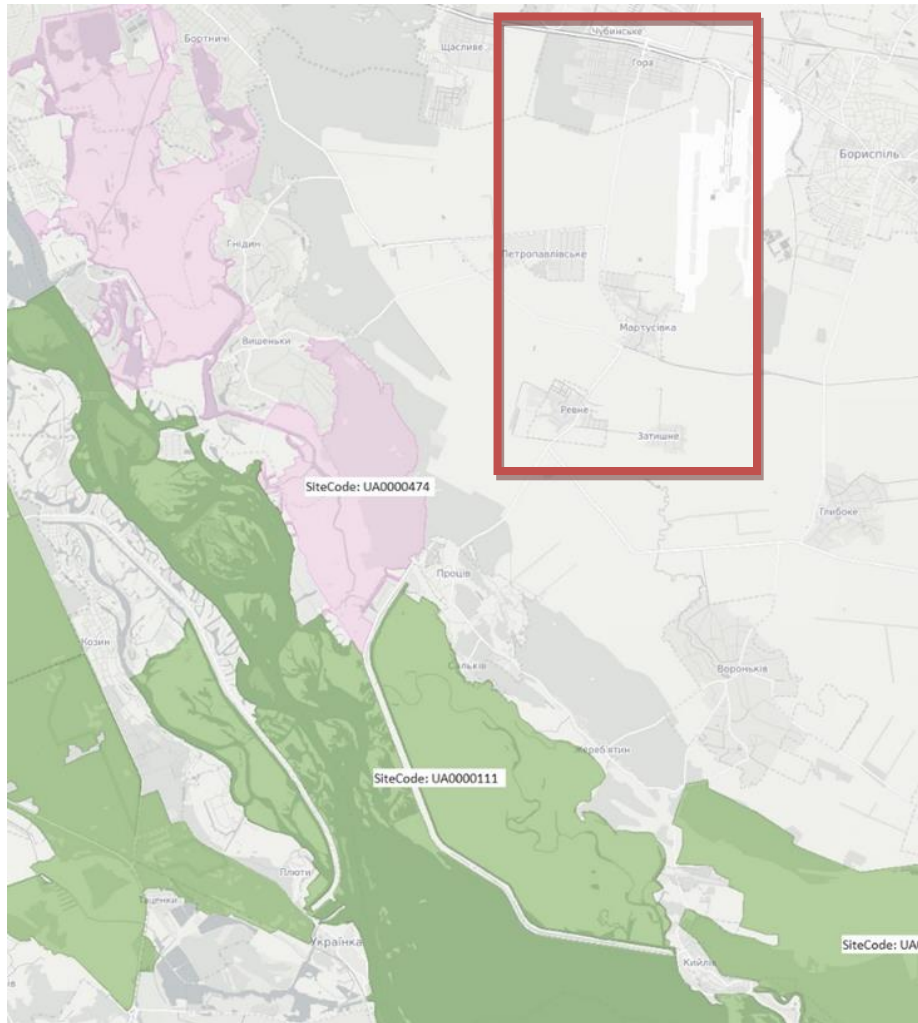
На виконання вимог статті 15 Закону України «Про екологічну мережу України» рішенням Київської обласної ради восьмого скликання 21.03.2023 року №524-16-VIII затверджено Оновлену регіональну схему екологічної мережі в Київській області. Інформація щодо подальшої деталізації регіональної схеми екологічної мережі області на локальному рівні з виділенням структурних елементів екомережі відсутня. До складу регіональної екомережі Київщини включено дві ключові території загальнодержавного значення, що мають між регіональний та транскордонний характер і посідають визначне місце у схемі Національної екомережі України, а також три ключові території регіонального значення.



Території Смарагдової мережі

Смарагдова мережа України (англ. Emerald Network) — українська частина Смарагдової мережі Європи. Метою створення Смарагдової мережі Європи є збереження природної фауни, флори та оселищ. Вона була ініційована та координується Бернською конвенцією (1979). Смарагдовий об'єкт — це природна територія, на якій проживають зникаючі та цінні види рослин і тварин, які мають міжнародне значення і перелічені в Резолюції № 6 (1998) Бернської конвенції, а також містить природні середовища існування (оселища), які перелічені в Резолюції № 4 Бернської конвенції. Стаття 6 Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі зобов'язує Україну виконувати таку норму: «Кожна з Договірних сторін вживає відповідних і необхідних законодавчих та адміністративних заходів для забезпечення особливої охорони видів дикої фауни, вказаних у додатках. У відповідності до карти-схеми розташування Смарагдової мережі (<https://emerald.eea.europa.eu/>) та даних про місце розташування території проектування, можна констатувати, що територія провадження планованої діяльності не відноситься до територій Смарагдової мережі.

Відповідно до <https://emerald.eea.europa.eu/> у межах Гірської СТГ відсутні території смарагдових мереж.



Ситуаційна схема розміщення території Гірської СТГ по відношенню до місця розташування Смарагдових мереж

Сучасні ландшафти у поєднанні із природними характеристиками, перш за все геоморфологічними, відображаються через поєднання різних типів землекористування. Важливий аспект сучасних ландшафтів – культурна спадщина.

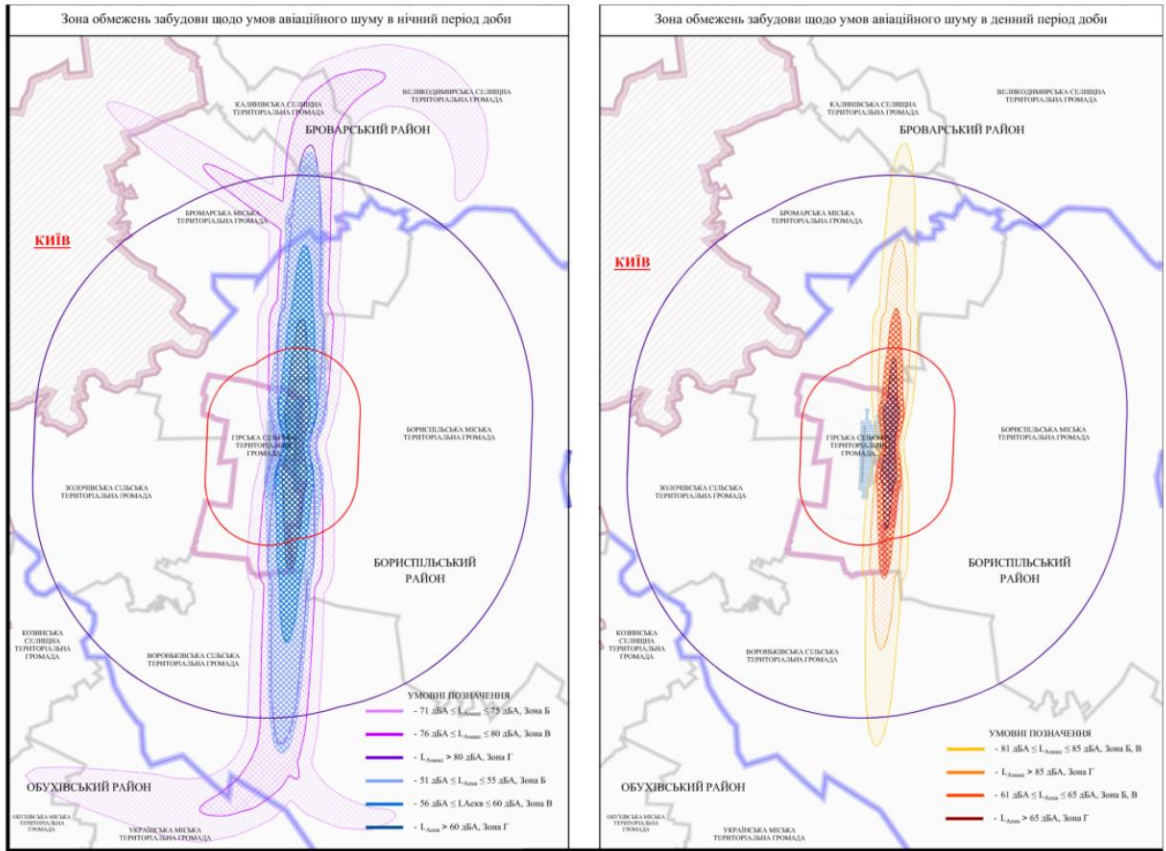
Відповідно до постанови ради міністрів Української РСР від 24 листопада 1976 р. N 532 «Про затвердження переліку старовинних малих і середніх міст та інших населених пунктів республіки, що мають пам'ятники історії, археології, містобудівництва і архітектури» на території Гірської сільської територіальної громади відсутні.

В межах громади в с. Мартусівка розміщена єдина пам'ятка культурної спадщини, пам'ятка історії місцевого значення - пам'ятний знак загиблим солдатам.

Фізичні (антропогенні) фактори впливу.

Джерелами електромагнітного випромінювання є ЛЕП та трансформаторні підстанції. З метою захисту території від об'єктів, що створюють електромагнітне випромінювання, встановлюються відповідні планувальні обмеження (охоронні зони).

Окрім цього, в межах Гірської СТГ функціонує аеропорт міжнародного значення «Бориспіль». Територія Гірської СТГ попадає в акустичну зону «В» для якої допустимі рівні шуму вночі складають 76 до 80 дБа згідно додатку 18 ДСП 173-96 та схеми шумового обмеження міжнародного аеропорту «Бориспіль». Також рішеннями комплексного плану запропоновані заходи, спрямовані на зниження шумового навантаження для мешканців житлової забудови, зокрема для житлових будинків планується протишумове облицювання зовнішніх панелей ізоляційними матеріалами, планується встановлення протишумових склопакетів, насадження рослинності, що буде сприяти в комплексі зниженню шумових навантажень.



Зона обмежень забудови щодо умов авіаційного шуму на території Гірської СТГ в нічний час доби та в денний період доби





Карта зонування приаеродромної частини МА «Бориспіль» у денний та нічний період доби з виділенням акустичних зон згідно ДСП 173-96 (Джерело: офіційний сайт МА «Бориспіль»)

Через територію Гірської СТГ проходить автодорога територіального значення Т-1016 «Київ – Рогозів» з зоною акустичного дискомфорту шириною 50 м обабіч згідно п. 5.25 ДСП 173-96.

Згідно постанови КМУ № 209 від 04.03.1997 «Про затвердження Правил охорони електричних мереж» охоронна зона ЛЕП 110/35/10 кВ складає 20/1510 м обабіч. Протипожежний розрив від трансформаторних підстанцій – 10 м згідно з табл. 15.9 ДБН Б.2.2-12:2019.

Згідно Постанови КМ України №106 від 23.07.1991р. і №600 від 29.08.1994 р., Гірська СТГ не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС. Природна радіоактивність не перевищує допустимі норми, виходи радону на поверхню, не зафіксовані.

В Департаменті екології та природних ресурсів відсутні дані щодо перевищення рівня природного радіаційного фону і вмісту штучних та природних радіонуклідів.

Обмеження по даному фактору відсутні. При проведенні будівельних заходів необхідно керуватись вимогами щодо безпечності будівельних матеріалів відповідно норм радіаційної небезпеки – «НРБУ-97» .

Кладовища традиційного поховання.

В межах Гірської СТГ розміщено 6 кладовища традиційного поховання, з яких 5 є діючими з санітарно-захисною зоною 300 м, а 1 є закритим з СЗЗ 100 м.

Перелік кладовищ Гірської сільської територіальної громади

№	Назва кладовища	Назва вулиці	Площа (га)	% заповнення	Закрите або відкрите (якщо закрите – вказати рік)
1	Кладовище в. с. Гора	по вул. Лісова	2,8	99,9	діюче
2	Кладовище в. с. Гора	по вул. Миколи Коротницького	0,19	100	Не діюче (останнє захоронення 1994 р)

3	Кладовище в с. Мартусівка	по вул. Шевченка	1,7	100	діюче
4	Кладовище в с. Ревне	по вул. Шкільна	0,9	100	діюче
5	Кладовище поблизу с. Ревне	за межами населеного пункту	0,48	99,9	діюче
6	Кладовище поблизу с. Затишне за межами населеного пункту	за межами населеного пункту	1,7	99,9	діюче

Санітарно-захисні зони діючих кладовищ поширюються на сельбищні території. Для вирішення даної ситуації комплексним планом передбачене закриття вказаних кладовищ зі скороченням СЗЗ до 100 м. Натомість планується організація 2 кладовищ з дотриманням 300-метрових санітарно-захисних зон, які не будуть поширюватися на житлові та громадські об'єкти. При цьому, мають виконуватись вимоги ДСанПіН 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України». Найбільш екологічно обгрунтованим рішенням після 20 років від дати останнього поховання на кладовищах є влаштування на місці кладовищ зелених зон, які будуть здійснювати позитивний вплив на екологічний стан довкілля.

На кладовища, що розміщені у населених пунктах Мартусівка та Ревне, у складі комплексного плану розроблено планувальні рішення детальних планів території, що містять обгрунтування скорочення санітарно-захисних зон. Відповідно до СанПіН 2.2.1./2.1.1.1200-03 «Санітарно-захисні зони та санітарна класифікація підприємств, споруд та інших об'єктів» скорочення санітарно-захисних зон кладовищ обов'язково проводиться у разі зміни специфіки використання території, скорочення об'єму захоронень на території кладовищ. Також скорочення санітарно-захисної зони кладовища може відбуватися за рахунок впровадження інженерно-захисних заходів, наприклад влаштування протифільтраційної завіси навколо кладовищ для уникнення забруднення ґрунтів та водоносних горизонтів, влаштування спеціального захисного озеленення навколо території кладовища, тощо. Головним критерієм скорочення санітарно-захисних зон кладовищ у всіх описаних вище випадках залишається офіційне підтвердження безпеки для життя та здоров'я людини та навколишнього середовища на нововстановленому кордоні санітарно-захисної зони кладовища. Також слід розуміти, що санітарно-захисна зона кладовища знаходиться під відповідальністю осіб, які експлуатують та дають дозвіл на експлуатацію кладовищ, і має бути впорядкована відповідно до проектної документації. На території санітарно-захисних зон кладовищ повинні постійно проводитися заходи природоохоронного характеру, що знижують негативний вплив кладовищ на довкілля.

Худобомогильники.

За інформаціями Бориспільського районного управління Головного управління від 03.08.2023 № Вн-10-15.2/6119/23 та Бориспільської районної державної лікарні ветеринарної медицини від 31.07.2023 № 235 на території Гірської сільської територіальної громади Бориспільського району Київської області знаходяться два худобомогильника.

Перший худобомогильник розташований на землях с. Ревне Бориспільського району Київської області (GPS-координати: 50.294611, 30.841806). Останнє захоронення було у 1975 році. Захоронення трупів, які загинули від сибірки, сказу, трихінельозу, емкару, сапу та інших особливо небезпечних інфекційних хвороб тварин невстановленої етіології не проводилося. Худобомогильник недіючий, виведений з експлуатації у 2013 році.

Другий худобомогильник розташований на землях с. Мартусівка Бориспільського району Київської області (GPS-координати: 50.323028, 30.846500). Останнє захоронення було у 1995 році. Захоронення трупів, які загинули від сибірки, сказу, трихінельозу, емкару, сапу та інших особливо небезпечних інфекційних хвороб тварин невстановленої етіології не проводилося. Худобомогильник недіючий, виведений з експлуатації у 2013 році.

Відповідно до вимог підпункту 4.12 «Правил облаштування і утримання діючих (існуючих) худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин у населених пунктах України» (далі – Правила), дозволяється використання території закритих худобомогильників та біотермічних ям (не раніше ніж через 25 років після останнього захоронення), за умови, що на них не було здійснено захоронення трупів тварин, які загинули від сибірки, сказу, трихінельозу, емкару, сапу та інших особливо небезпечних інфекційних хвороб тварин невідомої етіології, за погодженням з місцевими органами державної служби ветеринарної медицини, санітарно-епідеміологічної служби, державної екологічної служби, при відповідному рівні упорядкування, під парки та сквери. Також, в абзаці другому підпункту 4.3 Правил передбачено, що санітарно-захисна зона від території худобомогильника та біотермічної ями до житлових і громадських будівель (населених пунктів), зон відпочинку та інших об'єктів, пов'язаних з постійним перебуванням людей, повинна бути не менше 1000 метрів.

Управління відходами

Однією з найгостріших екологічних проблем в Київській області є поводження з відходами. Станом на січень 2021 року за даними Головного управління статистики в Київській області - накопичено 2153629,1 т відходів I-IV класів небезпеки. Основними джерелами утворення відходів в області є підприємства хімічної, машинобудівної, паливноенергетичної, будівельної галузей, агропромислового комплексу та сфери комунально-побутового обслуговування. Санітарне очищення та захоронення твердих побутових відходів, що утворюються в результаті життєдіяльності населення, є однією з найгостріших екологічних проблем у сфері комунального господарства. Це пов'язано зі значним забрудненням навколишнього середовища, що супроводжується негативним впливом на живі організми. На сьогодні ситуація виглядає наступним чином: спостерігається постійне зростання обсягів накопичення відходів на рівні з низьким показником їхнього повторного використання та знешкодження.

В населених пунктах громади впроваджено єдину планово-регулярну систему санітарного очищення. Збір твердих побутових відходів від садибних, багатоквартирних будинків, установ та організацій проводиться за планово-регулярною системою.

В сфері санітарного очищення населених пунктів Гірської сільської ради працюють КП «Горянин» Гірської сільської ради яке забезпечує вивезення твердих побутових відходів та рідких відходів, прибирання вулично-дорожньої мережі та ПП «НВП «Гідроресурс» які мають статус виконавця послуг з вивезення відходів.

На території населених пунктів впроваджено роздільне збирання ресурсоцінних компонентів твердих побутових відходів здійснюється в контейнери для роздільного збирання відходів які розміщені як на загальних контейнерних майданчиках так і на спеціалізованих контейнерних майданчиках.

Збір твердих побутових відходів здійснюється контейнерним та безконтейнерним методами.

За контейнерним методом змішані ТПВ збираються в стандартні незмінювані контейнери місткістю 1,1 м³ розміщені на контейнерних майданчиках в зонах багатоквартирної забудови та садибної забудови, на території установ та підприємств.

Вторинна сировина збирається в стандартні незмінювані контейнери місткістю 1,1 м³ та сітчасті контейнери місткістю 1,5 м³ розміщені на контейнерних майданчиках в зонах багатоквартирної забудови та садибної одноквартирної забудови.

Всього контейнерів для централізованого збирання для відходів – 127 од.

Контейнерні майданчики наявні в зонах багатоповерхової забудови та в зонах садибної забудови.

Кількість контейнерних майданчиків всього - 27 од., контейнерних майданчиків з контейнерами для роздільного збирання відходів – 18 од.

За безконтейнерним методом збирання ТПВ проводиться на території індивідуальної (садибної) забудови населених пунктів громади де немає контейнерів. Збирання ТПВ за безконтейнерним методом проводиться мешканцями в полімерні пакети (чи іншу тару) і завантажуються в сміттєзбиральний транспорт, який рухається за встановленим маршрутом і графіком, і вивозяться на перероблення та захоронення.

Графік вивезення твердих побутових відходів на території Гірської сільської ради затверджений рішенням виконавчого комітету Гірської сільської ради від 14 лютого 2022 року № 45 – таблиця 1.7. Регулярним вивезенням охоплено усі населені пункти сільської ради, вивезення здійснюється:

- с. Гора – щоденно контейнери, 2 рази на тиждень – садибна забудова;
- с. Ревне – 4 рази на тиждень;
- с. Мартусівка – 4 рази на тиждень;
- с. Затишне – 4 рази на тиждень.

Загальна кількість сміттєвозів для вивезення ТПВ становить 3 машин загальною місткістю кузовів 30 м³ та неспеціалізований транспорт – бортовий вантажний автомобіль місткістю кузова 6 м³ та колісний трактор «МТЗ-82» з причепом місткістю кузова 6 м³.

Для збирання великогабаритних та будівельних відходів окремими забудовниками в зонах нового будівництва на період проведення ремонтів житла встановлюються спеціальні контейнери місткістю 15 м³. великогабаритні та ремонтні відходи вивозяться окремо від інших видів побутових відходів.

Небезпечні побутові відходи від установ, організацій та підприємств передаються на утилізацію спеціалізованим підприємствам за відповідними договорами.

Рідкі побутові відходи

В індивідуальних житлових будинках за відсутності централізованого водовідведення для збирання рідких побутових відходів застосовуються септики та вигрібні ями, з яких рідкі відходи періодично видаляються на каналізаційні очисні споруди, де їх знешкоджують.

Вивезення рідких побутових відходів з території населених пунктів сільської ради здійснюється спеціалізованим автотранспортом (асенізаційними машинами) комунальної та приватної власності до офіційно встановлених КП «Бориспільводоканал» місць скиду: м. Бориспіль, вул. Чернігівська (біля каналізаційної насосної станції №9).

База утримання спецавтотранспорту для вивезення відходів (та прибирання вулично- дорожньої мережі) знаходиться за адресом с. Гора, вул. Науки, 1.

Територія бази становить 0,98 га, на території знаходяться адміністративні приміщення (площа 45,6 м²), бокси для утримання та сервісного обслуговування спецтехніки (площа 240,0 м²). Територія бази забезпечена централізованим водопостачанням. Наявна обладнана площадка для миття та дезінфекції контейнерів та спецавтотехніки. Місткість бази достатня для зберігання та обслуговування спецавтотехніки.

Сортування побутових відходів в населених пунктах Гірської сільської ради здійснюється на етапі роздільного збирання, а також при заготівлі вторинної сировини від населення. Остаточне сортування ТПВ здійснюється на сміттєсортувальній лінії розташованій на території полігону на території Глибочицької сільської ради Бориспільського району.

Сміттєсортувальна лінія продуктивністю 50 тис. тон на рік розташована на території полігону ТПВ (с. Глибоке). Технологічна лінія налічує 8 робочих сортувальних постів. Сортування здійснює ТОВ «ФІРМА «ВОЛОДАР – РОЗ».

Знешкодження твердих побутових відходів

Захоронення твердих побутових відходів здійснюється на полігоні, що знаходиться на території Глибочицької сільської ради Бориспільського району -«Полігон твердих побутових відходів IV класу небезпеки» (паспорт від 13.03.2020 року) знаходиться на південь від міста Бориспіль на відстані 3 (три) км від його межі по трасі Бориспіль-Глибоке.

Власником полігону є КП «ВУКГ» (м. Бориспіль).

Полігон облаштовано на території покинутого піщаного кар'єру, відстань від межі м. Бориспіль становить 3 км, відстань від житлової та громадської забудови - 3 км, до лісових масивів - 0,35 км, до водойм - 6 км, до водозаборів - 3,5 км. Полігон ТПВ межує з сільськогосподарськими угіддями. Розмір санітарно-захисної зони по периметру полігону становить 500 м.

Загальна площа полігону становить 10,1762 га, загальна площа зайнята полігоном становить 5,5073 га, площа резервної зони - 1,3883 га. Ділянка складування являє собою котлован глибиною 15 м з якого насипним методом утворено курган висотою 15 м.

Підприємства які займаються заготівлею вторинної сировини також знаходяться в межах транспортної доступності в м. Бориспіль та в м. Київ. На території м. Бориспіль заготівлею вторинної

сировини займаються приватні підприємства: «Пункт прийому вторинної сировини «EcoSave» розташований за адресом м. Бориспіль, вул. Головатого, 83 та ПП Сошенко І.В. – пункти розташовані за адресами: м. Бориспіль, вул. Гришинська, 2 та вул. Нова, 2.

Види вторинної сировини які збираються: скло, ПЕТ-пляшка, макулатура, поліетиленова плівка, метал, алюмінієва банка, акумулятори автомобільні.

На території Гірської сільської ради не розглядається питання будівництва сортувальної лінії для побутових відходів та полігону ТПВ по причині економічної недоцільності у зв'язку з незначними обсягами утворення побутових відходів.

В Київській області розроблено «Регіональний план управління відходами Київської області до 2030 р.», яким передбачатиметься управління відходами, в тому числі будівництво регіональних об'єктів поводження з відходами (сміттесортувальні лінії, сміттепереробні підприємства та полігони) та зони їх діяльності.

Охорона здоров'я населення.

Здоров'я населення є важливою передумовою соціального благополуччя та успішного економічного зростання. Проте у наш час існує багато чинників, які негативно впливають на організм людини і сприяють виникненню різних захворювань. До них належить забруднення навколишнього середовища хімічними, фізичними та біологічними агентами. У свою чергу захворюваність має зв'язок із тривалістю життя та рівнем смертності.

Додатково варто зазначити, що відповідно до даних, оприлюднених у «Аналітично-описовій частині до Стратегії розвитку Київської області на період 2021- 2027 роки» (Профіль Київської області) основними причинами смерті людей у 2018 році стали хвороби системи кровообігу (70,1 % від загальної кількості померлих) та новоутворення (13,7 %). У 2018 році показник загальної захворюваності всього населення Київської області збільшився до 20871,70/000 в порівнянні з 2014 роком 19958,50/000 (по Україні 2017 рік – 17137,70/000), I квартал 2019 року – 8374,10/000. Показник первинної захворюваності зріс до 7507,80/000 в 2018 році в порівнянні з 2014 роком 6957,10/000 (по Україні 2017 рік – 6274,80/000), I квартал 2019 року – 2398,80/000.

У 2018 році загальна захворюваність всього населення зростає в порівнянні з 2014 роком практично за всіма класами хвороб. Перше рангове місце в структурі загальної захворюваності стало займають хвороби системи кровообігу, друге - хвороби органів дихання, третє – хвороби органів травлення.

У структурі первинної захворюваності всього населення перше рангове місце посідають хвороби органів дихання, друге – травми та отруєння, третє – хвороби системи кровообігу та хвороби шкіри та підшкірної клітковини, четверте – сечостатевої системи. Також відмічається збільшення поширеності захворювань на хвороби системи кровообігу та онкологічні захворювання, які відіграють провідну роль у формуванні показників смертності та інвалідності.

Середній вік населення Київської області – один з найменших серед регіонів України (40,4 роки проти середньоукраїнського 41,3 років), менший тільки в Одеській області (40,0 роки) та м. Києві (39,7 роки).

Здоров'я населення є однією з основних умов соціального благополуччя й успішного економічного зростання, збільшення тривалості активного життя, поліпшення демографічної ситуації.

На сьогодні доведено, що незадовільний стан довкілля, забруднення хімічними, фізичними та біологічними агентами повітря, ґрунту і води, дія інших негативних факторів навколишнього середовища на організм людини є причинами зростання захворюваності.

На території Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області існуюча система охорони здоров'я своєму складі має дві амбулаторії загальної практики сімейної медицини:

- Гірська амбулаторія загальної практики сімейної медицини;
- Ревненська амбулаторія загальної практики сімейної медицини;
- ФАП в с. Мартусівка;
- В с. Затишне не діючий ФАП;

Для забезпечення населення громади, закладів охорони здоров'я, підприємств, установ і організацій лікарськими засобами та виробами медичного призначення на території сіл діють 4 аптечні установи.

Відповідно до наданих вихідних даних комунального некомерційного підприємства Київської обласної ради «Київський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» (лист №01-27/373/8 від 18.08.2023 р) на території міста Бориспіль діє КНП КОР «КОЦЕМД МК» Броварська СЕМД підстанція ЕМД м. Бориспіль, який забезпечує медичне забезпечення населення Гірської територіальної громади.

Система охорони здоров'я та соціального захисту населення громади не досконала, є потреба розширення установ охорони здоров'я з урахуванням перспективної кількості населення.

2.2. Прогнозні зміни поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, якщо документ державного планування не буде затверджено.

У випадку не затвердження Комплексного плану стан навколишнього середовища залежатиме від сучасних умов, що склалися внаслідок використання території та перетворення природних ландшафтів. Основні чинники сучасного негативного впливу на довкілля та прогнозні наслідки для екологічного стану території – поширення шкідливих видів рослин, забруднення атмосферного повітря та ґрунтів вздовж автодороги.

В Україні в умовах нестабільної економіки та загостреної екологічної ситуації зміна клімату може мати серйозні наслідки. Результати наукових досліджень, проведених в останні роки, свідчать про те, що зміна клімату в Україні помітно впливає на сільське та лісове господарство, водні та прибережні ресурси. Висока вірогідність суттєвої зміни врожайності сільськогосподарських культур. У процесі потепління клімату на території України ймовірно буде проходити трансформація типів лісу, його видового складу, продуктивності та стабільності.

Клімат та стан повітряного басейну

Забруднення атмосфери: однією з основних причин є застарілі технології та устаткування, на базі яких функціонують підприємства, і які не в змозі забезпечити дотримання встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Значно впливає на забруднення атмосфери відсутність установок по вловлюванню газоподібних сполук, а саме: діоксиду сірки, діоксиду азоту, оксиду вуглецю, летючих органічних сполук та інших.

Основними напрямками зменшення надходження забруднюючих речовин в атмосферне повітря є, насамперед виконання природоохоронних заходів та впровадження сучасних технологій очищення промислових викидів.

У Програмі охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2023 –2026 роки, Програмі державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря зони "Київська" на 2021-2025 роки, однією з пріоритетних цілей є зменшення викидів забруднюючих речовин та покращення стану атмосферного повітря. У випадку, якщо проект комплексного плану не буде затверджений, дані стратегічні цілі не будуть досягнуті в повній мірі, що призведе до зниження якості екологічних показників стану довкілля та санітарно-гігієнічних умов проживання населення.

При відсутності реалізації планувальних рішень - не буде досягнуто визначені цілі, що може призвести до здійснення хаотичного неупорядкованого та безгосподарського використання території проектування, що, у свою чергу, може бути підставою для виникнення додаткових джерел захворюваності, нерегульованого виникнення джерел забруднення та викидів забруднюючих речовин до атмосферного повітря, відсутності упорядкованої системи поводження з відходами.

У майбутньому зі збільшенням кількості житлової забудови та підприємств виробничо-комунального сектору без належної системи споруд інженерного забезпечення, без оптимізації розміщення нових об'єктів виробничої діяльності з урахуванням екологічних вимог, рівень забруднення атмосферного повітря, швидше за все, матиме тенденцію до зростання. Водночас,

якщо проект комплексного плану не буде впроваджений, а нові рішення щодо розбудови вулично-дорожньої мережі, так і зовнішні зв'язки транспортного сполучення для зменшення транзиту через територіальну громаду, не будуть реалізовані, вплив транспорту на атмосферне повітря і здоров'я населення буде зростати, що знизить рівень комфортного проживання населення.

Поверхневі, підземні води та їх екологічний стан

Погіршення анафелогенної ситуації, збільшення кількості нових промислово-складських зон, сельбищних територій, поява нових вулиць та транспортних розв'язок тягне за собою збільшення кількості стічних вод від стаціонарних та пересувних джерел забруднення.

При відсутності якісного очищення стічних вод від виробничих та агропромислових підприємств, автомобільних та залізничних доріг буде відбуватися подальше активне забруднення підземних вод. Відсутність достатньо розвинутої системи збору дощових вод та відсутність локальних очисних споруд у місцях їх випуску, неповне охоплення територіальної громади централізованою каналізацією спричинятиме і надалі негативний вплив на якість підземних вод. Подальше функціонування переповнених кладовищ, санітарно-захисна зона яких охоплює сельбищні території, буде негативно позначатися на екологічному стані підземних вод. Без зазначених рішень буде відбуватися порушення природної гідроекосистеми та збільшення рівня забруднення підземних вод, що в кінцевому випадку буде позначатися на здоров'ї мешканців Гірської СТГ.

Враховуючи особливості живлення підземних вод головним чином через інфільтрацію атмосферних опадів – забруднення підземних вод, особливу загрозу становить для тих вод, які використовуються для пиття. Відсутність повноцінної мереж дощової каналізації в період опадів спричинятиме затопленню території, що в своє чергу сприятиме перезволоженню ґрунтів, пониженню їх несучих властивостей, подальшому росту балок, підвищенню рівня ґрунтових вод і як наслідок підтопленню територій; забруднюватиме водойми та ґрунти важкими металами та іншими токсичними та канцерогенними речовинами від осідання викидів авіаційного та автотранспорту, витікання паливно-мастильних матеріалів, руйнування твердого покриття.

Комплексним планом Гірської СТГ передбачено містобудівне освоєння на меліоративних землях, зокрема розміщення житлової, громадської та виробничої забудовина територіях, що належать до зрошувальних систем.

Враховуючи наяву забудову та кадастровий розподіл земель різних форм власності пропонується здійснити списання меліоративних систем відповідно до чинного законодавства, вилучення меліорованих земель з сільськогосподарського обігу та подальша зміна їх цільового призначення.

Геологічне середовище та його екологічний стан.

Без проведення заходів з інженерної підготовки та захисту території екзогенні геологічні процеси можуть мати стійку тенденцію до активізації та розширення, що у кінцевому випадку може негативного позначитися на спорудах та будівлях в межах території громади. Для уникнення вказаних процесів, рекомендоване здійснення інженерних рішень комплексного плану території.

Ґрунти та земельні ресурси, їх екологічний стан.

Забруднення ґрунтів відбувається потраплянням токсичних речовин в ґрунти від господарської діяльності людини, для зменшення негативного впливу потрібно передбачити збалансоване забезпечення потреб населення і галузей економіки у земельних ресурсах, раціональне використання та охорону земель, захист їх від виснаження, деградації, забруднення, підвищення врожаїв екологічно чистої продукції та забезпечення продовольчої безпеки держави, збереження ландшафтного і біологічного різноманіття, створення екологічно безпечних умов для проживання населення і провадження господарської діяльності, стабілізація та нарощування обсягів виробництва в рослинництві, підвищення родючості ґрунтів, (регулювання водного режиму, гіпсування, заліснення ґрунтів) забезпечення життєздатності сільського господарства, його конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках

Якщо не будуть ліквідовані вигрібні ями, переглянуті норми внесення добрив у ґрунти, запроваджені новітні методи виробничих технологій, перехід на альтернативні види палива, ремонт автодоріг, буде відбуватися подальше забруднення ґрунтів, разом з цим можливе і забруднення підземних вод. Рослини можуть поглинати певну частку забруднюючих речовин через кореневу систему. Всі ці фактори можуть впливати на здоров'я людини через споживання сільськогосподарської продукції, вирощеної на забруднених ґрунтах. Для уникнення цього рекомендовано 100% охоплення Гірської СТГ централізованою побутовою каналізацією та запровадження очисних фільтрів на підприємствах, будівництво дощової каналізації, ремонт автодоріг, раціональна сільськогосподарська діяльність.

Біорізноманіття та природоохоронні території.

Якщо не будуть затверджені рішення комплексного плану, біорізноманіття території Гірської СТГ скоріш за все залишиться на сталому рівні або буде продовжуватися спад чисельності різних видів флори та фауни через відсутність заходів по покращенню загального стану наколишнього природного середовища.

Фізичні (антропогенні) фактори впливу.

Якщо проект комплексного плану не буде затверджений, шумове забруднення буде продовжуватися і здійснювати негативний вплив на комфорт проживання та стан здоров'я мешканців. Шум, діючи на нервову систему, викликає зміну серцевої діяльності, підвищує кров'яний тиск та загальну втому організму. Він послаблює увагу та гальмує психічні реакції, а також шкідливо впливає на органи зору та слуху, може стати причиною нервово-психічних розладів. Тому рішення комплексного плану необхідно реалізувати для покращення самопочуття мешканців громади та відповідності нормам шумового навантаження для функціональних зон територіальної громади.

Охорона здоров'я населення.

До чинників, що впливають на стан здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, можна віднести: забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов території Гірської СТГ для проживання населення та забезпечення установами громадського обслуговування, в тому числі закладами охорони здоров'я відповідно державних будівельних норм.

Забезпечення санітарно-гігієнічних умов території громади реалізується шляхом повного охоплення території об'єктами та мережами інженерної інфраструктури, зокрема централізованого водопостачання та водовідведення, дощової каналізації, санітарного очищення території, забезпечення санітарно-гігієнічної сумісності виробничо-комунальних зон із сельбишною та ландшафтно-рекреаційною зонами як на існуючих, так і на перспективних ділянках містобудівного освоєння.

Якщо проект комплексного плану не буде впроваджений буде неповний рівень забезпечення території системами інженерної інфраструктури та закладами громадського обслуговування, в т.ч. закладами охорони здоров'я, соціального захисту, відпочинку, дошкільних установ, об'єктів культури, існуючі показники здоров'я населення залишатимуться без змін.

РОЗДІЛ 3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу.

Оцінка стану довкілля в області свідчить, що практично немає природних компонентів екосистеми, які б не зазнавали постійного антропогенного впливу.

У цілому, незважаючи на те, що останніми роками спостерігається тенденція до зменшення антропогенного тиску на довкілля, рівень техногенного навантаження залишається високим, а екологічна ситуація незадовільною.

Найгострішими проблемами в області, у тому числі на території Гірської СТГ, які потребують негайного вирішення, є:

- забруднення атмосферного повітря;

- забруднення водного басейну недостатньо очищеними каналізаційними стоками;
- негативний вплив токсичних відходів, у тому числі непридатних та заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин.

Характеристика стану довкілля на територіях, які ймовірно зазнають впливу внаслідок зміни їх функціонального призначення відповідно до проектних рішень Комплексного плану території Гірської СТГ

№ п.п	Ареал планування	Функціональне використання території	Планована зміна призначення території	Основні риси природних умов і стану довкілля
1	У межах села Гора (у т.ч. проектних)	Лісовкрита територія на земельних ділянках з цільовим призначенням під сільськогосподарське призначення та жилу забудову	Зона лісів/озеленені території (міські лісопарки)	Лісові біотиби, що представлені лісовою рослинністю (дуби, сосни); Ландшафти із високою естетичною якістю образу на привабливі для відпочинку «на природі»;
		Територія, що використовується у сільськогосподарських цілях (у т.ч. на земельних ділянках з цільовим призначенням під жилу забудову та розміщення об'єктів промисловості)	Території житлової забудови	Комплекси біотопів забудованих територій, зокрема озеленені квартали, садові ділянки і дачі; транспортні території із «запечатаною поверхнею» штучним твердим покриттям; території зайняті переважно агроугіддями або перелогами, частково із природною рослинністю; Трав'яні біотопи, що забезпечують високий рівень біорізноманіття, виконують функції підтримки місцевого клімату і високої якості повітря, буферності щодо забруднювачів; Агроландшафти із ріллею, які, займають пологі схили, ґрунти мають середній ступінь чутливості до водної ерозії;
			Території громадської забудови	
			Території вулиць та доріг	
			Виробнича зона (території промислових підприємств)	
Озеленені території (зелені насадження загального користування та спеціального призначення)				
Територія багаторічних насаджень (чагарники) (у т.ч. на земельних ділянках з цільовим призначенням під громадську забудову та розміщення об'єктів промисловості)	Території громадської забудови	Чагарникові і Трав'яні біотопи, які мають досить високий рівень збереженості та репрезентативності, частково забезпечують рівень біорізноманіття, виконують функції підтримки місцевого клімату і високої якості повітря, буферності щодо забруднювачів; транспортні території із «запечатаною поверхнею» штучним твердим покриттям; Лісосмуги, які виконують функції захисту ріллі від водної і вітрової ерозії, підвищують рівень біорізноманіття агроландшафтів;		
Кладовище (закрите)	Озеленені території (меморіальний парк)	Чагарникові і Трав'яні біотопи, які мають досить високий рівень збереженості та репрезентативності, частково забезпечують рівень біорізноманіття, виконують функції підтримки місцевого клімату і високої якості повітря;		
2	У межах села Мартусівка (у т.ч. проектних)	Територія, що використовується у сільськогосподарських цілях (у т.ч. на земельних ділянках з цільовим призначенням під жилу забудову та	Території громадської забудови	Транспортні території із «запечатаною поверхнею» штучним твердим покриттям; території зайняті переважно агроугіддями або перелогами, частково із природною рослинністю; Трав'яні біотопи, що забезпечують високий рівень біорізноманіття, виконують функції підтримки місцевого клімату і високої якості повітря, буферності
			Виробнича зона (території промислових підприємств)	
			Території вулиць та доріг	

		розміщення об'єктів промисловості)	Території повітряного транспорту	щодо забруднювачів; Лісосмуги, які виконують функції захисту ріллі від водної і вітрової ерозії, підвищують рівень біорізноманіття агроландшафтів; Рудеральні біотопи на місці зритих земель;
			Територія автостоянок і гаражів	
3	У межах села Ревне (у т.ч. проектних)	Територія, що використовується у сільськогосподарських цілях (у т.ч. на земельних ділянках з цільовим призначенням під жилу забудову та розміщення об'єктів промисловості)	Території громадської забудови	Транспортні території із «запечатаною поверхнею» штучним твердим покриттям; території зайняті переважно агроугіддями або перелогами, частково із природною рослинністю; Трав'яні біотопи, що забезпечують високий рівень біорізноманіття, виконують функції підтримки місцевого клімату і високої якості повітря, буферності щодо забруднювачів; Лісосмуги, які виконують функції захисту ріллі від водної і вітрової ерозії, підвищують рівень біорізноманіття агроландшафтів; Рудеральні біотопи на місці зритих земель; Болотні і прибережні біотопи та територіях, що межують з існуючими муловими полями (за межами території громади)
Території житлової забудови				
Виробнича зона (території промислових підприємств)				
Території вулиць та доріг				
			Озеленені території (зелені насадження загального користування та спеціального призначення)	
4	У межах села Затишне (у т.ч. проектних)	Територія, що використовується у сільськогосподарських цілях (у т.ч. на земельних ділянках з цільовим призначенням під жилу забудову)	Території житлової забудови	Транспортні території із «запечатаною поверхнею» штучним твердим покриттям; території зайняті переважно агроугіддями або перелогами, частково із природною рослинністю; Трав'яні біотопи, що забезпечують високий рівень біорізноманіття, виконують функції підтримки місцевого клімату і високої якості повітря, буферності щодо забруднювачів; Лісосмуги, які виконують функції захисту ріллі від водної і вітрової ерозії, підвищують рівень біорізноманіття агроландшафтів;
Території вулиць та доріг				
		Територія багаторічних насаджень (чагарники) (у т.ч. на земельних ділянках з цільовим призначенням під жилу забудову)	Території житлової забудови	Чагарникові і Трав'яні біотопи, які мають досить високий рівень збереженості та репрезентативності, частково забезпечують рівень біорізноманіття, виконують функції підтримки місцевого клімату і високої якості повітря, буферності щодо забруднювачів; транспортні території із «запечатаною поверхнею» штучним твердим покриттям;
5	За межами села Мартусівка	Територія, що використовується у сільськогосподарських цілях	Виробнича зона (території промислових підприємств) у Пд-Зх напрямку	Транспортні території із «запечатаною поверхнею» штучним твердим покриттям; території зайняті переважно агроугіддями або перелогами, частково із природною рослинністю; Трав'яні біотопи, що забезпечують високий рівень біорізноманіття, виконують функції підтримки місцевого клімату і високої якості повітря, буферності щодо забруднювачів;
Території громадської забудови у Пд та Пд-Сх напрямку				
Території вулиць та доріг (у т.ч. автомобільного транспорту)				
6	За межами села Ревне	Територія, що використовується у сільськогосподарських цілях	Виробнича зона (території промислових підприємств) у Пн-Сх напрямку	Транспортні території із «запечатаною поверхнею» штучним твердим покриттям; території зайняті переважно агроугіддями або перелогами, частково із природною рослинністю; Трав'яні біотопи, що забезпечують високий рівень біорізноманіття, виконують функції підтримки місцевого клімату і високої якості повітря, буферності щодо забруднювачів; Лісосмуги, які виконують функції захисту ріллі від водної і
Території громадської забудови у Пн-Сх та Зх напрямку				
Території інженерно-комунальної забудови у Пн напрямку				
Резерв сільбищних				

			територій у Пн-Зх напрямку	вітрової ерозії, підвищують рівень біорізноманіття агроландшафтів; Комплекси біотопів забудованих територій, зокрема озеленені квартали, садові ділянки і дачі;
			Території вулиць та доріг	
7	За межами села Затишне	Територія, що використовується у сільськогосподарських цілях	Резерв сельбищних територій у Сх, Зх та Пд напрямку	Транспортні території із «запечатаною поверхнею» штучним твердим покриттям; території зайняті переважно агроугіддями або перелогами, частково із природною рослинністю; Трав'яні біотопи, що забезпечують високий рівень біорізноманіття, виконують функції підтримки місцевого клімату і високої якості повітря, буферності щодо забруднювачів; Лісосмуги, які виконують функції захисту ріллі від водної і вітрової ерозії, підвищують рівень біорізноманіття агроландшафтів; Комплекси біотопів забудованих територій, зокрема озеленені квартали, садові ділянки і дачі;
Озеленені території (зелені насадження загального користування)				
Території кладовищ культури, спорту та дозвілля у Пд напрямку				
Території громадської забудови у Зх напрямку				
Територія кладовища (розширення існуючого)				
Території вулиць та доріг				

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки проекту документу державного планування було здійснено оцінку ймовірного впливу реалізації містобудівної документації відповідно до контрольного переліку, наведеного в таблиці нижче.

Вплив від реалізації документу ПДД на довкілля та здоров'я людини	Негативний вплив			Запобіжні заходи
	Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря				
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел		●		Враховуючи перспективне розширення зон виробничої забудови можливе збільшення кількості забруднюючих речовин в атмосферне повітря. У той же час комплексним планом буде забезпечено формування промислово-складських центрів на значній відстані від житлово-громадських споруд з забезпеченням нормативних санітарно-захисних зон згідно ДСП 173-96. Окрім цього пропонуються заходи з захисного озеленення навколо підприємств, а також їх екологізація.
Шумове навантаження на території, що передбачають плановану зміну призначення				Проектні території потрапляють у шумову зону «В» МА «Бориспіль» для якого шумові діапазони вночі коливаються від 76 до 80 дБА. Однак рішеннями комплексного плану запропоновані заходи, спрямовані на зниження шумового навантаження для мешканців житлової забудови, зокрема для житлових будинків планується протишумове облицювання будинків протишумовими ізоляційними матеріалами, встановлення протишумових склопакетів, насадження рослинності, що буде сприяти в комплексі зниженню шумових навантажень.
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел		●		Збільшення викидів від пересувних джерел можливе через розвиток вулично-дорожньої мережі в межах населених пунктів. Однак, в той же час поява нових транспортних мереж будуть розвантажувати транспортні потоки існуючої інфраструктури. Концепція розвитку транспортної схеми направлена на забезпечення безперервного швидкісного руху транспортних засобів і розвантажити найбільші завантажені вулиці населених пунктів
Погіршення якості атмосферного повітря			●	Усі описані вище заходи будуть нівелювати техногенний вплив на атмосферне повітря. За рахунок провадження у практику новітнього обладнання, альтернативних джерел енергії та палива, створення захисних зелен зон, розбудові об'єктів інженерної інфраструктури, погіршення якості атмосферного повітря та поява неприємних запахів не буде відбуватися. Ще одним важливим заходом є забезпечення нормативних санітарно-захисних зон від об'єктів, які чинять негативний вплив на навколишнє природне середовище.

				Також обов'язковим елементом благоустрою є зелені насаджень спеціального призначення, які будуть позитивно впливати на стан атмосферного повітря. Обов'язковим елементом вулиць та доріг є влаштування дощової каналізації для відведення забруднених дощових та талих вод до ЛОС дощової каналізації з послідуочим випуском очищених вод у гідрологічні об'єкти.
Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату		●		Містобудівне освоєння (проектна забудова) буде впливати на режим повітряних потоків, вологості, температури та інших мікрокліматичних показників, однак в той же час здійснення благоустрою території, насадження нових зелених зон буде сприяти нівеляції даних видів техногенного навантаження на мікрокліматичні характеристики населених пунктів.
Підземні води				
Збільшення кількості стічних вод		●		Збільшення кількості нових виробничих зон, сільбищних територій, поява нових вулиць та транспортних розв'язок тягне за собою збільшення кількості стічних вод від стаціонарних та пересувних джерел забруднення. Для того, щоб зменшити описане явище необхідне застосування нових виробничих технологій, замкнених циклів, а також ретельне очищення забруднених стоків на промислового та комунального обладнанні, що буде забезпечуватися шляхом будівництва інженерної інфраструктури, розбудови комунальної інфраструктури.
Погіршення якості питної води			●	Погіршення якості питної води не буде, оскільки вода буде проходити ретельне очищення для забезпечення комунального обслуговування мешканців Гірської СТГ. Комплексним планом передбачене збільшення обсягу з підземних водозаборів з урахуванням вимок щодо облаштування нормативних поясів зон охорони об'єктів централізованого водопостачання.
Значне зменшення кількості вод для водопостачання населення			●	Забір води буде здійснюватися відповідно до вимог кількості споживачів. Забруднені стоки після очищення будуть повертатися у джерела водозбору, що забезпечить колообіг необхідної кількості споживчої води у природі.
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод			●	Комплексним планом передбачене введення в експлуатацію нових каналізаційних мереж та споруд, які будуть брати на себе функції підготовки та очищення води для споживання.
Забруднення підземних водоносних горизонтів			●	Не буде відчуватися за рахунок збирання стічних вод та їх очищення на КОС господарчо-побутової та дощової каналізації, також підземні джерела питної води передбачають створення зон охорони в залежності від ступення захищеності водотривких горизонтів навколо кожної свердловини. Активне озеленення території громади також буде здійснювати свій внесок у очищення інфільтраційних вод до водотривких горизонтів та загалом покращувати гідрогеологічні умови території.
Відходи				
Збільшення кількості утворених чи накопичених відходів		●		Містобудівне освоєння територій передбачає збільшення виходів. У той же час комплексним планом запропоноване роздільне сортування сміття, забезпечення повного циклу збору, сортування та утилізації сміття. Утилізація твердих побутових відходів передбачена по існуючій схемі відповідним комунальним підприємством за умовами договору.
Утворення або накопичення радіоактивних відходів			●	Утворення радіоактивних відходів в Гірській СТГ не передбачається.

Земельні ресурси та ґрунти				
Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару		●		В процесі будівництва можливе переміщення, ущільнення ґрунту, однак після завершення будівництва будуть застосовані заходи з інженерної підготовки та благоустрою, озеленення території. При будівництві вилучений ґрунт підлягає транспортуванню у де він може бути використаний як агровиробничий ресурс або застосований безпосередньо у населених пунктах для влаштування парків, заліснення та благоустрою території.
Провокація небезпечних інженерно-геологічних процесів			●	В разі виявлення ознак яружної ерозії, просідання лесовидних суглинків будуть прийняті інженерні заходи по ліквідації зазначених процесів. Будь-яке будівництво передбачає проведення інженерно-геологічних вишукувань. Комплексним планом передбачено виконання розділу «Інженерна підготовка та захист території», будівництво дощової каналізації. Інженерний захист проти небезпечних геологічних процесів пропонується як у класичному варіанті, так і застосування геосинтетичних матеріалів, габійних конструкцій, біоінженерних захисних технологій.
Забруднення ґрунтів, геологічного середовища			●	Комплексним планом передбачено влаштування централізованої побутової та дощової каналізації з відведенням забруднених стоків на відповідні КОС. Всі відходи будуть сортуватися, а потім передані для повторного перероблення. Комплексним планом передбачено виконання заходів з інженерної підготовки та захисту території, проведення інженерно-геологічних вишукувань перед початком будь-якого будівництва.
Біорізноманіття				
Зміни кількості видів рослин, тварин, їхньої чисельності або територіальному представництві		●		Будівельні роботи передбачають зняття верхніх шарів ґрунту з рослинністю. Однак по завершенню будівництва плануються заходи по влаштуванню озеленення, насадження дерев, що буде сприяти відновленню рослинного покриву. Також комплексним планом передбачено влаштування зелених зон, що буде сприяти охороні представників як рослинного, так і тваринного світу.
Зменшення площ зернових культур або с/г угідь в цілому		●		Проектні території охоплюють землі сільськогосподарського значення, однак комплексним планом передбачений певний баланс містобудівного освоєння і продовження використання сільськогосподарських угідь для аграрних цілей.
Негативний вплив на об'єкти ПЗФ та екологічної мережі			●	Негативний вплив на об'єкти ПЗФ не передбачається, оскільки будуть влаштовані інженерні мережі та інженерна інфраструктура, які будуть нівелювати будь-який негативний вплив проектної діяльності на довкілля. По-друге, будуть дотримані всі види обмежень, в тому числі заборона освоєння земель ПЗФ фонду. В межах Гірської СТГ буде зроблене озеленення, що буде сприяти збільшенню територій, потенційних до включення у місцеву екологічну мережу. При здійсненні проектних рішень комплексним планом будуть дотримані вимоги діючого природоохоронного законодавства.
Населення та інфраструктура				
Вплив на існуючу транспортну систему			●	Розширення існуючої вулично-дорожньої мережі буде цілком позитивно впливати на існуючу транспортну систему, буде сприяти безперевному та швидкісному виду транспорту, що позитивно позначиться на соціально-економічних показниках розвитку Гірської СТГ.
Поява будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я населення			●	Загрози для життя та здоров'я населення відсутні, оскільки комплексний план передбачає виконання низки природоохоронних заходів, будівництво розвиненої інженерної інфраструктури, яка буде нівелювати негативні впливи на життя та здоров'я громадян. Комплексним планом передбачається активне озеленення території, забезпечення населення чистою питною водою, організація інженерного захисту довкілля. Озеленення, благоустрій території, організація відпочинку та дозвілля – усі ці заходи позитивно будуть впливати на здоров'я мешканців Гірської СТГ.

Екологічне управління та моніторинг				
Погіршення екологічного моніторингу			●	Передбачається періодичний моніторинг всієї сільської громади, що включають періодичні проби повітря, підземних вод, ґрунту, моніторинг геологічного середовища, відстежування біоіндикаційних показників. Повний перелік видів моніторингу та показників, за якими він проводиться відображені у розділі 9 даного звіту про СЕО.
Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			●	Комплексним планом Гірської СТГ не передбачено стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва. Окрім цього, передбачена екологізація існуючого виробничого комплексу.
Архітектурна, археологічна та культурна спадщина				
Негативний вплив на архітектурні, археологічні та культурні об'єкти			●	Комплексним планом Гірської СТГ не передбачається негативний вплив на архітектурні, археологічні та культурні об'єкти.
Фізичні фактори впливу				
Фізичні впливи на навколишнє середовище та здоров'я людей			●	Для об'єктів, які є джерелом шуму або електромагнітних випромінювань передбачено влаштування охоронних та санітарно-захисних зон, в яких не передбачено розміщення громадської чи житлової забудови. Комплексний план враховує шумове навантаження від функціонування МА «Бориспіль». Для боротьби з впливом шуму пропонується дотримуватися функціонального зонування території громади у ході її освоєння.

РОЗДІЛ 4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом.

Під час розробки звіту про стратегічну екологічну оцінку були визначені основні проблеми для навколишнього середовища та охорони здоров'я населення, надані характеристики даних впливів, проаналізовані їх територіальні аспекти.

В рамках даної роботи були визначені ключові екологічні цілі та завдання в сфері охорони довкілля, їх відповідність цілям комплексного плану та визначені можливості їх врахування при розробленні проектних рішень. На основі аналізу екологічної ситуації та проектних рішень, прийнятих у проекті комплексного плану були визначені ключові актуальні питання, що потребують оцінки.

Екологічна безпека

Поняття екологічної безпеки сформоване у Законі України «Про охорону навколишнього природного середовища» в статті 50, згідно якого «Екологічна безпека є такий стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей».

Екологічна безпека передбачає розумне задоволення екопотреб будь-якої людини та суспільства загалом у всіх виявах життєдіяльності, гарантію проживання в екологічно чистому та сприятливому для життєдіяльності середовищі.

Екологічна безпека – це комплекс станів, явищ і дій, що забезпечують екологічний баланс території. Формою нормування антропогенних впливів на навколишнє природне середовище є екологічне нормування, яке вміщує комплекс заходів, щодо встановлення лімітів в межах яких допускається зміна навколишнього середовища. А саме нормування присутності техногенних сполук у природних біоценозах базується на пріоритетності захисту насамперед людини. Це є головним при встановленні меж гранично допустимих концентрацій (ГДК) таких сполук у воді, повітрі і продуктах харчування, тощо. При розробці гігієнічних нормативів оперують такими поняттями, як: гранично допустимі концентрації (ГДК), гранично допустимі рівні (ГДР) і дози (ГДД). Екологічні нормативи повинні відповідати вимогам охорони навколишнього середовища та

захищати здоров'я людей від негативного впливу забруднення довкілля. Нормативи гранично допустимих концентрацій забруднювальних речовин у навколишньому середовищі та рівні шкідливих фізичних впливів на нього є єдиними для всієї території України.

При проектуванні, розміщенні, будівництві, введенні в дію нових і реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів, удосконаленні існуючих і впровадженні нових технологічних процесів та устаткування, а також в процесі експлуатації цих об'єктів забезпечується екологічна безпека людей, раціональне використання природних ресурсів, додержання нормативів шкідливих впливів на навколишнє природне середовище. При цьому повинні передбачатися вловлювання, утилізація, знешкодження шкідливих речовин або повна їх ліквідація, відновлення та видалення відходів, виконання інших вимог щодо охорони навколишнього природного середовища і здоров'я людей.

Контроль за екологічну безпеку території несе центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Для забезпечення екологічної безпеки в Гірській сільській територіальній громаді прийнято рішення Гірською сільською радою №1357 про затвердження «Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Гірської об'єднаної територіальної громади Бориспільського району, Київської області на 2023-2026 роки» де визначені завдання щодо покращення навколишнього природного середовища:

- впровадження ефективного, обґрунтованого та збалансованого механізму охорони довкілля;
- встановлення станцій моніторингу якості повітря на території Гірської ТГ з інформацією онлайн;
- зниження викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- складання повної шумової карти громади з метою визначення і контролю акустичного забруднення;
- розроблення проекту об'їзних шляхів для автотранспортних засобів в обхід житлової забудови, що дасть змогу зменшити потік великовагового транспорту через населені пункти;
- проведення висадження зелених насаджень вздовж автомобільних доріг;
- встановлення екрануючих шумозахисних споруд вздовж автомагістралей, що дасть змогу зменшити шумове забруднення на 50 %;
- повне охоплення населених пунктів громади послугами з поводження з ТПВ;
- запровадження на всій території громади системи роздільного збору побутових відходів з вилученням ресурсоцінних компонентів;
- покращення якості надання послуг з поводження з ТПВ;
- зменшення кількості ТПВ, що йдуть на захоронення;
- ліквідація стихійних звалищ ТПВ в разі їх утворення;
- облаштування та утримання майданчиків для збору твердих побутових відходів;
- проведення профілактичної, роз'яснювальної та виховної роботи серед населення щодо дотримання правил благоустрою, санітарних норм, правил поведінки в громадських місцях, участі громадян у наведенні порядку за місцем проживання.
- підвищення обізнаності населення в сфері управління відходами;
- залучення до системи управління відходами приватного підприємництва;
- систематичне проведення серед населення та в навчальних закладах громади еколого-просвітницької роботи з метою формування відповідального та дбайливого ставлення до природи, свідомого дотримання екологічних принципів природокористування, розвитку навичок екологічної культури;
- виготовлення демонстраційного, дидактичного, роздаткового матеріалу для подальшого розповсюдження серед населення та навчальних закладів громади;
- збереження та створення нових зелених зон;

- зменшення забруднення територій громади карантинним бур'яном – амброзією полинолистою;
- будівництво та реконструкція водозабірних споруд, водопровідних та каналізаційних очисних споруд із застосуванням новітніх технологій та обладнання, упровадження станцій (установок) доочищення питної води у системах централізованого водопостачання, модернізації або заміни наявного енергоємного обладнання, запровадження новітніх енергоефективних та енергозберігаючих технологій, зменшення втрат водних ресурсів, впровадження технологій щодо раціонального використання та економії питної води, вдосконалення водозаборів з поверхневих і підземних джерел питного водопостачання та технологій підготовки питної води.

Стале використання природних ресурсів

Нинішнім способам і методам природокористування, як правило, притаманні високі ресурсомісткість і відходоємність, марнотратство, антиекологічність, нераціональність та неефективність – з позиції як економіки, так і екології.

Стале використання природних ресурсів можливо тільки при суттєвих змінах у суспільній свідомості та екологізації всіх складових життя і діяльності людини. Такі зміни неможливі без широкого впровадження екологічної освіти населення.

Для збереження та раціонального використання природних ресурсів, санітарно-гігієнічних вимог щодо охорони здоров'я людини, здійснення заходів для нейтралізації, утилізації, знищення або переробки всіх шкідливих речовин і відходів, в тому числі, які утворились від впливу на довкілля воєнних дій необхідно:

- визначити показники стану довкілля, досягнення яких буде відповідати безпечному для життя та здоров'я довкілля;
- створення відкритої системи даних моніторингу за станом довкілля в громаді та прозорі системи контролю.
- створення органів нагляду та органів контролю і моніторингу у сфері охорони довкілля.
- створення чітких механізмів сталого розвитку та використання природних ресурсів громади.

Конфлікти природокористування

Раціональне природокористування має на меті забезпечення повноцінного існування і розвитку суспільства, за умови збереження високої якості навколишнього середовища. Тісна взаємодія різних видів природокористування є наслідком ускладнення виробництва, комплексування технологічних процесів, скорочення придатних для господарського освоєння територій, багатоцільової експлуатації природних умов і ресурсів територій. Обмеженість природних ресурсів і витратні тенденції сучасного природокористування загрожують екологічними конфліктами, наслідки яких досить складно спрогнозувати. Сутність проблеми у тому, що суспільство нині змушене жити в умовах конфліктів природокористування, бути готовим до їхнього виникнення і розповсюдження, а головне – бути у змозі їх ефективно розв'язувати або запобігати

Запобігання конфліктним ситуаціям можливе тільки на основі застосування геоecологічного підходу до розміщення і сполучення різних видів природокористування, встановлення режимів їх функціонування за єдиної системи управління природокористуванням. Погодження потреб господарства з природно-ресурсними можливостями території вимагає визначення оптимального співвідношення видів природокористування з метою забезпечення максимальної функціональної відповідності території соціальнонеобхідному виду використання. Основним завданням має бути дослідження конкретних конфліктів природокористування, причин їхнього виникнення, а також наслідків для природи і суспільства у разі неможливості їхнього розв'язання.

Зазвичай найбільш розповсюдженими є конфліктні ситуації, що виникають між водокористувачами. Це пов'язано з одночасним використанням водних ресурсів практично усіма видами природокористування – промисловим, аграрним, рекреаційним тощо.

Забруднення атмосфери є причиною виникнення конфліктів між промисловими і транспортними видами природокористування – з одного боку та лісогосподарськими, аграрними і водогосподарськими – з іншого боку.

Протиріччя, пов'язані з погіршенням якості ґрунтів, виникають між урбанізованими, транспортними і рекреаційними геотехсистемами, які впливають на ґрунтово-рослинний покрив найчастіше опосередковано, а також аграрними і лісогосподарськими – основними споживачами ґрунтових ресурсів. Ці протиріччя передусім проявляються у формі конкуренції за територію, коли розширення площі промислової і міської забудови або рекреаційних зон відбувається за рахунок відчуження цінних продуктивних земель.

Протиріччя, спричинені виснаженням і погіршенням якості лісових ресурсів, характерні для лісокористування і меншою мірою – для територіальних рекреаційних систем. Конфлікти можуть виникати між самими лісокористувачами за умов їхнього «синхронного» співіснування.

Наслідками нерозв'язаних конфліктів стають самовільна забудова, утворення стихійних звалищ, видобуток деяких корисних копалин за рахунок земель зі складу природоохоронного фонду.

У перспективі пріоритетом має бути шлях уникнення конфліктів природокористування. Розпочати слід з дотримання низки принципів, зокрема принципу природно-господарської збалансованості, що дозволить запобігти концентрації екологічно небезпечних галузей – причини виникнення гострих конфліктних ситуацій.

Принцип екологічної оптимальності визначає пріоритетність екологічної оптимальності на довгострокову перспективу під час визначення економічної ефективності природокористування. Запобігання конфліктним ситуаціям сприятиме дотримання принципу варіантності, тобто вибору варіанту поведінки (впливу), який був би найкращим компромісом з множини інших можливих варіантів. Йдеться про створення альтернативних моделей збалансованого природокористування відповідно до пріоритетних завдань з метою пошуку варіантного співвідношення видів природокористування таким чином, щоб жоден з них не був конфліктним для іншого. Вони мають бути компромісними, але такими, щоб сумарний ефект виявився найкращим з усіх можливих.

У таблиці нижче наведені ключові потенційні екологічні проблеми і ризики, яким була приділена особлива увага під час оцінки проектних рішень, що відображено у розділі 6.

Як зазначено у таблиці, декілька екологічних ризиків мають комплексний вплив як на складові навколишнього середовища, так і на здоров'я населення.

Серед екологічних проблем, що чинять негативний вплив на здоров'я населення варто виділити:

1) Забруднення атмосфери: провокує захворювання органів дихання, кровотворення, алергічні реакції, онкологічні захворювання, нервово-психічні розлади, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;

2) Забруднення підземних вод: погіршення анафелогенної ситуації, збільшення кількості хвороб органів кровотворення, шлунково-кишкового тракту, сечовидільної, нервової, ендокринної систем, зниження імунітету, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;

3) Забруднення ґрунтів: провокує потрапляння токсичних речовин в організм людини через продукцію городництва та садівництва. Забруднені ґрунти є ідеальним субстратом для появи шкідливих мікроорганізмів, гельмінтів, що сприяє більшому захворюваності людей та тварин;

4) Деградація геологічного середовища: сприяє погіршенню анафелогенної обстановки, умов проживання населення, безпеці життєдіяльності, санітарного стану житлових приміщень, що у підсумку провокує захворювання органів дихання, застуди, ГРВІ та зниження імунітету;

5) Проблема накопичення відходів: відходи є небезпечною основою для розмноження хвороботворних мікроорганізмів, вони забруднюють усі компоненти навколишнього природного середовища. Таким чином, накопичення відходів має загальну шкідливу дію на організм людини, що у підсумку може призвести до розладу будь-якої системи організму людини;

6) Наявність шумового, електромагнітного забруднення: спричиняє нервові розлади, підвищує втомлюваність, знижує імунітет, може бути причиною порушення сну;

7) Деградація біорізноманіття: зменшення кількості зелених рослин сприяє збільшенню забруднення атмосфери, пригнічує психоемоційний стан людини, може провокувати кількість збільшення хвороб органів дихання. В той же час інвазійні рослини активізують алергічні реакції в організмі людини, збільшення кількості кліщів, гельмінтів провокує серйозні неврологічні хвороби та захворювання шлунково-кишкового тракту.

Ділянки з особливим охоронним статусом.

В межах Гірської СТГ відсутні об'єкти природно-заповідного фонду, однак на дотичних територіях знаходяться ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Хутір Чубинського» та орнітологічний заказник місцевого значення «Урочище В'язове».

Комплексним планом передбачено наступні заходи щодо збереження екологічної мережі та недопущення будь-якого техногенного впливу на них:

- врахування обмежень санітарно-гігієнічного, інженерно-геологічного, природоохоронного значення для недопущення техногенного впливу на компоненти довкілля;

- недопущення розвантаження підземних вод у яружно-балкову мережу та забруднення ґрунтів Гірської СТГ шляхом їх очищення та знезараження за рахунок впровадження прогресивних методів очистки стічних вод та видалення відходів на каналізаційних очисних спорудах, застосування сучасних методів інженерного захисту довкілля. Максимальне збереження природних екосистем при будівництві та інших видах господарської діяльності;

- здійснення заходів щодо збереження та недопущення погіршення стану об'єктів природно-заповідного фонду, дотримання вимог Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Закону України «Про екологічну мережу», конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення.

- збереження об'єктів рослинного та тваринного світу, недопущення ведення будівництва або іншої господарської діяльності в межах об'єктів екологічної мережі, активне озеленення території сільської громади, що буде слугувати підґрунтям для розширення існуючої місцевої екомережі шляхом включення нових зелених зон населених пунктів. Збереження видів флори і фауни, які внесені до Червоної книги України та Червоних списків тварин та рослин Київської області;

- забезпечення території громади ЛОС, КОС, здійснення санітарної очистки для недопущення потрапляння стічних вод, сміття від житлово-комунального сектору до підземних вод та до територій об'єктів екологічної мережі;

- на проектний період забруднення ґрунтів та підземних вод не буде відбуватися, оскільки буде зроблена процедура вертикального планування території з відведенням дощових та талих вод на локальні очисні споруди дощової каналізації, де буде проведений повний цикл механічної, хімічної та біологічної очистки перед випуском повністю очищених вод у акваторію гідрологічних об'єктів, таким чином будь-який негативний вплив на гідроекосистему району проектування повністю нівельований;

Таким чином, заходами комплексного плану зроблене все можливе для збереження природоохоронних об'єктів, нівеляції негативного впливу проектної діяльності та їх подальшого розвитку та розширення.

Для усунення усіх вище означених проблем необхідно виконати усі рішення, що передбачені комплексним планом Гірської СТГ.

Основні ризики	Характеристика ризиків	Територіальна прив'язка	Проектні рішення комплексного плану
Забруднення атмосферного повітря	Викиди забруднюючих речовин пересувними та стаціонарними джерелами	Виробнича зона Гірської СТГ, у т.ч. транспортні мережі	Перехід на альтернативні види палива. Нормування викидів в атмосферу за екологічними показниками, моніторинг забруднення приземного шару атмосферного повітря в районах внутрішньоквартальних проїздів. Активне озеленення узбіч, повне покриття узбіч суцільним газоном для зменшення пилу вздовж проїздів. Обов'язковим елементом благоустрою доріг є

			зливова каналізація. Застосування технологій утилізації та ліквідації залишків нафтопродуктів та інших відходів. Проведення ремонтно-будівельних робіт вулиць, доріг, поліпшення дорожнього покриття. Пропонується сортування сміття з вивезенням для переробки на регіональне підприємство поза межами територіальної громади.
Забруднення підземних вод	Скид стічних вод, що формується на проїжджих частинах у річку Стugna. Недостатній розвиток мереж побутової та дощової каналізації, відсутність ЛОС дощової каналізації. Забруднення підземних вод через відсутність централізованої каналізаційної системи в межах садибної забудови, наявність вигрібних ям.	Промислово-комунально-складські зони Гірської СТГ, транспортні мережі	Заміна або реконструкція водопровідно-каналізаційних систем. 100% охоплення централізованим водопостачанням та побутовою каналізацією. Проектування мереж дощової каналізації, а також вздовж транспортних шляхів, проведення процедури вертикального планування території. Обов'язковою умовою функціонування дощової каналізації є очищення забруднених дощових стоків на локальних очисних спорудах дощової каналізації і випуск очищених вод у гідрологічні об'єкти Гірської СТГ
Геологічні ризики	Просідання лесовидних суглинків, локальна ерозія	Яружно-балкова мережа, вододільна рівнина	Обов'язково необхідно провести процедуру вертикального планування та прокладання мереж дощової каналізації з влаштування ЛОС. Для боротьби з просіданням лесовидних суглинків рекомендоване попереднє замочування території планового будівництва. Для боротьби з ярами необхідне здійснення протиерозійних заходів.
Забруднення ґрунтів	Забруднення ґрунтів стихійним сміттям, вздовж транспортних мереж продуктами згоряння палива, вздовж узбіч автодоріг	Яружно-балкова мережа, узбіччя вулиць, стихійні смітники	100% охоплення території Гірської СТГ централізованою побутовою каналізацією. Сортування сміття та його вивезення на найближче сміттепереробне підприємство. При будівельних роботах родючий шар ґрунтів підлягає зрізанню і подальшому застосуванню для сільськогосподарських потреб на прилеглих територіях.
Екологічно необґрунтоване поводження з відходами	Відсутність ефективних методів повторної переробки сміття. Відсутність системи сортування сміття. Низька екологічна культура населення. Продовження екологічно небезпечної практики вивезення сміття та його складування на полігон ТПВ. Забруднення ґрунтів, підземних вод та повітря за рахунок розкладання сміття, інфільтрації дощових та талих вод.	Вся територія Гірської СТГ	Розроблення схеми санітарного очищення території Гірської СТГ, забезпечення повного збору та своєчасного знезараження і знешкодження всіх видів відходів, впровадження в повному обсязі системи роздільного збору, сортування, утилізації, подрібнення, польового компостування відходів зеленого господарства і інших заходів з метою зменшення об'ємів вивозу і поховання відходів.
Фізичні фактори впливу на довкілля та здоров'я людей	Наявність шумового, електромагнітного забруднення	ЛЕП 10/35/110 кВ, трансформаторні підстанції, шумова зона «В»	Заміна зношеного обладнання, впровадження енергозберігаючого обладнання та технологій. Необхідне дотримання режимів охоронних зон навколо об'єктів з електромагнітним випромінюванням. Облицювання житлових будинків звукоізоляційними матеріалами, встановлення антишумових склопакетів, спеціальні заходи з

		від аеропорту «Бориспіль».	маневрування літаків на аеродромі.
Зменшення біорізноманіття, об'єктів рослинного та тваринного світу.	Зменшення біорізноманіття через активну антропогенну діяльність. Недбале ставлення населення до довкілля, ведення необґрунтованої господарської діяльності. Разом з цим існує проблема існування рослин, що викликають алергічні реакції. В межах Гірської СТГ є безпритульні здичавілі коти та собаки, що потенційно можуть бути переносниками різних захворювань.	Вся територія Гірської СТГ	Зробити перелік порушених екосистем громади та розробити заходи щодо їх відновлення. Максимальне збереження природних екосистем при будівництві та інших видах господарської діяльності. Збільшення площі зелених насаджень та загального озеленення території СТГ. Збереження видів флори і фауни, які внесені до Червоної книги України та Червоних списків тварин та рослин Київської області. Збереження середовища існування та умов розмноження тварин, забезпечення недоторканості ділянок, що ставлять особливу цінність для збереження тваринного світу під час здійснення будь-якого виду господарської діяльності відповідно до статті 39 Закону України «Про тваринний світ». Збереження умов місцезростання об'єктів рослинного світу під час здійснення будь-якого виду господарської діяльності відповідно до статті 27 Закону України «Про рослинний світ». Запровадження обов'язкової стерилізації, лікування безпритульних тварин та належного їх утримання у спеціальних притулках.
Стан здоров'я населення	Усі вище описані ризики є чинниками, що послаблюють здоров'я людини. Перевищення показників смертності над показниками народжуваності, висока смертність чоловіків у старшому віці. Поширення тяжкого перебігу хвороб у людей похилого віку.	Вся територія Гірської СТГ	Забезпечення населення якісною чистою питною водою, 100% охоплення житлової забудови системами інженерного забезпечення, вдосконалення систем водозаборів та водопідготовки. Активне озеленення території громади. Належна, своєчасна утилізація побутових відходів з території громади, здійснення сортування сміття. Забезпечення населення якісними сировиною, харчовими продуктами. Забезпечення дотримання санітарно-гігієнічних норм та санітарно-захисних зон для виробничо-комунальних об'єктів. Забезпечення проведення дезінфекційних, дезінсекційних та дератизаційних заходів згідно затвердження програм чи у випадку надзвичайних ситуацій. Забезпечення контролю за недопущенням виникнення і поширення інфекційних хвороб через харчові продукти. Організація спротивних, фізкультурно-профілактичних заходів серед місцевого населення.

РОЗДІЛ 5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врхування таких зобов'язань під час підготовки документу державного планування.

Питання збереження і відтворення якості навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів в Україні на урядовому рівні декларуються як пріоритетні. Відповідні положення та вимоги захисту навколишнього середовища закріплені у земельному, водному, лісовому законодавстві, законодавстві про надра, про охорону атмосферного повітря, про охорону і використання рослинного і тваринного світу та в інших спеціальних законодавчих документах. Серед найважливіших слід виділити Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закон України «Про засади державної регіональної політики», Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (схвалено Верховною Радою України

28 січня 2019 року). На міжнародному рівні зобов'язання з охорони довкілля визначені у рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (глава 6). Україна приєдналася до «Декларації тисячоліття» ООН, прийнятої у 2000 році 189-ма країнами на Саміті тисячоліття ООН, у якій визначені цілі розвитку тисячоліття, серед яких також цілі екологічного спрямування: чиста вода і належні санітарні умови, доступна і чиста енергія, пом'якшення наслідків зміни клімату, захист та відновлення екосистем. Вимоги із дотримання екологічних вимог визначені також у ряді міжнародних угод, які ратифіковані в Україні, зокрема, Європейська ландшафтна конвенція¹⁸, Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі та інші

Цей розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики, які мають відношення до цілей розвитку на державному та регіональному рівнях, і визначає ступінь їх врахування і впровадження через низку проектних рішень містобудівної документації. Проведений огляд відповідних цілей екологічної політики визначає загальні орієнтири, на основі яких оцінюють цілі та заходи комплексного плану території.

У ході стратегічної екологічної оцінки визначено рівень відповідності цілей проекту містобудівного документа, що розглядається, екологічним цілям міжнародної, а також національної політики, що наведено далі у таблиці.

Документ	Ключові екологічні цілі	Цілі проекту МД, що розглядається	Рівень відповідності
Атмосферне повітря			
Міжнародний рівень			
«Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» (резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 25 вересня 2015 року)	- Ціль 11.6. До 2030 року зменшити негативний екологічний вплив міст у розрахунку на душу населення, зокрема шляхом приділення особливої уваги якості повітря і управлінню побутовими та іншими відходами	- Територіальна оптимізація виробничо-комунальних територій та формування санітарно-захисних зон з метою зменшення рівня забруднення повітря прилеглих територій - Резервування ділянок для створення об'єктів альтернативної енергетики	+
Національний рівень			
Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»	- Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел зменшаться зі 100% рівня 2015 р. до 85% у 2030 році	- Оптимізація систем опалення, підвищення коефіцієнту ефективності перетворення енергії, економія первинних енергетичних ресурсів шляхом застосування теплових установок сучасного типу	+
Зміна клімату			
Національний рівень			
Концепція реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 № 932	- Скорочення антропогенних викидів і збільшення абсорбції парникових газів та забезпечення поступового переходу до низьковуглецевого розвитку держави	- Впровадження та розвиток розподільного збору сміття - Ліквідація стихійних звалищ - Розроблення Плану дій зі сталого енергетичного розвитку	+/-
Водні ресурси			
Національний рівень			
Концепція реалізації державної політики у сфері промислового забруднення, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 №402	- Зменшення скидів забруднених стічних вод у водні об'єкти у 2030 р. до 5% загального обсягу скидів порівняно з 15,7% у 2015 році	- Розвиток споруд та мереж інженерної інфраструктури громади для забезпечення потреб сільськогосподарських, промислових і рекреаційних зон	+/-
Земельні ресурси			
Національний рівень			
Закон України «Про	- Забезпечення раціонального	- Створення ландшафтно-	+/-

Документ	Ключові екологічні цілі	Цілі проєкту МД, що розглядається	Рівень відповідності
охорону земель»	використання земель, відтворення та підвищення родючості ґрунтів, інших корисних властивостей землі, збереження екологічних функцій ґрунтового покриву та охорони довкілля	рекреаційних зон короткочасного відпочинку та резервування ділянок для розміщення об'єктів рекреаційно-туристичного призначення	
Відходи			
Міжнародний рівень			
«Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» (резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 25 вересня 2015 року)	- Завдання 11.5. До 2030 року зменшити негативний екологічний вплив міст у розрахунку на душу населення, зокрема шляхом приділення особливої уваги якості повітря і управлінню міськими та іншими відходами	- Визначення стратегічних напрямків санітарної очистки території з урахуванням перспективних обсягів утворення побутових відходів	+/-
Національний рівень			
Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820	- Створення до 2030 року 800 нових потужностей із переробки вторинної сировини, утилізації та компостування біовідходів - Зменшення загального обсягу захоронення побутових відходів з 95% до 30%	- Визначення стратегічних напрямків санітарної очистки території з урахуванням перспективних обсягів утворення побутових відходів	+/-
Біорізноманіття			
Міжнародний рівень			
Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція) (глава 2, стаття 4)	1. Кожна Договірна Сторона вживає відповідних і необхідних законодавчих та адміністративних заходів для забезпечення охорони середовищ існування видів дикої флори та фауни, особливо тих, які зазначені у додатках I і II, а також охорони природних середовищ існування, яким загрожує зникнення. 2. Договірні Сторони у своїй політиці планування забудови і розвитку територій враховують потреби охорони природних територій, що охороняються згідно із попереднім пунктом, для того щоб уникнути будь-якої деградації таких територій або у міру можливості звести її до мінімуму.	- У МД відсутня інформація стосовно наявних на території, яку охоплює МД, природних середовищ існування, включених до складу Смарагдової мережі України	-
Національний рівень			
Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»	- Частка площі земель природно-заповідного фонду у загальній території країни: 2015 рік – 6,3%, 2030 рік – 15%	- Формування ландшафтно-рекреаційних зон, в тому числі з використанням існуючих водойм	+/-
Здоров'я населення			
Національний рівень			
Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна»	- Кількість смертей унаслідок транспортних нещасних випадків: 2015 рік – 12,6 на 100 тис. населення, 2030 рік – 10-9	- Забезпечення сучасним діагностичним і лікувальним обладнанням закладів охорони здоров'я	+/-

Оцінка відповідності комплексного плану зобов'язанням у сфері охорони довкілля, встановлені на міжнародному рівні та шляхи їх врахування.

Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями у сфері охорони навколишнього природного середовища для вирішення актуальних питань сьогодення, а також з метою інтеграції держави до світового співтовариства для розв'язання глобальних екологічних проблем.

Основні напрями співробітництва з міжнародними організаціями, членом яких є Україна, наступні: охорона біологічного різноманіття, охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер; зміна клімату, охорона озонового шару, охорона атмосферного повітря, поводження з відходами, оцінка впливу на довкілля.

Основними аспектами містобудівної документації, що потребують оцінки є рішення щодо функціонального використання території з урахуванням принципів охорони біологічного та ландшафтного різноманіття, що визначені низкою міжнародних зобов'язань. Міжнародні зобов'язки Україна взяла на себе, підписавши більш ніж 50 міжнародних багатосторонніх угод, які стосуються збереження та збалансованого використання біорізноманіття, серед яких:

– Конвенція про біологічне різноманіття, яка була започаткована під час Всесвітньої конференції глав держав та міністрів довкілля у 1992 р. в м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) й ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;

– Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м.Рамсар, Іран, 1971 р.);

– Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);

– Угода про збереження афро-евразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);

– Угоди про збереження кажанів в Європі (1991р.);

– Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);

– Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996р.);

– Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);

– Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р. та інші.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення — Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки. Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних.

За результатами аналізу даних матеріалів визначено, що в межах території, що розглядається проектом документу державного планування, території природно-заповідного фонду, що внесені до Смарагдової мережі України відсутні.

Відповідно до Рамсарської конвенції, стороною якої є Україна, на території держави здійснюються заходи для збереження мігруючих водно-болотних птахів, шляхом виділення певних територій та надання їм охоронного статусу. На території України виділено 39 водно-болотних угідь міжнародного значення, офіційно визнаних Рамсарською конвенцією, а ряд водно-болотних угідь є перспективними для визнання. Деякі водно-болотні угіддя погоджені розпорядженням Кабінету Міністрів України і подані на розгляд Секретаріату Рамсарської конвенції. За результатами аналізу даних матеріалів визначено, що в межах території, що розглядається проектом документу державного планування, вищезазначені угіддя відсутні.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань по інших напрямках співробітництва, таким як зміна клімату, охорона озонового шару, поводження з відходами та іншими, слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проекту документу державного планування, що є містобудівною документацією місцевого рівня. Дотримання перелічених вище зобов'язань може бути реалізоване в сфері науково-технічних розробок, вибору технічно-конструкторських рішень при проектуванні певних об'єктів та споруд, видання певних

нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Проте слід зазначити, що більшість заходів, визначених містобудівною документацією в частині розвитку систем інженерної інфраструктури, поводження з відходами, пропонують впровадження сучасних дружніх до оточуючого середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань у даній сфері.

Оцінка відповідності комплексного плану території цілям програм регіонального та місцевого рівня, галузевих програм.

Проект комплексного плану території Гірської СТГ достатньо у високій мірі відповідає цілям екологічної політики, враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

Прикладні рішення з питань охорони атмосферного забруднення є, в своїй більшості, аналогічними до рішень Програми державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря агломерації міста Києва, Програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря зони "Київська" на 2021-2025 роки, що передбачають створення екологічно безпечних та комфортних умов для життя населення Гірської СТГ Київської області шляхом зменшення антропогенного навантаження й відновлення довкілля за рахунок впровадження інноваційних технологій виробництва, зменшення викидів парникових газів та підвищення рівня екологічної культури і свідомості суспільства. Така задача досягається за рахунок рішень по розширенню зелених насаджень на території Гірської СТГ, пропозицій по застосуванню фільтрів, замкнених циклів, енергозберігаючого обладнання на промислових та комунальних підприємствах, проведення ремонту автодоріг, заохочення державою переходу транспортом на альтернативні види палива, дотримання меж та санітарно-гігієнічних умов усіх видів підприємств, об'єктів та закладів, що в процесі свого функціонування можуть забруднювати атмосферне повітря шкідливими викидами.

Прикладні рішення з питань охорони водних об'єктів, підземних вод, організації водопостачання та водовідведення є, в своїй більшості, аналогічними до рішень Обласної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на 2022-2029 роки, Програми діагностичного моніторингу масивів поверхневих вод Київської області, Програми «Питна вода Київщини на 2022-2026 роки», Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2023 –2026 роки, що передбачають забезпечення населення питною водою нормативної якості в межах науково-обґрунтованих нормативів питного водопостачання, реформування та розвиток водопровідно-каналізаційної мережі, підвищення ефективності та надійності її функціонування, поліпшення на цій основі стану здоров'я населення та оздоровлення соціально-екологічної ситуації, відновлення, охорона та раціональне використання джерел питного водопостачання. Вказані задачі досягаються за рахунок встановлення прибережних захисних смуг та меж заплав малих річок, обмежень господарської діяльності на даних територіях, будівництво мереж централізованого водопостачання та каналізації зі 100% охопленням житлової забудови, впровадження контролю скидів виробничих стічних вод за показниками якості у каналізаційну мережу, будівництво мереж дощової каналізації, виявлення та ліквідація джерел хімічного забруднення підземних вод, застосування очисних фільтрів, замкнених циклів, очисних споруд на об'єктах та підприємствах, що чинять негативний вплив на екологічний стан підземних вод Гірської СТГ. Дотримання меж та санітарно-гігієнічного режиму санітарно-захисних зон – ще один важливий захід по збереженню чистоти підземних вод.

Прикладні рішення по охороні ґрунтів та земельних ресурсів є, в своїй більшості, аналогічними до рішень «Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2023-2026 роки», «Комплексної програми розвитку сільського господарства та сільських територій Київської області на 2021-2023 роки «Дієвий аграрій – успішна громада», що передбачають збалансоване забезпечення потреб населення і галузей економіки у земельних ресурсах, раціональне використання та охорону земель, захист їх від

виснаження, деградації, забруднення, підвищення врожаїв екологічно чистої продукції та забезпечення продовольчої безпеки держави, збереження ландшафтного і біологічного різноманіття, створення екологічно безпечних умов для проживання населення і провадження господарської діяльності, стабілізація та нарощування обсягів виробництва в рослинництві, підвищення родючості ґрунтів, (регулювання водного режиму, гіпсування, заліснення ґрунтів) забезпечення життєздатності сільського господарства, його конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Прикладні рішення з питань охорони геологічного середовища, в своїй більшості, є аналогічними до рішень «Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2023 –2026 роки», Програми захисту населення і території від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на 2022 – 2025 роки, що передбачають захист населення й територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в мирний час і в особливий період, захист від небезпечних геологічних процесів, запобігання виникненню можливих надзвичайних ситуацій і мінімізація їх наслідків.

Прикладні рішення з питань поводження з відходами, в своїй більшості, аналогічними до рішень «Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2023 –2026 роки», Програми поводження з побутовими відходами на території Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області на 2021- 2025 роки, Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Гірської об'єднаної територіальної громади Бориспільського району, Київської області на 2023-2026 роки. Дані програми, як і рішення комплексного плану Гірської СТГ передбачають запровадження системи роздільного сортування сміття, пропонують новітні технології переробки сміття і повторного використання матеріалів, зменшення кількості обігу особливо небезпечних відходів, організацію майданчиків зі смітєвими баками для роздільного сортування.

Прикладні рішення з питань рослинного та тваринного світу, біорізноманіття в своїй більшості, є аналогічними до рішень Програми врегулювання чисельності безпритульних тварин на території Гірської сільської ради на 2021–2025 роки, Програми боротьби з карантинними рослинами на території Гірської сільської територіальної громади Бориспільського району Київської області на 2021-2025 роки, Програми розвитку та збереження зелених насаджень на території Гірської сільської ради на 2021-2025 роки, Програми поточного ремонту та утримання зелених насаджень на території Гірської сільської ради на 2022-2025 роки, Закону України «Про рослинний світ», Закону України «Про захист рослин», Закону України «Про екологічну мережу», Закону України «Про тваринний світ», Закону України «Про Червону книгу України». Вказані програми, як і рішення комплексного плану території, передбачають збільшення чисельності зелених насаджень на території комплексного планування та охорона існуючих видів рослинності. Збільшення площі зелених насаджень, що забезпечить збільшення популяції птахів. В той же час окреслені заходи по боротьбі зі шкідниками рослинних культур, попередження розповсюдження шкідливих комах, кліщів та мікроорганізмів для здоров'я людей та тварин.

Прикладні рішення з питань охорони здоров'я населення аналогічні до рішень «Київської обласної програми «Здоров'я Київщини» на 2021-2023 роки», «Київської обласної цільової Програми «Турбота» на 2021-2025 роки», Програми профілактики і запобігання поширенню алкоголізму, наркоманії, токсикоманії та СНІДу серед населення Гірської сільської територіальної громади на 2023 – 2025 роки. Вказані програми ставлять перед собою задачі покращення медичного обслуговування населення Гірської СТГ, розширення мережі медичних закладів, надання безоплатних ліків та медичних послуг, розробку заходів з попередження захворювань різної етіології, ранню діагностику серцево-судинних, онкологічних хвороб, якісне медичне обслуговування дітей. Також рішення даних програм співпадають з заходами комплексного плану Гірської СТГ по забезпеченості населення якісною питною водою, доступу до безпечних продуктів харчування, 100 % охоплення території громади централізованою побутовою та дощовою каналізацією, забезпечення належного функціонування дитячих дошкільних навчальних

закладів, лікувально-профілактичних закладів громади централізованим водопроводом, забезпечення проведення дезінфекційних, дезінсекційних та дератизаційних заходів згідно затвердження програм чи у випадку надзвичайних ситуацій, забезпечення контролю за недопущенням виникнення і поширення інфекційних хвороб через харчові продукти, розглядається можливість розгортання реабілітаційних ліжок на деяких напрямках медичної допомоги. Спільною основою вказаної програми та рішень комплексного плану Гірської СТГ є проведення усіх вище зазначених прикладних екологічних рішень, що у кінцевому випадку призведе до зменшення захворювання населення, довголіття та поліпшення якості життя.

РОЗДІЛ 6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.

У цьому розділі представлений комплексний аналіз потенційних впливів на навколишнє середовище, а також розглянута ймовірність виникнення екологічних проблем у зв'язку із впровадженням заходів та характер прояву таких проблем. Згідно Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, у Звіті про СЕО має бути представлена загальна оцінка ймовірних наслідків планувальних рішень на навколишнє середовище. Деталізація оцінки впливу на довкілля має бути виконана на ієрархічно нижчих рівнях розроблення містобудівної документації (у даному випадку на рівні детальних планів території) або, за законодавчо визначеними підставами, у рамках процедури Оцінки впливу на довкілля.

Кумулятивні наслідки – розвиток негативних процесів через нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Ймовірність того, що реалізація комплексного плану території призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності будуть мати значний сумарний негативний вплив на довкілля, – є незначною. Тому наявність та розвиток кумулятивних наслідків малоімовірні. Це пов'язане з тим, що всі види впливів на навколишнє середовище мають незначну за силою та масштабом дію. Тому кумулятивні наслідки малоімовірні. Для стовідсоткового виявлення кумулятивних наслідків необхідно проводити постійний контроль за якістю атмосферного повітря, води, ґрунтів тощо.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років): утворення будівельних відходів; акустичне навантаження від роботи будівельної техніки та викиди ПГ від роботи двигунів; переміщення, ущільнення верхнього шару ґрунту тощо. За тривалістю зазначені види впливу будуть носити тимчасовий характер, обмежений розрахунковим терміном будівництва проектних будівель та споруд, по межах впливу – локальне, обмежене простором ведення будівельних робіт. До постійних негативних впливів відноситься: викиди ПГ, утворення РПВ та ТПВ, збільшення споживання ресурсів планети тощо. До довгострокових наслідків (50-100 років) відносяться впливи постійного характеру – викиди ПГ, утворення відходів різних видів та класів шкідливості тощо. Вторинні наслідки – вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття при розробці містобудівної документації. Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту. При будівництві нових автодоріг необхідно враховувати можливу кумулятивну та сумісну (синергічну) дію забруднюючих речовин у викидах всіх автодоріг, які проходять територією комплексного плану території.

Рішення з просторового планування території, що представлені проектом комплексного плану, були оцінені групами, що представляють зони певного функціонального призначення.

Для аналізу відповідності планувальних рішень природним умовам і стану компонентів довкілля, зобов'язань в сфері охорони довкілля розглянуті рішення щодо зміни функціонального

призначення території та які саме об'єкти плануються. Проектні рішення отримали експертну оцінку в залежності від розташування і характеристик в розрізі таких компонентів навколишнього середовища як: Атмосферне повітря (АП); Водні ресурси (ПВ); Земельні ресурси та ґрунти (Г); Біорізноманіття (флора та фауна)(Б), Клімат (К), Відходи (В), здоров'я населення (ЗН), а також ймовірний вплив на матеріальні активи (МА). Також враховувалися характеристики самого планувального рішення, що зумовлюють особливості його впливу на компоненти, що охороняються.

Результати оцінки представлені у вигляді матриці, що містить оцінку на основі рейтингу потенційних наслідків та супроводжується пояснювальними коментарями.

ПОЗНАЧЕННЯ	Пояснення
- 2	Ймовірні значні негативні наслідки. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
- 1	Помірні негативні наслідки. Цей вплив є прийнятним.
+ 1	Відсутність негативних наслідків або помірні позитивні наслідки.
+ 2	Значний позитивний вплив.
0	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти довкілля, з інших причин /вплив не прогнозується.
П/Т	Постійний / Тимчасовий
ДС/ СС/КС	Довгостроковий (10-15 років) / Середньостроковий (3-5 років) вторинний / Короткостроковий (1 рік) первинний
М/Р	Місцевий / Регіональний
К/С	Кумулятивний / Синергічний

Вплив рішень комплексного плану Гірської СТГ на навколишнє природне середовище

№	Функціональне призначення території	Ареал планування	Потенційний вплив на головні складові довкілля							
			АП	ПВ	Г	К	В	Б	ЗН	МА
1	Території житлової забудови, у т.ч.:	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне с. Загішне	-1/Т/СС/М	0	-1/Т/КС/М	-1/П/СС/М/К	-1/П/Д/С/М	-1/Т/КС/М	0	+2/П/ДС/М
1.1	території житлової багатоквартирної забудови	с. Гора с. Ревне	-1/Т/СС/М	0	-1/Т/КС/М	1/П/СС/М	П	1/Т/КС/М	0	+2/П/ДС/М
1.2	території житлової садибної забудови, у т.ч.:	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне с. Загішне	0	0	-1/Т/СС/М/	+1/П/СС/М	-1/П/СС/М	-1/Т/КС/М	0	+2/П/ДС/М
2	Території громадської забудови, у т.ч.:	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне с. Загішне	-1/Т/СС/М	-1/Т/КС/М	-1/Т/КС/М	+1/П/ДС/М	1/П/К/С/М	1/Т/КС/М	+1/П/Д/С/М	+2/П/ДС/М

№	Функціональне призначення території	Ареал планування	Потенційний вплив на головні складові доповідля							
			АП	ПВ	Г	К	В	Б	ЗН	МА
2.1	території адміністративно-офісної забудови	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне	-1/Т/СС/М	-1/Т/КС/М	-1/Т/КС/М	+1/П/ДС/М	-1/П/К/С/М	-1/Т/КС/М	0	+2/П/ДС/М
2.2	території закладів освіти	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне с. Загишне	0	-1/Т/КС/М	-1/Т/КС/М	0	-1/П/К/С/М	-1/Т/КС/М	0	+2/П/ДС/М
2.3	території закладів охорони здоров'я та соціального захисту	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне с. Загишне	0	-1/Т/КС/М	-1/Т/КС/М	0	-1/П/К/С/М	-1/Т/КС/М	+1/Т/Д/С/М	+2/П/ДС/М
2.4	території закладів культури, спорту та дозвілля	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне с. Загишне	0	-1/Т/КС/М	-1/Т/КС/М	0	-1/П/К/С/М	-1/Т/КС/М	+1/Т/Д/С/М	+2/П/ДС/М
2.5	території закладів торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне с. Загишне	-1/Т/СС/М	-1/Т/КС/М	-1/Т/КС/М	0	-1/П/К/С/М	-1/Т/КС/М	0	+2/П/ДС/М
2.6	території багатофункціональних центрів	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне с. Загишне	-1/Т/СС/М	-1/Т/КС/М	-1/Т/КС/М	0	-1/П/К/С/М	-1/Т/КС/М	0	+2/П/ДС/М
3	Території промислових підприємств	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне	-2/П/ДС/М	-2/Т/КС/М	-2/Т/КС/М	-2/П/ДС/М	-1/П/К/С/М	-1/Т/КС/М	-1/П/С/С/М	+2/П/ДС/М
4	Території лісогосподарських підприємств та лісомисливських господарств	с. Гора	+1/П/ДС/М	0	0	+1/П/ДС/М	0	-1/П/КС/М	+1/П/Д/С/М	+2/П/ДС/П

№	Функціональне призначення території	Ареал планування	Потенційний вплив на головні складові довідкля							
			АП	ПВ	Г	К	В	Б	ЗН	МА
5	Території інноваційних комплексів	с. Гора с. Мартусівка	-1/П/ДС/М	-1/Т/КС/М	-1/Т/КС/М	- 1/П/ДС/ М	+1/П/К С/М	+1/Т/СС/ М	+1/П/Д С/М	+2/П/ДС/ М
6	Території інженерно-комунальної забудови, у т.ч.:	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне с. Загишне	-1/П/СС/М	-1/Т/КС/М	-1/Т/КС/М	0	- 1/Т/КС/ М	- 1/Т/КС/ М	- 1/Т/КС/ М	+1/П/ДС/ М
6.1	території об'єктів енергозабезпечення	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне с. Загишне	-1/П/СС/М	0	0	0	0	- 1/Т/КС/ М	+1/П/Д С/М	+1/П/ДС/ М
6.2	території об'єктів водопостачання та водовідведення	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне с. Загишне	0	-1/Т/ДС/М	+1/Т/ДС/М	0	0	0	+1/П/Д С/М	+1/П/ДС/ М
6.3	території кладовищ	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне	0	0	-2/П/ДС/М	0	- 1/Т/КС/ М	- 1/П/КС/ М	- 1/Т/КС/ М	0
5	Території транспортно-складської забудови, у т.ч.:	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне	-2/П/ДС/М	-1/Т/СС/М	-2/Т/КС/М	- 1/П/ДС/ М	0	- 1/Т/КС/ М	- 1/П/С С/М	+1/П/ДС/ М
5.1	території автомобільного транспорту	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне	-2/П/ДС/Р	-1/Т/СС/М	-1/П/СС/М	- 2/П/ДС/ М	+1/Т/К С/М	- 2/П/КС/ М	- 1/П/С С/М	+1/П/ДС/Р
5.2	території повітряного транспорту	ДП МА «Бориспіль»	-1/П/ДС/Р	-1/Т/СС/М	-1/Т/СС/М	- 2/П/ДС/Р	0	- 2/П/КС/ М	- 1/П/С С/М	+1/П/ДС/Р

№	Функціональне призначення території	Ареал планування	Потенційний вплив на головні складові довкілля							
			АП	ПВ	Г	К	В	Б	ЗН	МА
5.3	території логістичних центрів, складів та баз	с. Гора с. Мартусівка	-1/П/СС/Р	-1/Т/СС/М	-1/Т/КС/М	1/Т/ДС/М	1/П/К С/М	- 2/Т/КС/ М	1/П/С С/М	+1/П/ДС/ М
5.4	території автостоянок і гаражів	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне с. Затишне	-2/П/ДС/М	-1/П/СС/М	-1/Т/КС/М	1/П/ДС/ М	1/П/Д С/М	- 2/Т/КС/ М	1/П/С С/М	+1/П/ДС/ М
5.5	території закладів з обслуговування автотранспортних засобів	с. Гора с. Мартусівка	-2/П/ДС/М	-1/П/СС/М	-1/Т/КС/М	1/П/ДС/ М	1/П/Д С/М	- 2/Т/КС/ М	1/П/С С/М	+1/П/ДС/ М
5.6	території вулиць та доріг	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне с. Затишне	-2/Т/ДС/Р	-1/Т/СС/М	-1/Т/КС/М	- 2/П/ДС/Р	+1/Т/Д С/М	1/П/СС/ М	1/П/С С/М	+1/П/ДС/Р
6	Території під ріллею та перелогами	с. Ревне с.Затишне	0	+1/П/ДС/ М	+1/П/ДС/М	0	0	+1/П/ДС/ М		0
7	Території під полезахисними лісовими смугами	с. Ревне с.Затишне	+2/П/ДС/ М	+1/П/ДС/ М	+1/П/ДС/М	+2/П/ДС/ М	0	+2/П/ДС/ М	+1/П/Д С/М	0
8	Території лісів	с. Гора	+2/П/ДС/Р	0	П	+2/П/ДС/ Р	0	+2/П/ДС/ Р	+2/П/Д С/Р	0
9	Озеленені території	с. Гора с. Мартусівка с. Ревне с. Затишне	+2/П/ДС/ М	0	П	+2/П/ДС/ М	0	+2/П/ДС/ М	+2/П/Д С/М	0

Характеристика впливу основних рішень комплексного плану

Висновки з результатів оцінки

Проведені аналізи виявили потенціал для позитивного впливу проекту містобудівної документації на навколишнє середовище та здоров'я населення. Водночас, було виявлено ряд ризиків та потенційних негативних наслідків, пов'язаних з основними рішеннями щодо

планування, прийнятими в даному проекті, що базуються на рішеннях містобудівної документації вищого рівня. Основні висновки наведені нижче у цьому розділі. Основні пропозиції щодо запобігання, мінімізації та пом'якшення потенційних негативних наслідків подано далі в розділі 7 цього звіту.

Аналіз впливу ДДП на атмосферне повітря

Основні ризики: Проектним планом передбачено збільшення площі садибної та багатоквартирної забудови, а також подальший розвиток промислового комплексу, транспортної інфраструктури – усі ці рішення можуть призвести до забруднення атмосферного повітря за рахунок збільшення автомобільного трафіку та викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел. Особливо ці ризики більш ймовірні, якщо не будуть виконанні рішення по екологізації виробничих процесів, встановлення очисних споруд, підтримки владою рішень щодо заохочення переходу власників автомобілів на альтернативні види палива. Несвоєчасна розбудова об'єктів транспортної інфраструктури, що передбачені рішенням комплексного плану, може привести до підвищення інтенсивності транспортного руху на існуючих магістральних вулицях та збільшення ризиків негативного впливу на здоров'я населення.

Етап підготовчих та будівельних робіт проектних будівель, споруд та об'єктів різного профілю та призначення. Усі джерела викидів шкідливих речовин в період підготовчих та будівельних робіт відносяться до неорганізованих, що утворюються під час переміщення ґрунтів та пильних будівельних матеріалів спецтехнікою (екскаватор, бульдозер та ін.), викид вихлопних газів під час роботи двигунів автотранспорту та будівельної спецтехніки, викид шкідливих газів під час зварки металевих поверхонь та пластикових труб тощо. Крім того, практично всі види таких робіт мають газові викиди для яких характерні мінливість за місцем виконання та циклічність, тому джерела забруднення атмосфери є нестаціонарними.

Виконання земляних робіт обумовлює виділення в повітря пилу ґрунту – речовин у вигляді суспендованих твердих речовин недиференційованих по складу; робота технологічних механізмів супроводжується виділенням вихлопних газів, які складаються з забруднюючих речовин – сполук азоту, вуглецю, сірки та ін. та парникових газів (метан, діоксид азоту, діоксид вуглецю); при проведенні зварювальних робіт в повітря викидається зварювальні аерозолі, що складаються із з'єднань заліза, марганцю, вуглецю, азоту, фтору і ін. Дані викиди забруднюючих речовин є незначні, і не будуть вносити суттєвого внеску в стан забруднення атмосфери та негативно впливати на стан атмосферного середовища.

Під час виконання будівельних робіт рекомендовано виконувати заходи, щодо сприяння зменшення викидів забруднюючих речовин (зволоження ділянок пиління – виконання земляних робіт, регулювання двигунів авто та спецтехніки із метою зниження виділення шкідливих вихлопних газів та ін.).

Деталізована інформація щодо якісного та кількісного складу викидів буде уточнена на подальших стадіях проектування (стадії «Проект» і «Робоча документація»).

Етап функціонування проектних об'єктів та споруд. Забруднення повітря відбувається за рахунок викидів від пересувних джерел. Автомобільний транспорт виступає одним із найбільших чинників антропогенного забруднення повітря і підвищення рівня шуму. Хоча газопиловий струмінь автотранспорту викидається в повітря не високо над ґрунтом, проте відстань переносу викидних газів, в тому числі й аерозолів важких металів, сажі та інших речовин може досягати 100 м в напрямках дії пануючих вітрів. Максимальна концентрація хімічних елементів спостерігається на відстані 20-30 м від полотна доріг, де збільшується концентрація у верхньому шарі ґрунту натрію, магнію, алюмінію, міді, свинцю, кадмію та ін. Дані ризики є основними серед потенційних впливів на стан здоров'я населення.

Очікувані позитивні ефекти: Реалізація запропонованих планувальних рішень та інженерно-будівельних заходів позитивно вплине на якість повітря. Визначений комплекс заходів з розвитку транспортної інфраструктури території громади, в тому числі забезпечення нових транспортних зв'язків з врахуванням розміщення нових житлових кварталів, реконструкції існуючих вулиць,

улаштування твердого покриття в межах території вулично-дорожньої мережі та будівництва нових зв'язків забезпечить розподілення транспортних потоків громади з урахуванням перспективних ділянок містобудівного освоєння, що сприятиме зменшенню впливу шуму та забруднення повітря від транспортних засобів на сельбищну зону.

Комплекс заходів з планувальної організації території спрямований на забезпечення санітарно-гігієнічної сумісності існуючих виробничих територій та перспективних виробничих зон з житловою та прирівняною до неї забудовою. Зокрема: резервування ділянок для організації СЗЗ від майбутніх промислових підприємств, скорочення санітарно-захисної зони існуючих підприємств за рахунок реорганізації виробничих потужностей підприємства та запровадження провідних екологічних технологій очищення шкідливих речовин, визначення промислових підприємств, що потребують скорочення СЗЗ з метою їх сумісності з оточуючою сельбищною зоною. Реалізація зазначених заходів сприятиме забезпеченню санітарно-гігієнічних норм території Гірської СТГ та умов життєдіяльності людини.

Аналіз впливу ДДП на водні ресурси

Основні ризики: реалізація проектних рішень щодо будівництва перспективних промислових підприємств передбачає утворення додаткового об'єму стічних вод від певних технологічних процесів. Видалення таких стічних вод, поверхневий стік з ділянок виробничих територій, потребує попередньої очистки на локальних очисних спорудах перед їх скидом у систему централізованого водовідведення або у природні водойми Гірської СТГ. Дане питання вирішується при проектуванні нових підприємств, що потребує експертного контролю при погодженні проектної документації. Створення нових кладовищ буде сприяти забрудненню підземних вод через розкладання біологічних матеріалів. Збільшення кількості нових автодоріг збільшує ризик потрапляння недостатньо очищених вод у підземні води громади.

Очікувані позитивні ефекти: проектними рішеннями передбачається буріння свердловини (передбачається будівництво свердловини для пожежних та інших потреб) та прокладання водопровідних та каналізаційних мереж із попутнім встановлення локальних каналізаційних очисних споруд та дотриманням нормативних планувальних обмежень при встановленні та експлуатації даного обладнання. При бурінні свердловин на подальших стадіях необхідно отримати відповідні дозвільні документи на видобування підземних вод, у тому числі Паспорт артезіанської свердловини та за потреби при відповідному водоспоживанні Дозвіл на спеціальне водокористування і т. д.

Водним кодексом України передбачено необхідність отримання Дозволу на спеціальне водокористування у разі якщо: спеціальне водокористування здійснюється юридичними і фізичними особами насамперед для задоволення питних потреб населення, а також для господарсько-побутових, лікувальних, оздоровчих, сільськогосподарських, промислових, транспортних, енергетичних, рибогосподарських (у тому числі для цілей аквакультури) та інших державних і громадських потреб (Ст. 48 Водного кодексу). Спеціальне водокористування є платним та здійснюється на підставі дозволу на спеціальне водокористування (Ст. 49 Водного кодексу).

Окрім того, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України №963 від 8 жовтня 2012 року «Про затвердження Порядку державного обліку артезіанських свердловин, облаштування їх засобами вимірювання об'єму видобутих підземних вод», на свердловину має бути розроблено Паспорт артезіанської свердловини. Зазначений паспорт складається за формою, затвердженою спільним рішенням Мінприроди України та Мінрегіону України, а їх копії щороку до 1 грудня подаються до Держгеонадр України суб'єктами господарювання (юридичними особами та фізичними особами - підприємцями), які є власниками або користувачами земельних ділянок, у межах яких розташовані та експлуатуються артезіанські свердловини.

Свердловина має бути поставлена на Державний облік артезіанських свердловин, який здійснюється Держгеонадрами України шляхом ведення державного реєстру артезіанських свердловин. До державного реєстру артезіанських свердловин включаються відомості про

артезіанські свердловини, у тому числі недіючі, незалежно від місця розташування, на підставі даних, що містяться у паспортах артезіанських свердловин.

Водокористувачі зобов'язані облаштовувати артезіанські свердловини, що експлуатуються, засобами вимірювання об'єму видобутих підземних вод (далі - засоби вимірювання), які пройшли в установленому законодавством порядку державну метрологічну атестацію, або повірку в повірочних лабораторіях підприємств і організацій, уповноважених на проведення державних випробувань або повірок.

Представники повірочних лабораторій підприємств і організацій, уповноважених на проведення державних випробувань або повірок, здійснюють опломбування встановлених засобів вимірювання, про що складається відповідний акт, та їх періодичну повірку в установленому законодавством порядку. Відомості про об'єм видобутих підземних вод вносяться водокористувачами до автоматизованої системи обліку видобутих підземних вод у порядку, встановленому Мінприроди України.

При експлуатації свердловин необхідно дотримуватись вимог Постанови Кабінету Міністрів України №2024 від 18 грудня 1998 року «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів». Так, у відповідності до Постанови Кабінету Міністрів України №2024 від 18 грудня 1998 року «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» зони санітарної охорони (ЗСО) водних об'єктів створюються на всіх господарсько-питних водопроводах, незалежно від їх підпорядкованості або типу джерела водопостачання.

У межах першого поясу ЗСО для підземних джерел водопостачання:

здійснюється:

- планування, огороження, озеленення та монтування охоронної сигналізації;
- каналізування будівель з відведенням стічних вод у найближчу систему побутової чи промислової каналізації або на місцеві очисні споруди,

- розміщені на території другого поясу ЗСО;
- відведення стічних вод за межі цього поясу;

забороняється:

- перебування сторонніх осіб, розміщення житлових та господарських будівель, застосування пестицидів, органічних і мінеральних добрив,
- прокладення трубопроводів, видобування гравію чи піску та проведення інших будівельно-монтажних робіт, безпосередньо не пов'язаних з будівництвом, реконструкцією та експлуатацією водопровідних споруд та мереж;
- скидання будь-яких стічних вод та випасання худоби;
- проведення головної рубки лісу.

Враховуючи вимоги ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування», а саме пункту 15.2.1. рішеннями комплексного плану встановлено нормативну межу першого поясу зони санітарної охорони для кожного підземного джерела водопостачання розміром в 30 м виключно за умови створення відповідних умов захищеності водоносного горизонту від забруднення (влаштування суцільного водонепроникного покриття території водозабірних споруд). Що стосується меж ЗСО, то вони визначаються окремими проектами землеустрою із врахуванням пропозицій, наданих містобудівною документацією, а саме I пояс ЗСО.

Будівництво централізованої каналізації з каналізаційними очисними спорудами та дощової каналізації з ЛОС, здійснення очистки забруднених (стічних) вод від промислових підприємств методами гідромеханічного очищення, фізико-механічними, хімічними, електрохімічними, біологічними або термічними методами, влаштування локальних очисних споруд, будівництво дощової каналізації призведе до оздоровлення поверхневих та підземних вод території громади. Заплановане озеленення в межах територіальної громади позитивно вплине на гідрогеологічний режим території. Роздільний збір та попереднє сортування відходів також позитивно вплине на стан водного басейну Гірської СТГ.

Аналіз впливу ДДП на земельні ресурси, ґрунти

Основні ризики: містобудівне освоєння може призвести до порушення ґрунтів під час будівництва. Під час здійснення планованої діяльності передбачається незначний та тимчасовий вплив на ґрунт, а саме його ущільнення та переміщення, на стадії проведення підготовчих та будівельних робіт за рахунок впливу від техніки, що використовується для монтажних, підйимально-транспортних та землекопальних робіт. При цьому необхідно вжити природоохоронних заходів, направлених на збереження родючого шару ґрунту та його раціональне використання в подальшому (для озеленення і т. ін.).

Статтю 14 Конституції України передбачено, що земля є основним національним багатством України та перебуває під особливою охороною держави. Враховуючи особливий правовий статус землі як головного багатства держави, а також цінності сільськогосподарських земель, питання зняття та перенесення ґрунтового покриву земельної ділянки має відповідне правове регулювання. Зняття ґрунтового покриву (верхнього шару ґрунту) найчастіше необхідне у зв'язку із здійсненням будівельних, а також гірничодобувних і геологорозвідувальних та деяких інших робіт.

Обов'язок щодо отримання спеціального дозволу для зняття ґрунтового покриву передбачений в ст. 168 Земельного кодексу України (надалі – ЗК України). Відповідно до вказаної статті при здійсненні діяльності, пов'язаної з порушенням поверхневого шару ґрунту, власники земельних ділянок та землекористувачі повинні здійснювати зняття, складування, зберігання поверхневого шару ґрунту та нанесення його на ділянку, з якої він був знятий (рекультивация), або на іншу земельну ділянку для підвищення її продуктивності та інших якостей.

При проведенні підготовчих та будівельних робіт необхідно обов'язково врахувати вимоги «Правил розроблення робочих проєктів землеустрою», що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2022 р. № 86. Згідно п. 28. «Правил розроблення робочих проєктів землеустрою», що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2022 р. № 86, робочий проєкт землеустрою щодо зняття та перенесення родючого шару ґрунту має містити обґрунтовані проєктні рішення з пошарового зняття та роздільного складування верхнього, найбільш родючого шару ґрунту земельних ділянок за умови, якщо:

- масова частка гумусу в нижній межі родючого шару ґрунту, що знімається, становить у природно-сільськогосподарських зонах: Полісся - не менш як 1 відсоток; Лісостеп - не менш як 2 відсотки; Степ - не менш як 2 відсотки; Степова посушлива - не менш як 1 відсоток; Сухостепова - не менш як 1 відсоток; Карпатська гірська область - не менш як 1 відсоток; Кримська гірська область - не менш як 1 відсоток;

- величина рН водної витяжки в родючому шарі ґрунту становить 5,5-8,2 (крім Карпатської та Кримської гірських областей); в ґрунтах Карпатської та Кримської гірських областей - не менше ніж 4;

- величина рН сольової витяжки дерново-підзолистих ґрунтів становить не менше ніж 4,5; в торф'яному шарі - 3-8,2;

- масова частка обмінного натрію (у відсотках ємності катіонного обміну) становить: у суміші родючого шару чорноземів, темно-каштанових, каштанових ґрунтів і сіроземів у комплексах із солонцями - не більше ніж 5; у слабо- і середньосолонцюватих різновидах зональних і гідроморфних ґрунтів зон Лісостепу та Степу - до 15; на слабо- і середньосолонцюватих різновидах малогумусних південних чорноземів, бурих, каштанових ґрунтів і сіроземів, а також гідроморфних, напівгідроморфних ґрунтів Степової посушливої та Сухостепової зон - до 10;

- масова частка ґрунтових частинок менше ніж 0,1 міліметра становить від 10 до 75 відсотків (крім заплавних, дельтових пісків і піщаних відкладів); на заплавних, дельтових пісках і піщаних відкладах - 5-10 відсотків.

У відповідності до п.26 «Правил розроблення робочих проєктів землеустрою», що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2022 р. № 86, для тимчасового

складування родючого шару ґрунту можуть використовуватися земельні ділянки будь-якого цільового призначення за згодою власника або користувача земельної ділянки.

Також при здійсненні будівельних робіт відповідно до ст. 48 ЗУ «Про охорону земель» потрібно забезпечити недопущення порушення гідрологічного режиму земельних ділянок та дотримуватись екологічних вимог, установлених законодавством України при проектуванні, розміщенні та будівництві об'єктів. При освоєнні ділянок під нове будівництво та при проведенні реконструкції необхідно дотримуватись санітарних норм, зокрема вимог ДСП 173- 96 (дод. 14) щодо санітарно-гігієнічних показників придатності ґрунту ділянки під забудову.

Збільшення кількості автомобілів також може призвести до забруднення ґрунтів залишками палива, мастильними матеріалами, пилом. Розвиток промисловості може призвести до збагачення ґрунтів промисловими токсичними речовинами при виробничих процесах. Влаштування нових кладовищ означає ризик потрапляння біологічних матеріалів при розкладанні у ґрунт.

Основні позитивні наслідки: проведення рекультиваційних земельних робіт по завершенню будівництва, вирівнювання земної поверхні призведе до відновлення земель. Також позитивно на стан ґрунтів будуть здійснювати озеленення та благоустрій території, перехід на екологічно чисті види палива. При дотриманні промислово-комунальними підприємствами екологічної політики, яка повинна включати застосування очисних споруд, фільтрів, у разі потреби (покриття поверхні землі протифільтраційними геомембранами, непроникними завісами, дотримання режимів СЗЗ від шкідливих об'єктів) – очікується стабілізаційний вплив на всі компоненти навколишнього середовища, включаючи ґрунти. Для кладовищ, що діють, рекомендовано влаштування протифільтраційної зависи та їх поступове закриття, а після закінчення кладовищного періоду – влаштування зелених зон. Озеленення, створення ландшафтних зон будуть позитивно впливати на ґрунтовий покрив за рахунок біохімічних та біофізичних процесів в системі «рослина-ґрунт». При необхідності можливе застосування наступних методів очищення ґрунту: 1) методи видалення (вилучення) забруднень з ґрунту; 2) методи локалізації забруднень всередині ґрунтового масиву; 3) методи деструкції забруднень (придушення токсичності) в масиві.

Стан геологічного середовища.

Основні ризики: Просадка лесових порід: вододільна частина громади, ерозія в межах яружно-балкової мережі.

Основні позитивні наслідки: проведення попереднього замочування та важкого трамбування лесовидних ґрунтів перед початком будь-якого будівництва буде нівелювати просідні процеси у лесовидних суглинках. Проведення процедури вертикального планування, прокладання мереж дощової каналізації з влаштування ЛОС. Комплексним планом передбачено влаштування протиерозійних гідротехнічних споруд, підсіпка відкосів на схилах ярів з метою підвищення їх стійкості та підготовки до заліснення, створення протияружних лісових смуг та насаджень на відсипаних відкосах ярів.

Позитивний вплив на стан земельних ресурсів передбачено за рахунок: вирішення питання поводження з твердими побутовими відходами на території Гірської СТГ відповідно до вимог ЗУ «Про управління відходами» і т.д., водовідведення дощових та талих вод та їх очистка на проектних очисних спорудах, передбачається (необхідності) також перенесення ґрунту, що підлягає зняттю при проведенні будівельних робіт на порушені ділянки в межах території проектування, влаштування проїздів з твердого покриття, розвиток озеленення різного функціонального призначення

Аналіз впливу ДДП на клімат

Реалізація рішень детального плану передбачає створення додаткових джерел негативного впливу на клімат, а також в тому числі деякі заходи зменшення цього впливу. Відповідно до рекомендацій Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 03.03.2020 року №26/1.4-11.3-5650 «Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування» (<https://mepr.gov.ua/news/34766.html>) враховувано специфіку розгляду питань впливу

на клімат, яка відрізняється від впливу на інші компоненти довкілля, що представлений у таблиці нижче, як аналіз впливу від впровадження рішень ДДП на клімат.

Зміна клімату є одним з найважливіших чинників змін природного характеру, що можуть вплинути на розвиток громади, в тому числі на здоров'я населення. Найбільше на зміну навколишнього середовища реагують метеочутливі люди, та ті, хто має захворювання, інваліди, люди похилого віку, жителі великих міст. В першу чергу на різкі зміни температури навколишнього середовища реагують люди з хворобами системи кровообігу (артеріальною гіпертензією, атеросклерозом, ішемічною хворобою серця), неврологічними захворюваннями, хворобами органів дихання (бронхіт, трахеїт, бронхіальна астма, емфізема, плеврит) та хворі після перенесених гострих станів – інфаркт міокарду, інсульт, пневмонія тощо.

Під впливом високої температури спостерігається порушення умов тепловіддачі, послаблення діяльності серцево-судинної системи, зниження діяльності шлунковокишкового тракту, відбувається перерозподіл крові від внутрішніх органів до шкіряного покриву, що призводить до зниження артеріального тиску. Високі температури провокують головний біль, загальне погане самопочуття, задишку, слабкість. Зниження вмісту кисню в повітрі, що спостерігається при високій температурі, призводить до сильного кисневого голодування всіх органів і тканин організму, розвитку ішемічної хвороби серця та бронхіальної астми. Знижується увага й координація рухів, істотно зменшується працездатність.

Несприятливими є поєднання високих температур повітря й високих значень відносної вологості, що створюють неприємне відчуття задухи. При задусі спостерігається порушення терморегуляції організму, яке несприятливо діє на осіб із захворюваннями серцево-судинної системи, позначається і на працездатності здорових людей. Згідно методичних рекомендацій щодо включення кліматичних питань до ДДП (в таблиці зведено оцінку впливу рішень ДДП на клімат 3. При оцінюванні впливи розподіляються за наступною шкалою від максимальних до мінімальних впливів та адаптаційних змін і сумарності адаптаційного потенціалу регіону до змін клімату:

M- - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП,

M+ - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП,

Mt - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП,

A+ - адаптація, сприяння збільшенню сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП,

A- - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП;

НО- неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.

ВПЛИВ РІШЕНЬ ДДП НА ЗМІНИ КЛІМАТУ

Елемент	Напрямок	Варіант	Ознаки
M-	Пом'якшення	зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП	- створення системи ефективних озелених територій; - максимально можлива оптимізація руху транспорту, системи його маневрування; - організація збирання, сортування та вивезення всіх видів відходів; - відмова від використання викопного палива
M+		збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП	- збільшення енерго-, ресурсо-таводокористування; - збільшення кількості транспорту, як вантажного, так і індивідуального
Mt		одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП	великі витрати матеріальних та енергетичних

		час проведення ДДП	ресурсів;- масштабні земляні роботи.
A+	Адаптація	сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП	- енергоефективність проєктних будівель, споруд та матеріалів; - розробка заходів, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання ДДП.
A		зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП	- збільшення потреб в усіх видах ресурсів та енергії, в першу чергу електроенергії, води; - збільшення викидів забруднюючих речовин за рахунок функціонування запроектованих територій.

Таким чином, оцінка впливу ДДП на клімат складається із комбінації п'яти елементів: М-, М+, Мt, А+ та А-. Для отримання кількісних значень елементів М+ та М- потрібно розрахувати поточні середньорічні сумарні викиди та поглинання ПГ від території чи регіону та оцінити середньорічні сумарні викиди та поглинання ПГ після завершення ДДП. Наразі кількісний вплив на клімат оцінюється в тонах CO₂-еквіваленту. На наступних стадіях проєктування, а саме розробці проєктно-кошторисної документації є необхідність розрахунку кількісних значень елементів М+ та М-.

Аналіз впливу ДДП на утворення та поводження з відходами

Основні ризики: через збільшення забудови виникає ризик збільшення побутових відходів через неякісне комунальне обслуговування та низьку екологічну свідомість мешканців громади. Збільшення кількості виробничих підприємств пов'язане з ризиком збільшення кількості промислових відходів, які можуть забруднювати довкілля при неналежному вивезенні, вторинній переробці та утилізації. Утворення відходів можливе, якщо існуючі кладовища не будуть охоплені контейнерами для збору сміття та при низькій екологічній свідомості громадян. При розвитку транспортної інфраструктури також можливе утворення відходів вздовж узбіч трас.

Основні позитивні наслідки: розроблення схеми санітарного очищення, забезпечення повного збору та своєчасного знезараження і знешкодження всіх видів відходів, впровадження в повному обсязі системи роздільного збору, сортування, утилізації, подрібнення, польового компостування відходів зеленого господарства і інших заходів з метою зменшення об'ємів вивозу і поховання відходів, виявлення та ліквідація існуючих несанкціонованих сміттєзвалищ, запобігання утворенню нових, рекультивація стихійних сміттєзвалищ, придбання спецавтотранспорту, контейнерів та іншої техніки для санітарного очищення, відповідно до рішень схеми санітарного очищення міста, постійна модернізація спецавтотранспорту та іншої техніки для санітарного очищення, створення системи збирання, перероблення, складування великогабаритних та ремонтних відходів (спецконтейнери, пункти збирання тощо), організація системи поводження з небезпечними відходами в складі побутових відходів, роздільний збір та попереднє сортування всіх видів відходів, їх транспортування на сміттесортувальну станцію та сміттесортувальний комплекс у м. Бориспіль.

Аналіз впливу ДДП на біорізноманіття (флору та фауну)

Основні ризики: будівництво житла, громадських об'єктів, розвиток промислово-комунальних підприємств, влаштування нових кладовищ та збільшення кількості автотранспорту може призвести до ймовірного збільшення кількості забруднюючих речовин у кожному компоненті довкілля, у кінцевому випадку це може призвести до пригнічення росту рослин та сприянню відступу фауни у більш екологічно чисту місцевість.

Окремим фактором впливу є об'єкт зовнішнього повітряного транспорту – МА «Бориспіль», що створює акустичний вплив та перешкоджає розвитку флори та фауни в межах при аеродромної території.

Основні позитивні наслідки: озеленення, створення рекреаційно-ландшафтної зони, влаштування зелених зон, їх благоустрій, санітарне очищення громади, рішення проблем територій з ЕГП будуть мати позитивні наслідки для збільшення кількості як рослин, так і тварин. Створення зелених, ландшафтних, рекреаційних зон буде сприяти збільшенню біорізноманіття, буде слугувати основою для створення екологічної мережі у майбутньому та в цілому буде оздоровлювати довкілля громади.

Аналіз впливу ДДП на соціально-економічні умови (у т.ч. матеріальні активи) та стан здоров'я населення

Основні ризики: загалом збільшення кількості забруднюючих речовин у компонентах довкілля при містобудівному освоєнні, розвитку транспортної мережі та влаштуванні кладовищ може призводити до збільшення кількості, захворювань органів дихання, онкохвороб, нервової системи, захворювань шлунково-кишкового тракту, кровотворної, імунної системи. Саме тому для зменшення такого ризику варто керуватися екологічними рішеннями комплексного плану.

Основні позитивні наслідки: максимально можливе озеленення території підприємств, дотримання розмірів і умов утримання санітарно-захисної зони, застосування очисних споруд, провідних екологічних виробничих технологій, рішення проблем територій з ЕГП, сортування сміття позитивно відображається на стані здоров'я місцевого населення. Забезпечення населення житлом, об'єктами освіти, спорту, охорони здоров'я, створення рекреаційної зони, організація зон відпочинку з ігровими майданчиками, пішохідними доріжками дозволить підвищити якість відпочинку та дозвілля населення, матиме позитивний вплив на його здоров'я.

Вплив проектних рішень на економічне середовище можна оцінити як позитивний, оскільки проектом передбачається розвиток виробничих територій та об'єктів громадської забудови, за рахунок яких будуть створюватися нові робочі місця і підвищуватись трудова зайнятість населення.

РОЗДІЛ 7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документу державного планування.

На основі аналізів, представлених у попередніх розділах та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на національному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що впливають з реалізації містобудівної документації, що розглядається. Термін "пом'якшення" відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок реалізації рішень містобудівної документації.

Реалізація проекту комплексного плану потребує виконання великої кількості заходів, що стосуються розвитку сфери забезпечення системами інженерної інфраструктури, розвитку транспортної інфраструктури, заходів із інженерної підготовки та захисту території, розвитку виробничої сфери, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища громади.

Пом'якшення та запобігання потенційних негативних впливів на довкілля передбачається здійснювати шляхом виконання планувальних та інженерно-конструктивних заходів. Серед *конструктивних рішень комплексного плану Гірської СТГ*, які позитивно вплинуть на стан навколишнього середовища, виділено наступні:

- територіально-планувальна організація громади з урахуванням усіх планувальних обмежень як зон регулювання та обмеження забудови;
- раціональне функціональне зонування території;
- винесення за межі сельбищних територій екологічно шкідливих об'єктів, з урахуванням їх зони шкідливого впливу, виходячи з еколого-містобудівних потреб;
- збереження та раціональне використання цінних природних ресурсів;

- дотримання нормативних гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище та санітарних нормативів в місцях забудови;
- організація санітарно-захисних зон всіх діючих виробничих, комунальних, транспортних об'єктів. Благоустрій та озеленення санітарно-захисних зон в межах промвузлів, в тому числі за рахунок звільнених (в результаті закриття, передислокації чи перепрофілізації виробництв) на промислових майданчиках території;
- впровадження комплексу організаційних заходів щодо покращення стану повітряного басейну: інвентаризація всіх джерел викидів, налагодження моніторингу (постійної роботи існуючих постів та пунктів спостережень) стану повітря і довкілля в межах громади в цілому; розроблення планів природоохоронних заходів та визначення лімітів на природокористування, які обмежують небезпечний вплив технологічних викидів виробництв на довкілля, особливо за несприятливих погодних умов, забезпечення контролю за нештатними ситуаціями;
- суттєве покращення структури і технічних параметрів транспортної мережі та зв'язків, запровадження комплексу заходів щодо покращення транспортно-екологічної ситуації в громаді шляхом налагодження:
 - раціональної дорожньо-вуличної мережі громади;
 - забезпечення централізованого планово-регулярного санітарного очищення території громади з повним збиранням усіх відходів та своєчасним їх знешкодженням;
 - обладнання усіх майданчиків для збору сміття у відповідності з існуючими санітарними правилами та запровадження системи роздільного збирання сміття, його сортування та утилізації;
 - ліквідація несанкціонованих звалищ та санація цих територій;
 - впровадження безвідходних технологій виробництва та нових технологій з переробки відходів на промислових підприємствах громади;
 - налагодження попередньої локальної і бажано, диференційованої утилізації та переробки промислових відходів на підприємствах;
 - встановлення санітарно – захисних зон для нових ділянок кладовищ;
 - раціональна організація та очищення поверхневого стоку з існуючої та проектною територією громади (з урахуванням інженерно-геологічних факторів) шляхом будівництва (ремонт, реконструкції) мережі зливової каналізації по всій території громади;
 - санітарний благоустрій житлового сектору (централізоване водопостачання, каналізування, санітарна очистка території, асфальтування доріг тощо).

Охорона атмосферного повітря.

Заходи по оздоровленню повітряного басейну передбачено відповідно до вимог статей 10-22 Закону України «Про охорону атмосферного повітря».

- запровадження підприємствами, установами та організаціями, що мають стаціонарні джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин та парникових газів у повітря, передбачених в дозволах на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами;
- здійснення контролю за обсягом і складом забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, і рівнями фізичних факторів впливу та ведення їх постійного обліку на підприємствах;
- здійснення контролю за проектуванням, будівництвом і експлуатацією споруд, устаткування та апаратури для очищення газопилового потоку від забруднюючих речовин і зниження впливу фізичних та біологічних факторів; оснащення їх засобами вимірювальної техніки, необхідними для постійного контролю за ефективністю очищення, дотриманням нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин і рівнів впливу фізичних та біологічних факторів;
- проведення моніторингу впливу підприємств на оточуюче житлове середовище, забезпечення виконання інструментально-лабораторних вимірювань параметрів викидів

забруднюючих речовин стаціонарних і пересувних джерел та ефективності роботи пило-газоочисних установок;

- розробка проектів організації (скорочення) санітарно-захисних зон окремих підприємств та промислових груп, здійснення заходів щодо організації, благоустрою і озеленення СЗЗ;

- органам контролюючої та дозвільної системи в сфері охорони навколишнього природного середовища та забезпечення санітарно-гігієнічного благополуччя населення здійснювати регулювання розміщення нових виробничих цехів або підприємств, нарощування виробничих потужностей існуючих промислових та сільськогосподарських підприємств, зміни виду їх виробничої діяльності з метою контролю дотримання параметрів СЗЗ до сельбищної зони;

- подальший розвиток вулично-дорожньої мережі з метою раціонального розподілення руху транспорту: реконструкція існуючих і будівництво нових вулиць з сучасними технічними параметрами та інші заходи передбачені розділом «Транспортна інфраструктура»;

- для існуючих АЗС, СТО, гаражів, автостоянок забезпечити дотримання санітарних розривів та санітарно-захисних зон відповідно до вимог ДСП № 173-96;

- недопущення спалення сухої рослинності та опалого листя на території населених пунктів;
- проведення реконструкції вуличних насаджень вздовж вулиць для захисту від шуму та загазованості житлових та рекреаційних територій;

- розвиток системи теплогазопостачання (при проведенні реконструкції джерел забезпечення тепла, застосовувати сучасні технології і сучасні теплогенератори в децентралізованих системах опалення);

- популяризація велосипедного транспорту та будівництво велосипедних доріжок.

Окрім того, з метою забезпечення нормативної якості повітря рекомендується:

- проведення реконструкції комунальних систем та об'єктів тепло- і водопостачання шляхом впровадження новітніх енергоефективних технологій;

- здійснення постійного моніторингу за джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

- в межах санітарно-захисних смуг передбачене озеленення спеціального призначення, з відповідною шириною смуги зелених насаджень 25,0 м - 50,0 м.

Для пом'якшення та адаптації до змін клімату:

- контроль кліматичних параметрів та прийняття управлінських рішень з питань адаптації середовища населеного пункту до наслідків зміни клімату (в т.ч. впливу високих температур) із охопленням житлово-громадської зони територіальної громади, зокрема: облаштування фонтанчиків питної води; створення систем крапельного зрошення для рекреаційної зони; створення додаткових місць укриття (тенти) для людей в зонах відпочинку та у місцях з найбільш активним рухом людей;

- для зелених зон здійснювати підбір видів дерев та чагарників з урахуванням їх кліматичної резистентності та асиміляційних властивостей;

- облаштування екопарковок з трав'яним покриттям при необхідності організації парковок для тимчасового зберігання автомобілів (біля об'єктів громадського обслуговування тощо);

- впровадження теплових установок сучасного типу, які не здійснюють викидів в атмосферне повітря, з використанням природних джерел енергії, як енергія сонця, відбір теплової енергії від ґрунту тощо;

- інформування населення про наслідки змін клімату та місцеві можливості адаптації.

Охорона підземних вод.

Заходи по охороні водного басейну необхідно передбачити відповідно до вимог Водного кодексу України, Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», постанови Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів», постанови Кабінету Міністрів України від 25.03.1999 № 465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами», ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування»,

затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08.04.2013 № 133, ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08.04.2013 № 134, ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова території», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 26.04.2019 № 104.

Основними заходами по оздоровленню водного басейну є:

1. Винесення в природу першого поясу суворого режиму зони санітарної охорони підземних джерел;
2. Здійснення спеціального водокористування лише за наявності дозволів на спеціальне водокористування;
3. Дотримання підприємствами-користувачами встановлених у дозволах на спеціальне водокористування лімітів забору та використання води, лімітів скидання та нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у поверхневі водні об'єкти;
4. Будівництво очисних споруд і систем та інших водогосподарських споруд, а також утримання їх в належному технічному стані;
5. Запобігання виникненню аварійних ситуацій на водопроводах і очисних спорудах;
6. Створення більш чистого виробництва, замкнених (безстічних) систем виробничого водопостачання, впровадження мало- і безводних технологій, забезпечення повторного використання стічних вод.

Вплив на підземні води під час будівництва можливий під час аварійних проливів палива і мастил працюючих механізмів.

Заходи для забезпечення нормативного стану підземних вод під час будівництва включають:

- організація належного водопостачання для всіх водоспоживачів Гірської СТГ, з забезпеченням потреб у воді на території нової забудови (буріння додаткових свердловин, прокладання та заміна мереж і ін.); дотримання зон суворого режиму на свердловинах питного водопостачання (ДБН В.2.5-74:2013 розділ 15, а також Постанови Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 року № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів») та забезпечення належної якості питних вод, при необхідності влаштування споруд доочистки, запровадження сучасних методів економії води з заборонаю використання питних вод для технічних цілей;
 - організація централізованого водовідведення каналізаційних стоків з території існуючої та перспективної забудови на очисні споруди повного біологічного очищення;
 - забезпечення системи відведення та очистки поверхневого стоку з існуючої та проектною територією населених пунктів громади, будівництво мережі зливової каналізації, очисних споруд дощової каналізації перед випуском стоків у поверхневі водойми із застосуванням їх повної очистки та сучасних методів очищення; організація локальних систем водовідведення та очищення стоків ;
 - раціональна організація та очищення поверхневого стоку, будівництво та налагодження ефективного функціонування мережі дощової каналізації;
 - винесення в природу першого поясу суворого режиму зони санітарної охорони підземних джерел;
 - проведення ремонтних робіт усіх підземних джерел, які знаходяться в неробочому стані, а за неможливістю ремонту, здійснити їх ліквідаційний тампонаж;
- Окрім цього пропонується:
- здійснення очистки забруднених (стічних) вод наступними методами:
 - гідромеханічне очищення (решітки, сітки, пісколовки, відстій води, застосування гідроциклонів, тонкодисперсні фільтри);

- фізико-механічні методи (флотація, адсорбція, йонний обмін, екстракція, ректифікація, випаровування, дистиляція, зворотній осмос, ультрафільтрація, кристалізація, дезодорація, мікробіологічне окислення);

- хімічні методи (нейтралізація, коагуляція, флокуляція, окислення, відновлення домішок);

- електрохімічні методи: анодне окислення, катодне відновлення, електрокоагуляція, електрофлотація, електродіаліз;

- біологічні методи очистки: метод біохімічної очистки (аеробний та анаеробний методи);

- термічні методи (вогневий метод).

Охорона земель

Заходи по оздоровленню ґрунтів передбачено відповідно до вимог Земельного кодексу України, законів України «Про управління відходами» та «Про охорону земель».

Відповідно до статті 48 Закону України «Про охорону земель» при здійсненні містобудівної діяльності необхідно передбачити заходи щодо:

- максимального збереження площі земельних ділянок з ґрунтовим і рослинним покривом;
- зняття та складування у визначених місцях родючого шару ґрунту з наступним використанням його для поліпшення малопродуктивних угідь, рекультивації земель та благоустрою населених пунктів і промислових зон;
- недопущення порушення гідрологічного режиму земельних ділянок;
- дотримання екологічних вимог, установлених законодавством України, при проектуванні, розміщенні та будівництві;
- геохімічне обстеження територіальної громади;
- врахування екологічних наслідків проектованої діяльності при виділенні земельних ділянок;
- ренатуралізація та озеленення порушених земель;
- дотримання екологічних норм пестицидного навантаження;
- проведення моніторингу хімічного забруднення ґрунтів;
- налагодження ефективної системи санітарного очищення території: своєчасне прибирання та забезпечення знешкодження/утилізації побутово-господарських відходів; вирішення проблеми збирання побутових відходів з запровадженням системи роздільного збирання ТПВ;

Охорона ґрунтового середовища

З метою забезпечення нормативного стану земельних ресурсів та ґрунтового середовища в період реалізації проектних рішень передбачаються такі заходи:

- заборона підхоронень на території кладовищ, що розташовані в межах житлових зон та вичерпали свій територіальний ресурс;
- функціонування нових ділянок кладовищ із дотриманням санітарно-захисної зони розміром 300 метрів та 100 м (з урахуванням розроблених обґрунтувань щодо скорочення санітарно-захисних зон кладовищ у с. Мартусівка та с. Ревне);
- благоустрій територій і дотримання санітарних правил експлуатації діючих та утримання закритих ділянок кладовищ (згідно ДСанПіН 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України» від 01.07.1999 року.);
- обов'язкове дотримання меж території, відведеної для будівництва;
- будівництво під'їзних доріг таким чином, щоб піддавати мінімальним ушкодженням геологічну та геоморфологічну структуру ділянок;
- складування рослинного ґрунту на спеціально відведених майданчиках з наступним використанням його при рекультивації, відновленні, благоустрою;
- вертикальне планування будівельних майданчиків (максимальне збереження існуючого рельєфу, ґрунту, зелених насаджень, мінімального обсягу земляних робіт);
- забезпечення розміщення будівельних матеріалів на спеціально відведеній ділянці з твердим покриттям;

- облаштування господарських майданчиків для тимчасового зберігання матеріалів для будівництва;
- оснащення контейнерами та майданчиками для збирання побутових та будівельних відходів;
- контроль за роботою інженерного обладнання, механізмів і транспортних засобів, своєчасний ремонт, недопущення роботи несправних механізмів;
- заправка техніки лише закритим способом – автозаправниками;
- не допускати потрапляння нафтопродуктів у ґрунтове середовище;
- забороняється спалювання всіх видів горючих відходів на території планування;
- проведення геохімічного обстеження території та, при необхідності, проведення санації забруднених ділянок.

Заходи по стабілізації геологічного середовища

- проведення попереднього замочування та важкого трамбування лесовидних ґрунтів перед початком будь-якого будівництва буде нівелювати просідні процеси у лесовидних суглинках;
- проведення процедури вертикального планування, прокладання мереж дощової каналізації з влаштування ЛОС;
- комплексним планом передбачено влаштування протиерозійних гідротехнічних споруд, підсипка відкосів на схилах ярів з метою підвищення їх стійкості та підготовки до заліснення, створення протияружних лісових смуг та насаджень на відсипаних відкосах ярів.

Поводження з відходами

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту містобудівної документації передбачають:

- розроблення схеми санітарного очищення Гірської СТГ;
- впровадження в повному обсязі системи роздільного збору, сортування та вивезення відсортованих відходів на сміттесортувальну станцію та сміттєпереробне підприємство у м. Бориспіль;
- запобігання утворенню нових, рекультивація стихійних сміттєзвалищ;
- придбання спецавтотранспорту, контейнерів та іншої техніки для санітарного очищення, відповідно до рішень схеми санітарного очищення громади, постійна модернізація спецавтотранспорту та іншої техніки для санітарного очищення, створення системи збирання, перероблення, складування великогабаритних та ремонтних відходів (спецконтейнери, пункти збирання тощо);
- організація системи поводження з небезпечними відходами в складі побутових відходів;
- створення пунктів приймання вторинної сировини;
- впровадження системи збирання зношених шин.

Заходи щодо зменшення шуму

Основними джерелами шуму в межах Гірської СТГ є функціонування міжнародного аеропорту «Бориспіль». Для зменшення шум запропоноване облицювання житлових будинків звукоізоляційними матеріалами, встановлення спеціальних шумозахисних склопакетів, здійснення протишумового озеленення навколо житлових територій, дотримання спеціальних маневрів при користуванні літаками в межах міжнародного аеропорту «Бориспіль».

Повітряні судна мають здійснювати рекомендації по зниженню рівня авіаційного шуму відповідно до заходів у таблиці нижче.

Тип обмежень	Організація руху в районі аеропорту	Обмеження при опробуванні двигунів	Будівельно-планувальні засоби	Оптимізація при зльоті	Оптимізація при посадці
Рівні прольотного шуму	Використання зльотно-посадних смуг, яким надається перевага	Скорочування часу випробування двигуна	Зонування аеропортів	Використання більшого градієнту набору	Збільшення висоти очікування та маневру

Типи повітряних суден	Зміна маршрутів та трас	Раціональна орієнтація літаків	Перспективний розвиток аеропорту	Дроселювання двигунів	Посадка за методикою безперервного зниження
Літаки, що експлуатуються у нічний час	Обмеження нічних та тренувальних польотів. Впровадження нових систем зльоту та посадки. Оптимізація графіку руху повітряних суден. Використання спецавтотранспорту для переміщення літака від/до ЗПС	Використання площадок для опробування двигунів. Використання поглиначів шуму. Заборона випробування у нічний час	Облік площ забудови. Використання звукопоглинаючих конструкцій	Зменшення зльотної маси. Використання номінального режиму при зльоті. Оптимальне керування польотом повітряного судна	Збільшення кута нахилу глісади. Зниження літака з гальмуванням швидкості. Використання двосегментної глісади. Зниження літака із зміною конфігурацією.

Окрім цього необхідне:

- поетапне вилучення з експлуатації шумних повітряних суден, принаймні за період 7 років;
- не обмежувати польоти будь-яких повітряних суден раніше, як через 25 років після дати видачі першого посвідчення про придатність до польотів;
- не обмежувати у період виведення з експлуатації повітряних суден польоти широко фюзеляжних повітряних суден, що мають двигуни з високим ступенем двоконтурності;
- рекомендовано використовувати комплексний підхід до проблеми авіаційного шуму, в тому числі здійснювати планування використання земельних ділянок на околицях міжнародних аеропортів, обмеження житлової та виробничої забудови.

Різноманітність шляхів розповсюдження та джерел шуму в гермокабінах повітряних суден вимагає застосування комплексних засобів для його зниження. Традиційний шлях зменшення шуму літаків з гвинтовими двигунами – застосування звукопоглинаючих конструкцій. Цей засіб використовується також для зменшення шуму основних акустичних джерел реактивного двигуна (вентилятора, камери згорання, турбіни). До недоліків цього засобу можна віднести збільшення маси літака, бо при масі ЗПК понад 1% від маси літака погіршуються економічні показники експлуатації повітряних суден. Одним із засобів зменшення шуму в гермокабині літаків з турбогвинтовими двигунами є синхрофазування обертання гвинтів, коли зменшення інтенсивності звуку здійснюється шляхом сприятливої інтерференції акустичних коливань, що генеруються гвинтами.

Перспективним напрямком зменшення шуму в гермокабині є розробка активних засобів зниження шуму, наприклад, з використанням акустичних випромінювачів, навушників, а також установка активних демпферів на стіні кабін повітряних суден, що утворюють коливання в протифазі до вхідних коливань. У комбінованих системах використовуються активні демпфери та випромінювачі у вигляді датчиків, що формують керуючі сигнали із застосуванням мікрофонів та акселерометрів. Одним із засобів зменшення шуму у гермокабині є використання сприятливої компоновки силової установки (наприклад, у хвостовій частині літака), використання ефектів екранування звуку елементами повітряного судна.

Таким чином, необхідне зниження шуму на місцевості та всередині гермокабіні повітряного судна може бути досягнуто шляхом реалізації комплексного підходу до проблеми, встановлення компромісу між досягненням акустичної ефективності, забезпеченням безпеки польотів та економічною експлуатацією повітряних суден.

Охорона праці, техніка безпеки, пожежна безпека

Заходи для забезпечення безпечних умов праці під час будівництва та введення в експлуатацію об'єктів будівництва включають:

- влаштування необхідних огорожень будівельного майданчика (охоронних, захисних або сигнальних), встановлення режиму пропуску на територію об'єкту будівництва;

- встановлення освітлення входу та прилеглої території об'єкту будівництва в нічний час;
- створення належних умов проживання та праці населення, санітарно-побутове і медичне обслуговування у відповідності з діючими санітарними нормами;
- контроль за точним дотриманням технології провадження робіт;
- суворе дотримання правил охорони праці та техніки безпеки відповідно до Закону України «Про охорону праці», пожежної безпеки відповідно до Закону України «Про пожежну безпеку» та Правил техніки безпеки в Україні.

Рослинний і тваринний світ

Заходи щодо збереження тваринного світу.

Відповідно до частини 2 статті 39 Закону України «Про тваринний світ» під час розміщення, проєктування та забудови населених пунктів, підприємств, споруд та інших об'єктів, удосконалення існуючих і впровадження нових технологічних процесів, введення в господарський обіг цілинних земель, заболочених, прибережних і зайнятих чагарниками територій, меліорації земель, здійснення лісових користувань і лісгосподарських заходів, проведення геологорозвідувальних робіт, видобування корисних копалин, визначення місць випасання і прогону свійських тварин, розроблення туристичних маршрутів та організації місць відпочинку населення проектом передбачені заходи щодо збереження середовища існування та умов розмноження тварин, забезпечення недоторканності ділянок, що становлять особливу цінність для збереження тваринного світу.

На виконання вимог законів України «Про тваринний світ», «Про мисливське господарство та полювання» та інших нормативних актів користувачами об'єктів тваринного світу вживаються відповідні заходи з його збереження, до яких належать такі:

- встановлення норм раціонального використання тварин;
- встановлення заборон і обмежень у використанні тварин;
- охорона середовища існування, умов розмноження і шляхів міграції тварин;
- попередження загибелі тварин при здійсненні виробничих процесів;
- створення об'єктів природно-заповідного фонду й виділення інших територій, що підлягають охороні;
- організація наукових досліджень, спрямованих на обґрунтування заходів з охорони тваринного світу;
- створення системи обліку, кадастру та моніторингу тваринного світу;
- проведення широкої виховної роботи серед населення.

Збереження умов місцезростання об'єктів рослинного світу

Відповідно до частини першої та другої статті 27 Закону України «Про рослинний світ» підприємства, установи, організації та громадяни, діяльність яких пов'язана з розміщенням, проєктуванням, реконструкцією, забудовою населених пунктів, підприємств, споруд та інших об'єктів, а також введенням їх в експлуатацію, повинні передбачати і здійснювати заходи щодо збереження умов місцезростання об'єктів рослинного світу.

Будівництво, введення в експлуатацію підприємств, споруд та інших об'єктів і застосування технологій, що викликають порушення стану та умов місцезростання об'єктів рослинного світу, засмічення, а також забруднення хімічними та іншими токсичними речовинами територій, зайнятих ними, забороняється.

Заходи з охорони здоров'я

- 1) Забезпечення населення громади питною водою, що відповідає вимогам Державних санітарних правил і норм ДСанПін 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною», в тому числі вдосконалення систем водозборів, водопідготовки;
- 2) Належна, своєчасна утилізація побутових відходів з території громади;
- 3) Забезпечення належного функціонування дитячих дошкільних навчальних закладів, лікувально-профілактичних закладів громади централізованим водопроводом;

4) Забезпечення населення громади якісними сировиною, харчовими продуктами, в тому числі належне функціонування закладів роздрібної торгівлі харчовими продуктами, ринків, тощо;

5) Не допускати порушень вимог законодавства при погодженні будівництва чи розташування промислових, комунальних, об'єктів торгівлі на території чи в спорудах, які можуть мати шкідливий вплив на атмосферне повітря, або джерелами іонізуючого, неіонізуючого випромінювання, шуму, вібрації, інших фізичних факторів, які можуть нести загрозу здоров'ю населення, дотримання санітарно-захисних зон промислових та інших об'єктів, тощо;

6) Забезпечення систематичного, своєчасного проведення дезінфекційних, дезінсекційних та дератизаційних заходів згідно затвердження програм чи у випадку надзвичайних ситуацій;

7) Забезпечення контролю за недопущенням виникнення і поширення інфекційних хвороб, у тому числі через харчові продукти, групових та індивідуальних харчових отруєнь, масових інфекційних захворювань (отруєнь) та радіаційних уражень, випадків порушення норм радіаційної безпеки, санітарних правил роботи з радіоактивними речовинами, іншими джерелами іонізуючих випромінювань;

8) Систематичне виконання санітарно-гігієнічних вимог в ході щорічних оздоровчих кампаній для дітей та інші завдання щодо локалізації та недопущення поширення інфекційних хвороб;

Під час розроблення комплексного плану Гірської СТГ передбачено виконання наступних вимог:

- Постанова головного державного санітарного лікаря України № 45 від 01.12.1999 «Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень»

- Постанова Міністерства охорони здоров'я України № 42 від 01.12.1999 «Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень»

- Постанова Міністерства охорони здоров'я України № 37 від 01.12.1999 «Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку».

- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 54 від 02.02.2005 «Про затвердження державних санітарних правил «Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України»

- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 173 від 19.06.1996 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів».

- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 145 від 17.03.2011 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць»

- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 400 від 12.05.2010 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»

- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 476 від 18.12.2002 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил при роботі з джерелами електромагнітних полів»

- Орієнтовні безпечні рівні впливу хімічних чинників у повітрі робочої зони (затверджено головним державним санітарним лікарем України від 17.07.2015 року)

- Гранично допустимі концентрації хімічних чинників у повітрі робочої зони (затверджено головним державним санітарним лікарем України від 17.07.2015 року)

- Значення гігієнічних нормативів і регламентів безпечного використання хімічних речовин (затверджено головним державним санітарним лікарем України від 23.04.2015 року)

- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 173 від 19.06.1996 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів»;

- Постанова головного державного санітарного лікаря України № 28 від 01.07.1999 «Державні санітарні правила та норми «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України»

- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 1114 від 19.12.2013 «Про затвердження Гігієнічних вимог до дієтичних добавок»

- Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 30 від 23.02.2000 «Про затвердження списків і введення в дію гігієнічних регламентів шкідливих речовин у повітрі робочої зони і атмосферному повітрі населених місць».

Окрім цього, у ході виконання запропонованих заходів необхідно керуватися наступним и вимогами:

№ з/п	Заходи	Нормативно-правовий акт
	Заходи щодо охорони атмосферного повітря	<p>Закони України: Про охорону навколишнього природного середовища; Про охорону атмосферного повітря; Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року; Про альтернативні джерела енергії; Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря»; Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443 «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року»; Нормативно-правові акти Верховної Ради України: Постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 № 188/98-ВР «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки».</p>
	Організаційно-економічні заходи щодо забезпечення раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів	<p>Водний кодекс України; Закони України: Про охорону навколишнього природного середовища; Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року;</p>
	Комплекс заходів щодо збереження водності річок і охорони їх від забруднення	<p>Про меліорацію земель; Акти Президента України: Указ Президента України 15.06.2001 № 436/2001 «Про систему реагування на надзвичайні ситуації на водних об'єктах»;</p>
	Заходи щодо запобігання шкідливій дії вод та усунення її наслідків	<p>Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України:</p>
	Невідкладні заходи щодо запобігання стихійному лихові, спричиненому шкідливою дією вод, аваріям на водних об'єктах та ліквідації їх наслідків	<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 758 «Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод»; Постанова Кабінету Міністрів України від 08.05.1996 № 486 «Про затвердження Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них»; Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.1999 № 465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами»; Постанова Кабінету Міністрів України від 11.09.1996 № 1100 «Про затвердження Порядку розроблення нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти та перелік забруднюючих речовин, скидання яких у водні об'єкти нормується»; Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443 «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року»; Постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 № 188/98-ВР «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки».</p>

	Заходи щодо охорони і раціонального використання водних ресурсів	<p>Водний кодекс України; Закони України: Про охорону навколишнього природного середовища; Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року; Про питну воду та питне водопостачання; Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України ВІД 18.12.1998 № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»; Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443 «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року»; Міжнародні акти: Протокол про воду та здоров'я до Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер 1992 року (ратифіковано Законом № 1066-IV від 09.07.2003).</p>
	Заходи щодо збереження продуктивності сільськогосподарських угідь, підвищення їх екологічної стійкості та родючості ґрунтів	<p>Земельний кодекс України; Закони України: Про охорону земель; Про охорону навколишнього природного середовища; Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року;</p>
	Заходи з охорони земель при веденні водного господарства	<p>Про меліорацію земель; Про державний контроль за використанням та охороною земель; Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України:</p>
	Заходи з охорони земель і ґрунтів від забруднення відходами	<p>Постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 № 188/98-ВР «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки»;</p>
	Заходи з охорони земель від ерозії та зсувів	<p>Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443 «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року».</p>
	Заходи з охорони земель у процесі містобудівної діяльності	<p>Земельний кодекс України; Закони України: Про охорону земель; Про охорону навколишнього природного середовища; Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року; Про меліорацію земель; Про державний контроль за використанням та охороною земель; Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443 «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року»;</p>
	Заходи щодо охорони і раціонального використання земель	<p>Постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 № 188/98-ВР «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки».</p>
	Заходи щодо охорони і раціонального використання мінеральних ресурсів	<p>Кодекс України про надра; Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443 «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року»; Постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 № 188/98-ВР «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки».</p>

	Заходи щодо запобігання або зменшення утворення відходів та екологічно безпечного поводження з ними	<p>Закони України: Про управління відходами; Про охорону навколишнього природного середовища; Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року;</p>
	Економічне забезпечення заходів щодо оброблення відходів і зменшення обсягів їх утворення	<p>Про поводження з радіоактивними відходами; Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443 «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року»; Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820 «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року»; Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117 «Про затвердження Національного плану управління відходами до 2030 року»; Постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 № 188/98-ВР «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки».</p>
	Заходи щодо раціонального використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів	<p>Закони України: Про управління відходами; Про охорону навколишнього природного середовища; Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року; Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443 «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року»; Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820 «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року»; Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117 «Про затвердження Національного плану управління відходами до 2030 року»; Постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 № 188/98-ВР «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки».</p>
	Заходи щодо охорони, невиснажливого використання та відтворення об'єктів рослинного світу	<p>Закони України: Про охорону навколишнього природного середовища; Про рослинний світ; Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року; Про карантин рослин; Про захист рослин; Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.1997 № 439 «Про Концепцію збереження біологічного різноманіття України»; Постанова Кабінету Міністрів України від 29.08.2002 № 1286 «Про затвердження Положення про Зелену книгу України».</p>
	Заходи щодо охорони і раціонального використання природних рослинних ресурсів	<p>Лісовий кодекс; Нормативно-правові акти Верховної Ради України: Постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 № 188/98-ВР «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки».</p>

	Заходи щодо охорони, науково обґрунтованого, невиснажливого використання і відтворення тваринного світу	<p>Закони України: Про охорону навколишнього природного середовища; Про тваринний світ; Про захист тварин від жорстокого поводження; Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року;</p> <p>Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.1997 № 439 «Про Концепцію збереження біологічного різноманіття України»; Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443 «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року».</p>
	Заходи щодо охорони і раціонального використання ресурсів тваринного світу	<p>Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;</p> <p>Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443 «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року»; Постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 № 188/98-ВР «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки».</p>
	Заходи, спрямовані на забезпечення збереження, охорони та відтворення рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу	<p>Закон України «Про Червону книгу України»;</p> <p>Міжнародні акти: Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (приєднання до Конвенції Законом № 436/96-ВР від 29.10.96);</p> <p>Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.08.2002 № 1286 «Про затвердження Положення про Зелену книгу України»; Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.1997 № 439 «Про Концепцію збереження біологічного різноманіття України».</p>
	Заходи щодо провадження науково-дослідної, рекреаційної, господарської діяльності, охорони, використання та відтворення природних комплексів й об'єктів природних заповідників, біосферних заповідників, національних природних парків, регіональних ландшафтних парків, заказників, пам'яток природи, заповідних урочищ, ботанічних садів, дендрологічних парків, зоологічних парків і парків-пам'яток садово-паркового мистецтва	<p>Закони України: Про охорону навколишнього природного середовища; Про природно-заповідний фонд України; Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року;</p> <p>Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 №443 «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року».</p>
	Заходи щодо екологічної безпеки	<p>Закони України: Про охорону навколишнього природного середовища; Про місцеве самоврядування в Україні.</p>
	Економічні заходи забезпечення охорони навколишнього природного середовища	<p>Податковий кодекс України; Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».</p>

	<p>Заходи щодо науки, інформації та освіти, підготовки кадрів, оцінки впливу на довкілля, стратегічної екологічної оцінки, організації праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій</p> <p>природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища</p>	<p>Закони України: Про наукову і науково-технічну діяльність; Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року.</p>
--	---	--

РОЗДІЛ 8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення.

Оцінка альтернатив.

Зважаючи на інтегративність рішень комплексного плану, розгляд виправданих альтернатив проєктних рішень відбувається в процесі розробки документу державного планування, а саме технічні та територіальні альтернативи.

У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації комплексного плану Гірської сільської територіальної громади була прийнята наступна перспектива для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище, що представлена далі у таблиці.

Альтернативи, що розглядалися, та обґрунтування обраної альтернативи

№	Альтернатива	Ключові складові альтернативи	Ключові переваги та недоліки	Обрана альтернатива та її обґрунтування
1.	Нульова альтернатива	Продовження існуючої ситуації	<p>Переваги Не порушується існуюча соціально-економічна структура громади</p> <p>Недоліки Недостатня кількість житла та об'єктів обслуговування для поточної та прогнозованої чисельності населення Недостатні можливості працевлаштування Необхідність виділення додаткових коштів на доопрацювання проєкту МД з метою зменшення внесення кардинальних змін до проєктних рішень</p>	<p>Рекомендується обрати альтернативу 3 оскільки вона сприятиме зменшенню впливу на довкілля та здоров'я населення, зокрема сприятиме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - раціональному функціональному зонуванию території для подальшого містобудівного освоєння; - оптимізації транспортного руху; - збереженню та розвитку ландшафтно-рекреаційних зон;
2.	Порівняння варіантів окремих рішень комплексного плану	Розгляд технічних та територіальних альтернатив	<p>Переваги Можливість об'єктивно оцінити ризики та впливи</p> <p>Недоліки Необхідність врахування існуючого кадастрового розподілу Досить невеликий відсоток земель комунальної власності в межах території громади</p>	
2.1	Альтернатива	Територіальні	Переваги	

№	Альтернатива	Ключові складові альтернативи	Ключові переваги та недоліки	Обрана альтернатива та її обґрунтування
	розміщення об'єктів водопостачання та водовідведення	альтернативи	Локалізація системи водопостачання та водовідведення, розміщення проектних свердловин та КОС для кожного типу забудови (в межах певної ділянки підприємства), що знімить фінансове навантаження на бюджет громади Недоліки Виснаженість водоносних горизонтів Недотримання нормативних вимог щодо охоплення території централізованими мережами	- покращенню соціально-економічного клімату та добробуту населення.
2.2	Альтернативи використання території у контексті сучасного стану ландшафту	Збільшення площ територій сільськогосподарського призначення/не передбачати містобудівне освоєння за рахунок територій ОСГ	Переваги Мінімізація втрат земель сільськогосподарського призначення Збереження зелених зон Збільшення кількості територій, зайнятих агроугіддями Недоліки Недостатньо територіального ресурсу для подальшого містобудівного освоєння для потреб існуючого та перспективного населення.	
2.3	Розширення території МА «Бориспіль» у західному напрямку	Зміна функціонального зонування території	Переваги Забезпечить компактність території Збільшення надходжень до місцевого бюджету Недоліки Наближеність до сільських територій Не відповідає Оновленій концепції розвитку МА «Бориспіль»	
3.	Варіант виконання проектних рішень та затвердження проекту комплексного плану просторового розвитку території	Нове житлове будівництво Створення нових можливостей для інвестицій та працевлаштування Зміни у транспортній системі для забезпечення достатнього транспорту для нової житлової та промислової забудови	Переваги Забезпечення житлом та об'єктами обслуговування, достатнім для потреб громади на всіх етапах реалізації проектних рішень Створення нових робочих місць Покращення транспортного руху Покращення екологічної ситуації в межах громади Недоліки Порушення існуючої соціальної/економічної діяльності під час будівництва Втрата земель сільськогосподарського призначення внаслідок житлової та виробничої забудови Збільшення кількості побутових відходів	

1. У «Варіанті нульової альтернативи» розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким проект Комплексного плану Гірської СТГ не затверджується. Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (в тому числі несприятливих) екологічних тенденцій, наведених у розділах 2, 3 та 4 цього звіту. Отже, за результатами аналізу визначено, що в рамках

сценарію «нульової альтернативи» подальший сталий розвиток території комплексного планування є неможливим, а зазначена альтернатива призводить до певної стагнації та неефективного використання містобудівного ресурсу, хаотичного будівництва та погіршення екологічної ситуації в межах вказаної території.

2. Порівняння варіантів окремих рішень комплексного плану:

2.1. Альтернатива розміщення об'єктів водопостачання та водовідведення.

Формування локальних водозаборів спричинить виснаженню підземних водоносних горизонтів, а також не гарантує дотримання нормативних вимог щодо їх облаштування. Проектним рішенням комплексного плану запропоноване влаштування вузлів водопостачання для всієї території Гірської СТГ шляхом влаштування мережі водозабірних свердловин з насосним обладнанням з дотриманням першого поясу зони матірної охорони радіусом 30 м для кожної свердловини згідно п. 15.2.1.1 ДБН В.2.5-74:2013. Таке розміщення водопостачального вузлу забезпечує виконання вимог по охороні зон свердловин і водночас локалізує їх розміщення на певній ділянці, що звільняє певні території для інших проектних рішень. Окрім цього, відмова від будівництва централізованої мережі водовідведення суперечитиме впровадженням проектам та викличе ризики забруднення ґрунтового середовища стічними водами.

2.2. Альтернативи використання території у контексті сучасного стану ландшафту.

Дана альтернатива сприятиме мінімізації втрат земель сільськогосподарського призначення, а саме територій, зайнятих агроугіддями. Враховуючи, що територія Гірської СТГ входить у межі приміської зони м. Києва та невисоку родючість ґрунтів попит населення (власників земельних ділянок) на розвиток сільського господарства є досить невисоким.

2.3. Варіант розвитку міжнародного аеропорту «Бориспіль» у західному напрямку.

Проектними рішеннями допускається розвиток території міжнародного аеропорту «Бориспіль» лише у південно-східному напрямку з забезпеченням допустимого рівня акустичного навантаження для сельбищних територій згідно діючих державних санітарно-гігієнічних норм. Тут важливо зазначити, що зазначене проектне рішення не відмінє спеціальних заходів по забезпеченню звукоізоляції житлових будинків, зокрема, передбачено захист зовнішніх стін житлової забудови звукоізоляційною мінеральною ватою та встановлення спеціальних шумозахисних склопакетів. Для території МА «Бориспіль» залишається актуальним застосування заходів та спеціальних маневрів для зменшення шумового навантаження відносно існуючої та проектною житловою забудови. Зазначена альтернатива суперечитиме Оновленій концепції розвитку МА «Бориспіль» та наявній містобудівній та проектній документації, що поширюється на зазначену територію, у т.ч. на прилеглі.

3. **«Варіант виконання проектних рішень»** – прийнятий варіант. При виконанні проектних рішень забезпечено збалансований підхід у системі «розвиток території комплексного планування – стан довкілля». При виконанні проектних рішень передбачені заходи, що направлені на зменшення/усунення/покращення стану навколишнього природного середовища. Збудова території буде відбуватися згідно з архітектурно-планувальними рішеннями, які враховують вплив існуючих та проектних об'єктів на довкілля. Окрім цього, чимало інженерних рішень направлені на вирішення екологічних проблем території громади, (утилізація відходів, будівництво мереж водопостачання та водовідведення, теплопостачання, газопостачання, інженерного захисту та підготовки території, благоустрій та озеленення, тощо) надані рекомендації для оздоровлення та екологізації. Також важливим аспектом комплексного плану території є врахування санітарно-захисних зон санітарно-гігієнічного, охоронного, інженерно-геологічного, природоохоронного характеру, дотримання режиму обмеження господарювання в зазначених зонах при здійсненні планової діяльності. Отже, варіант виконання проектних рішень є прийнятним і підлягає до реалізації під час розробки комплексного плану території.

Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка

Здійснення СЕО відбувалося у 6 етапів:

Етап 1. Підготовчий:

- Ухвалення рішення про проведення СЕО;
- Утворення Робочої групи із СЕО та забезпечення її постійної взаємодії з усіма розробниками містобудівної документації;
- Визначення кола органів влади, які братимуть участь у консультаціях;
- Визначення кола зацікавлених сторін і необхідного ступеня залучення громадськості до консультацій і участі;
- Інформування громадськості.

Етап 2. Визначення сфери охоплення СЕО:

- 3.1. Визначення ключових екологічних проблем;
- 3.2. Визначення просторових і часових меж оцінки;
- 3.3. Проведення консультацій з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я щодо того, яка інформація має бути включена до звіту про СЕО;
- 3.4. Підготовка та подання замовником до уповноважених органів заяви про визначення обсягу СЕО;
- 3.5. Визначення плану дій і графіка проведення СЕО.

Етап 3. Оцінка екологічної ситуації на території громади:

- Збір та аналіз інформації про стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників;
- Проведення SWOT-аналізу з точки зору екологічної ситуації;
- Проведення аналізу трендів стану довкілля.

Етап 4. Проведення СЕО (оцінка запропонованих заходів щодо впливу на довкілля та відповідність регіональним екологічним цілям):

- Оцінка ступеня врахування регіональних екологічних цілей в стратегічних і оперативних цілях стратегії;
- Проведення консультацій із громадськістю (представниками робочої групи) щодо екологічних цілей;
- Визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
- Проведення оцінки впливу стратегії на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

Етап 5. Розроблення документації із СЕО та передача на розгляд:

- Підготовка звіту про СЕО та рекомендацій щодо запобігання, скорочення або пом'якшення потенційних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення, які можуть бути результатом реалізації стратегії;
- Обговорення документації, збір і врахування пропозицій зацікавлених органів влади та громадськості;
- Розроблення остаточного проекту документації із СЕО та передача Замовнику для розгляду та погодження;
- Забезпечення доступу громадськості до розробленої документації.

Етап 6. Моніторинг фактичного впливу впровадження стратегії на довкілля:

- Створення системи моніторингу впливу стратегії на довкілля;
- Утворення робочого органу з моніторингу впливу стратегії на довкілля.

Серед ускладнень, що виникли в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні фактори:

Серед ускладнень що виникли в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні фактори:

- малий об'єм офіційних статистичних екологічних даних по Гірській СТГ, відсутність екологічних даних по окремим селам територіальної громади, тому висновки отримані в результаті аналізу статистичних даних мають певний відсоток похибки;

- обмежений рівень сприяння місцевих органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, в надані вихідних даних для виконання стратегічної екологічної оцінки комплексного плану території;
- відсутність даних про стан здоров'я мешканців Гірської СТГ;
- обмеженість обсягу місцевого бюджету для здійснення замовлень на проведення екологічних досліджень території.

РОЗДІЛ 9. Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Моніторинг - це система постійного спостереження за явищами і процесами, що проходять в навколишньому середовищі і суспільстві, результати якого слугують для обґрунтування управлінських рішень. Моніторинг здійснює замовник документу державного планування.

Моніторинг для даного проекту виконується з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення оцінки ефективності та достатності заходів із запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування та вжиття заходів для усунення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Згідно ст.17 п.1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Основні вимоги організації та здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення визначені «Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року №1272.

Замовником та відповідальним за здійснення моніторингу є Управління житлово-комунального господарства та капітального будівництва Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області, яка протягом п'яти робочих днів з дня затвердження документа державного планування розміщує на власному офіційному веб-сайті заходи, передбачені для здійснення моніторингу.

Моніторинг здійснюється з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Для здійснення моніторингу замовник документа державного планування розробляє заходи з урахуванням результатів громадського обговорення, консультацій з органами виконавчої влади у процесі проведення стратегічної екологічної оцінки та транскордонних консультацій (у разі їх проведення).

Здійснення таких заходів забезпечує можливість:

- виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

- запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування;

- виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає:

- зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання;

- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

- методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати;

- періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями;

- засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, враховують специфіку документа державного планування, період, на який здійснюється планування, та необхідність здійснення моніторингу на різних стадіях виконання документа державного планування.

З метою забезпечення здійснення моніторингу замовник своїм рішенням може утворювати групи експертів, що відповідальні за здійснення моніторингу (моніторингові групи), визначити їх склад та порядок роботи.

Моніторинг включає, але не обмежується наступними етапами:

- Вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища для певних аспектів;

- Встановлення ключових параметрів моніторингу;

- Візуальний огляд;

- Регулярний вибір зразків/проб та їх дослідження;

- Регулярні опитування та зустрічі із громадою, яка потенційно потрапляє в зону впливу об'єкту планувальної діяльності;

- Аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкту на навколишнє природне середовище;

- Регулярний перегляд (не менше одного разу на рік) програми моніторингу та її коригування в разі необхідності.

Передбачається виконання зовнішнього моніторингу реалізації проекту Комплексного плану просторового розвитку Гірської територіальної громади силами органів державного нагляду, місцевого самоврядування та місцевих громадських об'єднань. Органи державного нагляду здійснюватимуть моніторинг та контроль шляхом проведення планових та позапланових перевірок із залученням інших зацікавлених сторін.

Керуючись Постановою КМУ від 16 грудня 2020 р. № 1272, розроблені заходи, передбачені для здійснення моніторингу ДПТ, та строки їх виконання, у вигляді нижче зазначеної таблиці.

З метою забезпечення здійснення моніторингу замовник своїм рішенням може утворювати групи експертів, що відповідальні за здійснення моніторингу (моніторингові групи), визначити їх склад та порядок роботи.

Результати моніторингу замовник оприлюднює на власному офіційному веб-сайті один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку.

У разі коли під час здійснення моніторингу виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, замовник вживає заходів для їх усунення, а також подає органу державної влади або органу місцевого самоврядування, який затвердив документ державного планування, пропозиції щодо внесення змін до такого документа з метою усунення негативних наслідків. У такому разі зміни, що вносяться до документа державного планування, підлягають стратегічній екологічній оцінці.

Згідно статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті. Така планована діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Частиною четвертою статті 3 зазначеного Закону заборонено розпочинати провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті, без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Відповідно до частини другої статті 68 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» особи, винні у порушенні вимог законодавства України при здійсненні стратегічної екологічної оцінки, несуть відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

Залежно від призначення здійснюється загальний, кризовий та фоновий моніторинг:

Загальний (стандартний) моніторинг довкілля — це оптимальні за кількістю параметрів спостереження в пунктах, об'єднаних в єдину інформаційно-технологічну мережу, які дають змогу на основі оцінки й прогнозування стану довкілля регулярно розробляти управлінські рішення на всіх рівнях.

Оперативний (кризовий) моніторинг довкілля — це інтенсивні спостереження за природними об'єктами, джерелами техногенного впливу, розташованими в районах екологічної напруженості, у зонах аварій та природних явищ із шкідливими екологічними наслідками, з метою забезпечення своєчасного реагування на кризові та надзвичайні екологічні ситуації і прийняття рішень щодо їх ліквідації, створення нормальних умов для життєдіяльності населення та господарювання.

Фоновий (науковий) моніторинг довкілля — це спеціальні високоточні спостереження за всіма складовими довкілля, а також за характером, складом, колообігом та міграцією забруднювальних речовин, за реакцією організмів на забруднення на рівні окремих популяцій, екосистем і біосфери в цілому.

Фоновий моніторинг здійснюється в природних та біосферних заповідниках, на інших територіях, що охороняються, на базових станціях.

Враховуючи комплексну оцінку території в межах комплексного плану Гірської СТГ, постає необхідність проведення загального (стандартного) моніторингу довкілля.

При проведенні моніторингу за реалізацією рішень проекту містобудівної документації необхідно аналізувати відхилення фактичних показників чисельності населення громади від проектних на поточний період, здійснювати контроль за відповідністю реальних обсягів житлового будівництва, об'єктів інженерної інфраструктури, соціального та побутового обслуговування, розвитку озелених територій проектним рішенням.

Порівняння цих даних дасть реальну картину досягнутого рівня показників житлової забезпеченості, установами повсякденного і періодичного обслуговування, об'єктами інженерної інфраструктури, що дозволить визначити недоліки і порушення, що негативно впливають на умови життєдіяльності населення, і обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню.

План екологічного та соціального моніторингу

Для оцінки фактичного впливу на довкілля плановану діяльність необхідно супроводжувати екологічними моніторинговими дослідженнями.

Загальною метою моніторингу екологічних та соціальних аспектів даного проекту є забезпечення та гарантування того, що всі заходи пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків успішно втілюються та вони є ефективними та достатніми.

Екологічний та соціальний моніторинг також передбачає своєчасне виявлення нових проблем та питань, що викликають занепокоєння. Моніторинг має відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час цього здійснення впливи, що не були передбачені раніше. Програма екологічного моніторингу буде працювати під час будівництва та експлуатації об'єкту. Вона складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету та ключові індикатори та критерії для оцінки.

Постійний моніторинг буде здійснюватись під час всього життєвого циклу об'єкту: будівництво – експлуатація – виведення із експлуатації.

Моніторинг включає, але не обмежується наступними етапами:

1. Вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища для певних аспектів;
2. Встановлення ключових параметрів моніторингу;
3. Візуальний огляд;
4. Регулярний відбір зразків/проб та їх дослідження;
5. Регулярні опитування та зустрічі із громадою, яка потенційно потрапляє в зону впливу об'єкту планової діяльності;
6. Аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкту на навколишнє природне та соціальне середовище;
7. Регулярний перегляд (не менше одного разу на рік) програми моніторингу та її коригування в разі необхідності.

Внутрішній моніторинг

Перед початком будівництва буде призначено фахівця, який буде відповідальним за дотримання екологічних та соціальних вимог під час будівельних робіт. Також ця людина буде підтримувати регулярний контакт не тільки з державними контролюючими органами, а й начальником відділу охорони праці та особою, відповідальною на підприємстві за зв'язок із громадськістю та корпоративну соціальну відповідальність.

Для об'єктивної оцінки результативності реалізації проекту необхідно ввести ряд індикаторів, що могли б візуалізувати отримані результати. Дані індикатори не є цілком об'єктивними, та за умов обмеженості джерел отримання інформації, залишаються найбільш доступними.

На підставі аналізу еколого-економічних та екологічних індикаторів виконавчий комітет Козинської селищної ради щорічно оприлюднює основні показники та фактичні наслідки реалізації проекту та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Для моніторингу впливу ДДП на довкілля має бути передбачені щоквартальні моніторингові дослідження атмосферного повітря, питної води на межі житлової забудови з метою запобігання негативного впливу на довкілля та стан здоров'я населення територіальної громади.

Таким чином, запропоновані і узгоджені показники допоможуть місцевим органам влади, а також громадськості, відстежувати вплив на стан довкілля реалізації містобудівної документації, що допоможе зберегти орієнтованість на вирішенні пріоритетних екологічних проблемах громади і, як наслідок, поліпшити здоров'я населення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості.

Для моніторингу впливу ДДП на довкілля має бути створений робочий орган, до його складу можуть увійти співробітники виконавчого комітету Гірської сільської територіальної громади, а також представники громадськості.

Система запропонованих в рамках проекту комплексного плану включає еколого-економічні та екологічні індикатори:

- показники якості атмосферного повітря;
- скорочення/збільшення викидів в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел, тон на рік;
- зменшення/збільшення обсягів використання питної води для побутових потреб;
- показники якості поверхневих та підземних вод;
- обсяги утворення побутових відходів;
- питомий обсяг енергоспоживання мережі освітлення;
- зниження/збільшення потреби в тепловій енергії на опалення;
- збільшення протяжності побудованих та реконструйованих тротуарів та велодоріжок;
- площі зелених насаджень;
- зниження загальної захворюваності населення громади;
- підвищення рівня інформування громадян про стан навколишнього середовища.

Також для проведення моніторингу застосовуються показники соціально-економічного розвитку на підставі даних територіальних підрозділів центральних органів влади. Відстеження динаміки відповідних індикаторів та показників соціально-економічного розвитку дозволять чітко відслідковувати ефективність реалізації проекту.

Відповідно до вищезазначених завдань індикаторами результативності є:

- кількість новостворених комунальних підприємств;
- кількість створення нових робочих місць;
- обсяг економії енергоресурсів;
- кількість людей, що отримують соціальні послуги;
- кількість проведених спортивних заходів;
- кількість проведених мистецьких заходів;
- протяжність відремонтованих доріг;
- кількість встановлених сміттєвих баків, а також роздільне збирання окремих видів відходів.

Зовнішній моніторинг та оцінка

Передбачається виконання зовнішнього моніторингу об'єкту силами органів державного нагляду (територіальні органи Державної екологічної інспекції України, Держпродспоживслужби України та Держпраці), місцевого самоврядування та місцевих громадських об'єднань, представниками кредиторів та інвесторів, в т.ч. залученими аудиторськими компаніями.

Органи державного нагляду здійснюватимуть моніторинг та контроль підприємства шляхом проведення планових та позапланових перевірок із залученням інших зацікавлених сторін.

Заходи для здійснення санітарно-гігієнічного контролю

№ з/п	Об'єкт моніторингу	Параметр, що підлягає моніторингу	Періодичність	Виконавець	Строки
1	Земельні ресурси	Контроль за використанням земельної ділянки за функціональним призначенням, вказаним містобудівною документацією	1 раз на рік	Замовник робіт	Протягом всієї експлуатації об'єкту
2	Відходи	Місця тимчасового зберігання відходів	1 раз на місяць	Землекористувач земельної ділянки.	Протягом будівельних робіт та експлуатації об'єкту
		Наявність договорів з суб'єктами	1 раз на рік	Землекористувач	Протягом

		господарювання у сфері управління відходами		земельної ділянки.	будівельних робіт та експлуатації об'єкту
		Контроль за своєчасною передачею відходів суб'єкту господарювання у сфері управління відходами	1 раз на рік	Землекористувач земельної ділянки.	Протягом будівельних робіт та експлуатації об'єкту
3	Атмосферне повітря	Організація контролю за якістю атмосферного повітря в 2-х точках на межі СЗЗ об'єкту	1 раз на рік	Землекористувач земельної ділянки. Виконавець робіт – акредитовані лабораторії	Протягом всього часу експлуатації об'єкту
4	Шум	Організація контролю за шумовими характеристиками в 2-х точках на межі СЗЗ об'єкту	1 раз на рік	Землекористувач земельної ділянки. Виконавець робіт – акредитовані лабораторії	Протягом всього часу експлуатації об'єкту
5	Соціальне середовище. Населення. Громадські організації	Позитивний настрій населення. Нейтральні або позитивні публікації у ЗМІ	постійно	Землекористувач земельної ділянки	Протягом будівельних робіт та експлуатації об'єкту

Рівень забруднення атмосферного повітря

Індикатор	Показники на існуючий стан	Показники на перспективний період
Індекс якості повітря	1-38 бали	В межах 0 – 49 балів

Управління відходами

Індикатор	Показники на існуючий стан	Цільові показники
Обсяги ТПВ відсортованих по видах скло, пластик, папір, метал	-	тис.тонн/рік
Охоплення споживачів роздільним збором ТПВ	-	100%

У разі виявлення під час здійснення моніторингу непередбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, замовник вживає заходів для їх усунення, а також подає органу державної влади або органу місцевого самоврядування, який затвердив документ державного планування, пропозиції щодо внесення змін до такого документа з метою усунення негативних наслідків.

*Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля,
у тому числі для здоров'я населення.*

Сфера моніторингу наслідків виконання документа ДДП	Основні державні документи для проведення моніторингу	Показники проведення моніторингу згідно з державними документами (вибірково)*	Основні заходи, передбачені моніторингом згідно з державними документами (вибірково)**, які необхідно виконувати 1 раз на рік
Моніторинг якості атмосферного повітря	Постанова КМУ № 827 від 14.08.2019 «Порядок здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря»	<p>Моніторинг атмосферного повітря здійснюється за показниками якості: 1) атмосферного повітря; 2) атмосферних опадів.</p> <p>Перелік забруднювальних речовин, щодо яких проводяться оцінювання, складові та показники атмосферного повітря та опадів:</p> <p>Список А</p> <p>1. Діоксид сірки; 2. Діоксид азоту та оксиди азоту; 3. Бензол; 4. Оксид вуглецю; 5. Свинець; 6. Тверді частки (ТЧ10)-1; 7. Тверді частки (ТЧ2,5)-2; 8. Арсен; 9. Кадмій; 10. Ртуть; 11. Нікель; 12. Бенз(а)пірен; 13. Озон.</p> <p>Показники та складові атмосферних опадів:</p> <p>1. Іони амонію; 2. Гідрокарбонат-іони; 3. Іони калію; 4. Іони кальцію; 5. Загальна кислотність; 6. Іони магнію; 7. Іони натрію; 8. Нітрат-іони; 9. Сульфат-іони; 10. Хлорид-іони; 11. рН;</p> <p>Список Б</p> <p>Аміак; 2. Анілін; 3. Водень хлористий; 4. Водень ціаністий; 5. Залізо та його сполуки (у перерахунку на залізо); 6. Кислота азотна; 7. Кислота сірчана; 8. Ксилол; 9. Леткі органічні сполуки; 10. Марганець та його сполуки; 11. Мідь та її сполуки; 12. Сажа; 13. Сірководень; 14. Сірковуглець; 15. Фенол; 16. Фтористий водень; 17. Хлор; 18. Хлоранілін; 19. Хром та його сполуки; 20. Цинк та його сполуки.</p>	<p>1) Визначення верхнього та нижнього порогу оцінювання забруднюючих речовин для охорони здоров'я та захисту рослинності та природних екосистем.</p> <p>2) Визначення граничних величин забруднюючих речовин.</p> <p>3) Визначення рівня забруднюючих речовин за: а) цільовим показником; б) довгостроковою ціллю; в) порогом небезпеки; в) інформаційним порогом; г) критичним рівнем.</p> <p>4) Зменшення середнього впливу твердих часточок на населення, що встановлюється Мінприроди на відповідний рік з метою зменшення рівня шкідливих впливів на здоров'я людини, яка за можливості повинна бути досягнута за встановлений період часу;</p> <p>5) Встановлення цілей якості даних оцінювання якості атмосферного повітря та методів оцінювання, що включає: а) оцінку похибки методів оцінювання, що виражена на рівні 95 відсотків довірчої ймовірності, відповідно до ДСТУ ГОСТ ІСО 5725-1:2005; б) цілі якості даних для оцінювання якості атмосферного повітря для двоокису сірки, двоокису азоту, окису азоту, окису вуглецю, бензолу, твердих часток (ТЧ10/ТЧ2,5), свинцю, озону та пов'язаних з ним NO та NO₂; в) цілі якості даних для оцінки якості атмосферного повітря для бензо(а)пірену, арсену, кадмію, нікелю, поліциклічних ароматичних вуглеводних, інших ніж бензо(а)пірен, загального об'єму ртуті в газоподібному стані.</p> <p>6) Встановлення методів оцінювання забруднюючих речовин згідно відповідних державних стандартів України.</p>
Моніторинг якості поверхневих та підземних вод	Постанова КМУ № 758 від 19.09.2018 «Порядок здійснення державного моніторингу вод»	<p>ПОВЕРХНЕВІ ВОДИ:</p> <p>А. Діагностичний моніторинг:</p> <p>1) Біологічні показники (фітопланктон, мікрофітобентос, судинні рослини, донні макробезхребетні, риби);</p>	<p>Основні заходи передбачені діагностичним моніторингом:</p> <p>- доповнення та підтвердження результатів визначення основних антропогенних впливів на кількісний і якісний стан поверхневих та підземних</p>

		<p>2) Хімічні та фізико-хімічні показники (температура, розчинний кисень, мінералізація, електропровідність, водневий показник, біологічне споживання кисню, хімічне споживання кисню, нітроген загальний, нітроген амонійний, нітроген нітратний, нітроген нітритний, фосфор загальний, фосфор ортофосфатів);</p> <p>3) Специфічні синтетичні забруднюючі речовини (пестициди, фармацевтичні препарати та інші речовини);</p> <p>4) Специфічні несинтетичні забруднюючі речовини (арсен, купрум, цинк, хром та інші речовини).</p> <p>5) Забруднюючі речовини згідно з переліком забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод, що затверджується Мінприроди;</p> <p>6) Гідроморфологічні (витрати води та їх динаміка, зв'язок з підземними водами, неперервність річки, глибина річки та варіативність ширини, структура русла річки та донні відклади, структура прилеглої частини заплави).</p> <p>Б. Операційний моніторинг</p> <p>1) Біологічні (встановлюються за результатами діагностичного моніторингу);</p> <p>2) Хімічні та фізико-хімічні (установлюються за результатами діагностичного моніторингу для показників, що не відповідають екологічним цілям, та/або за результатами дослідницького моніторингу 12 разів на рік/щомісяця та/або за результатами дослідницького моніторингу);</p> <p>3) Хімічні та фізико-хімічні (показники такі самі, як для діагностичного моніторингу: визначаються з урахуванням показників, наведених у Державних санітарних нормах та правилах "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною");</p> <p>4) Гідроморфологічні (показники та періодичність такі самі, як для діагностичного моніторингу).</p> <p>ПІДЗЕМНІ ВОДИ:</p> <p>А. Діагностичний моніторинг: 1) рівні; 2) температура; 3) окисно-відновний потенціал; 4)</p>	<p>вод, у тому числі від точкових і дифузних джерел;</p> <ul style="list-style-type: none"> - розроблення програми державного моніторингу вод; - встановлення референційних умов та оцінки їх довгострокових змін; - оцінка довгострокових змін, спричинених антропогенним впливом на кількісний і якісний стан поверхневих та підземних вод, у тому числі від точкових і дифузних джерел; - оцінка довгострокових тенденцій зміни рівня та концентрації забруднюючих речовин у підземних водах внаслідок природних змін та антропогенного впливу на їх стан. <p>Основні заходи передбачені операційним моніторингом:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначення екологічного і хімічного стану масивів поверхневих вод та кількісного і хімічного станів масивів підземних вод; - оцінки змін в екологічному і хімічному стані масивів поверхневих вод (в екологічному потенціалі штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод), а також в кількісному і хімічному стані масивів підземних вод, що є результатом виконання плану управління річковим басейном; - виявлення довгострокових тенденцій збільшення концентрацій забруднюючих речовин у масивах підземних вод, зумовлених антропогенним впливом на їх стан.
--	--	--	---

		<p>перманганатна окиснюваність;5) мінералізація; 6) макрокомпоненти (кальцій, магній, натрій, калій, гідрокарбонатні іони, ферум загальний, флуор); 7) мікрокомпоненти; 8) забруднюючі речовини згідно з переліком забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод, що затверджується Мінприроди; 9) специфічні синтетичні забруднюючі речовини (пестициди, фармацевтичні препарати та інші речовини); 10) специфічні несинтетичні забруднюючі речовини (уран, радій, радон та інші речовини).</p> <p>Б. Операційний моніторинг: 1) рівні підземних вод; 2) жорсткість загальна, карбонатна, некарбонатна; 3) мінералізація; 4) феноли; 5) нафтопродукти; 6) синтетичні поверхнево-активні речовини; 7) макрокомпоненти (гідрокарбонатні іони, кальцій, калій, магній, натрій, силіцій, ферум загальний, флуор); 8) мікрокомпоненти (алюміній, аргентум, берилій, кобальт, купрум, манган, молібден, нікель, селен, стронцій, хром, цинк); 9) забруднюючі речовини згідно з переліком забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод, що затверджується Мінприроди; 10) специфічні синтетичні забруднюючі речовини (пестициди, фармацевтичні препарати та інші речовини); 11) специфічні несинтетичні забруднюючі речовини (уран, радій, радон та інші речовини).</p>	
Моніторинг стану ґрунтів	<p>Наказ Мінагрополітики України № 51 від 26.02.2004 «Про затвердження положення про моніторинг ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення».</p> <p>Постанова КМУ «Про нормативи якісного стану ґрунтів».</p> <p>Програма державної гідрометслужби</p>	<p>Переліковий'язкових показників якісного стану ґрунтів на землях <u>сільськогосподарського призначення</u>:</p> <p>1) Загальні для ґрунтів: а) тип ґрунту; б) глибина гумусного профілю, см; в) гранулометричний склад ґрунту: фізична глина, %; г) Агрофізичні: щільність ґрунту, г/см³, максимально можливий запас продуктивної вологи в 0-100 см, мм.</p> <p>2) Фізико-хімічні: а) рН вод; б) рН сол; в) гідролітична кислотність, мг-екв/100 г; г) сума увібраних основ, мг-екв/100 г.</p> <p>3) Засолення ґрунтів: а) тип засолення; б) ступінь засолення.</p>	<p>1) Проведення спостережень, збір, аналіз і опрацювання, інформації щодо якісного стану ґрунтів (розвиток ґрунтової ерозії, стан структури ґрунту, підкислення, засолення, солонцюватість, заболочення ґрунтів, динаміка вмісту гумусу і елементів живлення), забруднення ґрунтів важкими металами, радіонуклідами, залишковими кількостями пестицидів та іншими токсичними речовинами;</p> <p>2) Здійснення комплексного аналізу агроекологічної ситуації на землях сільськогосподарського призначення, оцінки та прогнозу можливих змін стану родючості ґрунтів з урахуванням природних і антропогенних факторів,</p>

	<p>Мінекоресурсів України «Відбір проб ґрунту для визначення забруднення промисловими токсикантами (важкими металами)»</p>	<p>4) Агрохімічні, вміст: а) гумусу, %; б) азоту, що легко гідролізується, мг/кг; в) азоту за нітрифікаційною здатністю, мг/кг; г) рухомих сполук фосфору, мг/кг; д) рухомих сполук калію, мг/кг; е) рухомої сірки, мг/кг; 5) Рухомих сполук, мг/кг: а) бору; б) молібдену; в) марганцю; г) кобальту; д) міді; е) цинку. 6) Забрудненість важкими металами, мг/кг: а) рухомі сполуки кадмію; б) рухомі сполуки свинцю; в) валові форми ртуті; 7) Забрудненість залишками пестицидів, мг/кг: а) дихлордифенілтрихлоретан і його метаболіти; б) гексахлоран (сума ізомерів); 8) Щільність забруднення радіонуклідами, Кі/км²: а) цезій-137; б) стронцій-90. Переліков'язкових показників якісного стану ґрунтів на <u>промислових та міських землях</u>: 1) Середні, мінімальні та максимальні рівні вмісту токсикантів промислового походження (млі⁻¹) та рН ґрунтів: а) рН; б) кадмій; в) марганець; г) мідь; д) нікель; е) нікель; е) свинець; ж) цинк. 2) Число випадків перевищення ГДК металів у ґрунтах: а) кадмій ≥ 1 ГДК; б) мідь ≥ 1 ГДК; в) свинець ≥ 1 ГДК; г) цинк ≥ 1 ГДК. 3) Реакція водної витяжки.</p>	<p>еколого-меліоративного стану зрошуваних і осушуваних земель; 3) Розроблення і впровадження науково-обґрунтованих рекомендацій щодо прийняття рішень про відвернення та ліквідацію наслідків негативних процесів та заходів щодо забезпечення відтворення родючості ґрунтів; 4) Визначення зон виробництва сільськогосподарської продукції для виготовлення продуктів для дитячого та дієтичного харчування; 5) Створення та ведення інформаційних банків даних про стан ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення та інформаційно-аналітичної системи для розроблення заходів у сфері охорони родючості ґрунтів; 6) Надання (на договірній основі) землевласникам, землекористувачам та суб'єктам оціночної діяльності у сфері оцінки земель інформації про сучасний стан ґрунтів; 7) Участь у здійсненні природно-сільськогосподарського, еколого-економічного, протиерозійного та інших видів районування (зонування) земель; 8) Підготовка та видання щорічної (періодичної) доповіді про стан ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення.</p>
<p>Моніторинг стану геологічного середовища</p>	<p>Наказ Держгеонадр України від 15.02.2012 № 44 «Про затвердження методичних рекомендацій з проведення моніторингу та наукового супроводження надрокористування». Постанова КМУ від 30.03.1998, № 391. Про затвердження «Положення про державну систему моніторингу довкілля». Положення про державний моніторинг екзогенних геологічних</p>	<p>1) Показники забруднення верхнього шару земної кори аналогічний до показників якісного стану ґрунтів на промислових та міських землях, (див. розділ «Моніторинг стану ґрунтів»); 2) Показники сейсмічної активності території; 3) Моніторинг підземних вод – див. розділ «Моніторинг якості поверхневих та підземних вод», показники для підземних вод; 4) Коефіцієнт селепроявів; 5) Коефіцієнт яружності території; 6) Коефіцієнт ураження території зсувами; 7) Показник закарстованості території; 8) Коефіцієнт заболоченості території; 9) Показники сейсмічності території; 10) Показник вивітряності гірських порід; 11) Коефіцієнт ерозійної ураженості території; 12) Коефіцієнт абразійної активності; 13) Коефіцієнт перероблення берегів;</p>	<p>1) Проведення спостережень, збір, аналіз і опрацювання, інформації щодо якісного стану гірських порід, їх забруднення важкими металами, токсичними елементами, сторонніми тілами та субстанціями; 2) Відстежування динаміки геологічних процесів, здійснення захисних та попереджувальних заходів щодо їх розвитку; 3) Здійснення аналізу порушеності рельєфу, появи небезпечних процесів, які завдають шкоди об'єктам господарювання, облік техногенних форм рельєфу та розробка заходів щодо їх рекультиватії; 4) Оцінка безпеки, ризику та збитку від природних та техногенних геологічних процесів; 5) Прогнозування гідро-, інженерно- та еколого-геологічної умов на майбутнє; 6) Створення баз даних прояву небезпечних геологічних процесів та порушених територій</p>

	процесів, види та просторові характеристики, активність прояву (УкрДГРІ від 5 липня 2001 р.)	14) Величина відносної просадності гірських порід; 15) Загальна площа порушених земель, га; 16) Площа території під техногенними формами рельєфу.	засобами ГІС-технологій, здійснення інженерно- та еколого-геологічного картографування для вирішення екологічних задач; 7) Розробка методичних рекомендації охорони надр при розробці родовищ корисних копалин, будівництві, сільськогосподарській та інших видах діяльності людини.
Моніторинг забруднення довкілля побутовими та промисловими відходами	«Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року», розпорядження № 820 КМУ від 08.11.2017	1) Показники запобігання утворенню побутових відходів; 2) Показники збирання і перевезення побутових відходів; 3) Показники повторного використання та інших видів утилізації побутових відходів; 4) Показники видалення побутових відходів; 5) Показники запобігання утворенню промислових відходів; 6) Показники перероблення та утилізації промислових відходів; 7) Показники остаточного видалення промислових відходів; 8) Показники попередження утворення відходів; 9) Ліцензії на діяльність у сфері поводження з небезпечними відходами; 10) Показники збирання та перевезення небезпечних відходів; 11) Показники тимчасового зберігання небезпечних відходів; 12) Показники перероблення та утилізації небезпечних відходів; 13) Показники остаточного видалення небезпечних відходів; 14) Показники імпорту та експорту утворення відходів.	1) Впровадження системи управління відходами на інноваційних засадах, яка забезпечить споживання природних ресурсів (природні ресурси - корисна продукція - відходи - вторинні ресурси - корисна продукція - відходи); 2) Розроблення законодавства у сфері управління відходами з урахуванням вимог відповідних європейських директив; 3) Здійснення змін у сфері управління відходами відповідно до найкращих природоохоронних практик; 4) Покращення стану навколишнього природного середовища, а також санітарного та епідемічного благополуччя населення; 5) Дотримання вимог екологічної безпеки під час експлуатації об'єктів поводження з відходами і зниженню рівня соціальної напруги; 6) Залучення інвестицій у сферу поводження з відходами та створенню сучасної інфраструктури поводження з відходами; 7) Запровадження новітніх технологій утилізації та видалення твердих побутових відходів, зменшенню обсягів їх захоронення на полігонах; 8) Зменшення кількості об'єктів поводження з відходами, що не відповідають вимогам законодавства, вивільненню земель після закриття полігонів і звалищ; 9) Збільшення обсягів збирання, заготівлі, переробки та утилізації відходів як вторинної сировини; 10) Стимулювання суб'єктів господарювання до провадження виробничої діяльності з використанням безвідходних та екологічно безпечних технологій; 11) Створення системи інформаційного забезпечення сфери поводження з відходами, удосконаленню порядку ведення державного обліку відходів, інформування про розташування місць чи

			об'єктів поводження з відходами, їх вплив на стан навколишнього природного середовища і здоров'я людини; 12) Підвищення ефективності використання коштів державного та місцевих бюджетів для здійснення заходів у сфері поводження з відходами з метою запобігання негативному впливу на навколишнє природне середовище і здоров'я людини.
Моніторинг захисту від шуму, вібрації, електромагнітного випромінювання та радіаційного опромінення	«Державні санітарні норми допустимих рівнів шуму в приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови» від 20.03.2019, № 281/33252. «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації» ДСН 3.3.6. 039-9, постанова № 39 від 1.12.1999 «Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань»(Наказ МОЗ України від 01.08.1996 № 239). «Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України»(Наказ МОЗ України від 02.02.2005, № 54). Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97)	ШУМ: 1) Максимальний рівень звуку LA макс., дБА; 2) Октавний рівень звукового тиску L, дБ; 3) Рівень звуку, LA, дБА; 4) Рівень звукового тиску, L, дБ; 5) Крива NC; ВІБРАЦІЯ: 1) Гранично допустимі величини постійної та непостійної локальної вібрації; 2) Гранично допустимі параметри імпульсної локальної вібрації; 3) Гранично допустимі рівні постійної та непостійної загальної вібрації при тривалості дії протягом 8 годин; 4) Середньоквадратичне значення віброшвидкості (V) та віброприскорення; ЕЛЕКТРОМАГНІТНЕ ВИПРОМІНЮВАННЯ: 1) Гранично допустимі рівні електромагнітних полів; 2) Гранично допустимі рівні ЕМП, що створюються радіолокаційними станціями; 3) Гранично допустимі рівні ГПЕ, що створюють двоканальні метеорологічні РЛС. РАДІАЦІЙНЕ ОПРОМІНЕННЯ: 1) Регламенти для контролю за практичною діяльністю: а) Ліміти доз; б) Похідні рівні; в) Допустимі рівні; г) Контрольні рівні. 2) Регламенти, що мають за мету обмеження опромінення людини від медичних джерел: а) Рекомендовані рівні; б) Рекомендовані величини. 3) Регламенти, щодо відвернутої внаслідок втручання дози опромінення населення в умовах радіаційної аварії: а) рівні втручання; б) рівні дії. 4) Регламенти, щодо відвернутої внаслідок втручання дози опромінення населення від техногенно підсиленних джерел природного походження а) рівні втручання; б) рівні дії.	1) Виявлення джерел фізичного впливу, що створюють дискомфорт або небезпеку для компонентів довкілля або здоров'я людини; 2) Оцінка небезпеки, ризику та ступінь впливу фізичних факторів на компоненти довкілля або здоров'я людини; 3) Створення баз даних прояву фізичних факторів впливу на компоненти довкілля та здоров'я населення, складання карт шумового, вібраційного, електромагнітного навантаження та карт радіаційного фону/забруднення території; 4) Розробка рекомендацій та прикладних рішень для мінімізації або ліквідації негативного впливу джерел фізичного впливу на компоненти довкілля або здоров'я людини.
Моніторинг рослинного, тваринного світу,	Закон України від 09.04.1999 591-XIV»Про рослинний світ»	Концепції моніторингу рослинного, тваринного світу та природно-заповідного фонду перебувають у стадії розробки	

природно-заповідного фонду	Закон України від 24.06.2004 1864-IV»Про екологічну мережу» Закон України від 13.12.2001 2894-III»Про тваринний світ» Закон України від 16.06.1992 2456-XII»Про природно-заповідний фонд України»		
Моніторинг стану здоров'я населення	Постанова від 28.12.2000 1907 КМУ «Про моніторинг стану здоров'я населення, діяльності та ресурсного забезпечення закладів охорони здоров'я»	<ol style="list-style-type: none"> 1) Смертність немовлят (на 1000 новонароджених) 2) Материнська смертність (на 100000 народжених живими) 3) Захворованість на туберкульоз (на 100000 населення) 4) Первинний вихід на інвалідність (на 10000 населення) 5) Очікувана тривалість життя (років) 6) Смертність населення у працездатному віці (на 100000 населення відповідного віку) 7) Забезпеченість населення стаціонарними ліжками (на 10000 населення) 8) Витрати бюджетних коштів у розрахунку на одного жителя (гривень) 9) Витрати на безкоштовне дитяче харчування дітей 1-3 років життя (на 1 дитину) 10) Питома вага хворих на інсулінозалежний цукровий діабет, які забезпечені інсулінами в повному обсязі (відсотків) 11) Витрати на пільгове забезпечення інвалідів, ветеранів війни (на 1 особу) 12) Залучено позабюджетних коштів з розрахунку на 1 жителя (гривень) 13) Питома вага не укомплектованих лікарями сільських дільничних лікарень і лікарських амбулаторій від їх загальної кількості (відсотків) 14) Питома вага неукомплектованих середнім медперсоналом фельдшерсько-акушерських пунктів від їх загальної кількості (відсотків) 15) Наявність аптек для ветеранів та інвалідів (одиниць) 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Заходи направлені на зниження рівня дитячої та материнської смертності; 2) Заходи направлені на попередження, профілактику та ефективне лікування туберкульозу серед дитячого та дорослого населення; 3) Заходи направлені на своєчасне виявлення та лікування хвороб, які можуть призвести до інвалідизації населення; 4) Заходи направлені на підвищення тривалості життя; 5) Заходи направлені на зниження рівня смертності населення у працездатному віці; 6) Заходи направлені на збільшення кількості ліжок за основними напрямками надання стаціонарної медичної допомоги, розширення мережі, діагностичних, профілактичних та лікувальних закладів; 7) Заходи направлені на збільшення фінансування закладів охорони здоров'я; 8) Заходи направлені на забезпечення необхідними ліками пацієнтів, що перебувають на стаціонарному лікуванні; 9) Заходи, направлені на розширення мережі, діагностичних, профілактичних та лікувальних закладів за різними видами медичної допомоги у сільській місцевості; 10) Заходи направлені на розширення штату медперсоналу фельдшерсько-акушерських пунктів; 11) Розвиток мережі аптек для ветеранів, інвалідів, запровадження пільг для придбання ліків та медичного обладнання для незахищених верств населення.

* – повний перелік або деталізація показників наведені в основних державних документах для проведення моніторингу;

** – повний перелік заходів наведено в основних державних документах для проведення моніторингу;

РОЗДІЛ 10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Враховуюче географічне місце розташування Гірської СТГ в центральній частині Київської області, яка віддалена від кордонів сусідніх держав на значну відстань, ймовірні транскордонні наслідки для довкілля та здоров'я населення не очікуються. Ареали техногенного впливу на навколишнє природне середовище не виходять за межі територіальної громади.

РОЗДІЛ 11. Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію.

«Комплексний план просторового розвитку території Гірської сільської територіальної громади Бориспільського району Київської області» розроблено відповідно до Рішення Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області від «01» липня 2022 року № 1202-34-VIII.

Комплексний план розробляється з метою забезпечення сталого розвитку територіальної громади з додержанням принципу збалансованості державних, громадських та приватних інтересів та з урахуванням концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади. Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади визначає планувальну організацію, функціональне призначення території, основні принципи і напрями формування єдиної системи громадського обслуговування населення, дорожньої мережі, інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту, охорони земель та інших компонентів навколишнього природного середовища, формування екомережі, охорони і збереження культурної спадщини та традиційного характеру середовища населених пунктів, а також послідовність реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території. Комплексний план передбачає узгоджене прийняття рішень щодо цілісного просторового розвитку населених пунктів як єдиної системи розселення і території за їх межами.

Склад та зміст комплексного плану визначається ДБН Б.1.1-14:2021 “Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні”. Рішення комплексного плану території мають відповідати вимогам ДБН Б.2.2-12:2019 “Планування та забудова територій”, а також широкого кола інших державних будівельних норм та державних стандартів України.

У рамках розроблення звіту про стратегічну екологічну оцінку проекту комплексного плану Гірської СТГ встановлено, що, виходячи з природних особливостей території, специфіки господарювання та використання території, екологічні проблеми пов'язані з такими видами впливу як забруднення атмосферного повітря, шумове забруднення (авіаційний транспорт), забруднення ґрунту, підземних вод в умовах недостатнього розвитку централізованого водопостачання, водовідведення, дощової каналізації, недостатній розвиток інженерних мереж, просідання лесовидних суглинків, проблема утилізації відходів тощо. Із них найбільш загрозливими для здоров'я населення є акустичне забруднення, забруднення підземних вод та ґрунтів. Інші чинники впливу не є критичними для здоров'я людей.

Зважаючи на проектні рішення слід очікувати певного підвищення техногенного навантаження на навколишнє середовище через впровадження комплексу заходів із розвитку дорожнього сервісу, громадського обслуговування та транспортної інфраструктури. Однак, у той же час велика частина рішень комплексного плану направлена на стабілізацію навколишнього середовища за рахунок будівництва об'єктів та мереж інженерної інфраструктури (водозабезпечення, водовідведення, дощова каналізація, санітарна очистка, оновлення електро-, тепло-, газомереж, здійснення активного озеленення та ландшафтного планування, встановлення очисних споруд) та забезпечення санітарно-гігієнічних норм та санітарних обмежень згідно діючого законодавства в Україні. Тому позитивні наслідки реалізації рішень комплексного плану території значно перевищують його негативні сторони.

Найбільш суттєвий вплив на навколишнє середовище очікується у короткостроковій перспективі під час будівництва, що пов'язане із перетворенням існуючого ландшафту та інтенсивної роботи будівельної техніки. У середньо- та довгостроковій перспективі очікується

стабілізація екологічного стану та його покращення за умов впровадження заходів із підтримки екосистем комплексного плану Гірської СТГ. Для запобігання негативному впливу передбачений комплекс природоохоронних та екологоорієнтованих практичних заходів.

У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації комплексного плану Гірської сільської територіальної громади була прийнята наступна перспектива для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище:

1. Варіант нульової альтернативи;
2. Порівняння варіантів окремих рішень комплексного плану:
 - 2.1. Альтернатива розміщення об'єктів водопостачання та водовідведення.
 - 2.2. Альтернативи використання території у контексті сучасного стану ландшафту;
 - 2.3. Варіант розвитку міжнародного аеропорту «Бориспіль» у західному напрямку;
3. Варіант виконання проектних рішень.

На основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку територіальної громади було обрано сценарій альтернативи №3 - виконання проектних рішень та затвердження ДДП для подальшої реалізації, що в більшій мірі відповідає встановленим цілям екологічної політики на місцевому та регіональному рівні та в більшій мірі сприяють досягненню сприятливого в санітарно-гігієнічному відношенні середовища та підвищують комфортність проживання населення.

При здійсненні будь-якої антропогенної діяльності буде відбуватись вплив на довкілля. Нульовий вплив, тобто відсутність будь-якого антропогенного тиску, можливий лише за відсутності реалізації запланованої діяльності. У результаті проведеної оцінки впливу проекту даної містобудівної документації враховуючи кожне її проектне рішення на навколишнє природне середовище зроблено висновок, що проектна діяльність значного негативного впливу на стан компонентів довкілля не буде створювати.

Моніторинг наслідків реалізації містобудівної документації є комплексним процесом, проведення якого є невід'ємною складовою своєчасного забезпечення містобудівного середовища, що розвивається і трансформується, системами інженерної інфраструктури, об'єктами побутового та соціального обслуговування населення, благоустрою території, що відповідно впливає на якість довкілля та комфортність проживання населення. Для проведення моніторингу реалізації рішень містобудівної документації зазначені основні чинники, що потребують особливої уваги та контролю, визначені показники для здійснення контролю та запропоновані необхідні адміністративні заходи для здійснення моніторингу впливів під час реалізації документу державного планування. Здійснення моніторингу впливів реалізації документу державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить своєчасно виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання населення, обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню, проводити інформування населення територіальної громади про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогностичні терміни їх усунення.

Враховуюче географічне місце розташування Гірської СТГ в центральній частині Київської області, яка віддалена від кордонів сусідніх держав на значну відстань, ймовірні транскордонні наслідки для довкілля та здоров'я населення не очікуються. Ареали техногенного впливу на навколишнє природне середовище не виходять за межі територіальної громади.

ДОДАТКИ